

ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ Ν. ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ

Q. CURTII RUFII
HISTORIA
ALEXANDRI MAGNI MACEDONIS

G. JULII PHAEDRI
FABULARUM AESOPICARUM

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1950

Διαφορικά

Q. CURTII RUFII
HISTORIA
ALEXANDRI MAGNI MACEDONIS

ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ Ν. ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ

Κ. ΚΟΥΡΤΙΟΥ ΡΟΥΦΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

(ΕΚΔΟΓΑΙ)

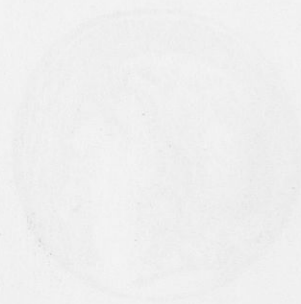

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1950

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΑΠΡΙΛΙΟΥ
1922

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

α) Βίος τοῦ Κουρτίου Ρούφου.

Ὁ Κόιντος Κούρτιος Ρούφος (Q. Curtius Rufus) δὲν εἶναι γνωστὸν οὔτε ποῦ οὔτε πότε ἐγεννήθη. Σοβαραὶ μαρτυρίαι στηριζόμεναι ἐπὶ ἱστορικῆς βάσεως δὲν ὑπάρχουν περὶ αὐτοῦ. Κατὰ τὴν πιθανωτέραν γνώμην ἔζησε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ αὐτοκράτορος Κλαυδίου (10 π. Χ.—54 μ. Χ.). Τὸ γλωσσικὸν ἄλλως τε ὕφος τῆς ἱστορίας του συμφωνεῖ πρὸς τὸν λατινικὸν γραπτὸν λόγον τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

β) Ἔργον αὐτοῦ.

Τὸ μόνον ἔργον τοῦ Κ. Ρούφου εἶναι « Ἱστορία τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου » εἰς 10 βιβλία (Historia Alexandri Magni Macedonis Libri X). Καὶ τοῦτο ὅμως περιῆλθεν εἰς ἡμᾶς κολοβόν. Τὰ δύο πρῶτα βιβλία ἀπωλέσθησαν, ἐκ δὲ τῶν ἄλλων λείπει τὸ τέλος τοῦ πέμπτου, ἢ ἀρχὴ τοῦ ἕκτου καὶ μέρος τοῦ δεκάτου.

Ἄν καὶ περὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἔργου δὲν συμφωνοῦν οἱ κριτικοί, τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ συγγραφεὺς διαπνέεται ἀπὸ τυφλὸν ἐνθουσιασμὸν ὑπὲρ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐκθέτει δὲ σαφῶς καὶ πιστότατα τὰ ἦθη καὶ τοὺς νόμους τῶν λαῶν περὶ τῶν ὁποίων ἀσχολεῖται καὶ μάλιστα τῶν Μακεδόνων. Ἡ διήγησίς του εἶναι κομψὴ καὶ ρέουσα, αἱ προτάσεις ἀπλαῖ καὶ μικραὶ, τὸ δὲ ὕφος του γενικῶς ρητορικὸν καὶ ποιητικόν. Μιμεῖται δηλ. τοὺς σοφιστὰς καὶ ρητοροδιδασκάλους, εἰς τὴν τάξιν τῶν ὁποίων μᾶλλον κατατάσσεται. Ἡ ἱστορία τοῦ Κ. Ρούφου ἀρχεῖται ἀπὸ τοῦ ἔτους 333 π. Χ. καὶ τερματίζεται τὸ 323 π. Χ.

Πάντως ὁ Κ. Ρούφος μετὰ τοῦ Ἀρριανοῦ, Πλουτάρχου, Κλειτάρχου καὶ Τιμαγένους ἀποτελοῦν τὰς κυριωτάτας πηγὰς διὰ τὸν βίον καὶ τὸ ἔργον τοῦ μεγάλου δορικτήτορος.

ΕΠΙΛΟΓΗ

Α. Παιδί και Κοινωνία

Η κοινωνία είναι ο σύνολος των ατόμων που ζουν μαζί και μοιράζονται κοινά χαρακτηριστικά. Η κοινωνία επηρεάζει το παιδί από την στιγμή της γέννησής του, καθώς οι αξίες, οι ήθη και οι συνήθειες της κοινωνίας μεταδίδονται στο παιδί. Το παιδί, με τη σειρά του, επηρεάζει την κοινωνία, καθώς οι πράξεις και οι συμπεριφορές του συμβάλλουν στην αλλαγή της κοινωνίας.

Β. Παιδί και Οικογένεια

Η οικογένεια είναι η πρώτη κοινωνία που γνωρίζει το παιδί. Η οικογένεια παίζει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη του παιδιού, καθώς είναι η βάση για την ανάπτυξη της προσωπικότητας, των αξιών και των ήθων του παιδιού. Η οικογένεια είναι η πρώτη κοινωνία που μεταδίδει στο παιδί τις αξίες, τις ήθη και τις συνήθειες της κοινωνίας.

Η οικογένεια είναι η πρώτη κοινωνία που μεταδίδει στο παιδί τις αξίες, τις ήθη και τις συνήθειες της κοινωνίας. Η οικογένεια είναι η βάση για την ανάπτυξη της προσωπικότητας, των αξιών και των ήθων του παιδιού. Η οικογένεια είναι η πρώτη κοινωνία που μεταδίδει στο παιδί τις αξίες, τις ήθη και τις συνήθειες της κοινωνίας.

Η οικογένεια είναι η πρώτη κοινωνία που μεταδίδει στο παιδί τις αξίες, τις ήθη και τις συνήθειες της κοινωνίας. Η οικογένεια είναι η βάση για την ανάπτυξη της προσωπικότητας, των αξιών και των ήθων του παιδιού. Η οικογένεια είναι η πρώτη κοινωνία που μεταδίδει στο παιδί τις αξίες, τις ήθη και τις συνήθειες της κοινωνίας.

ΚΕΙΜΕΝΟΝ *

LIBER III.

C A P. I.

Κατάληψις τῆς πόλεως καὶ τῆς ἀκροπόλεως τῶν Κελαινῶν
ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου. Εἵσοδος αὐτοῦ εἰς Γόρδιον τῆς Φρυγίας. Λύσις τοῦ
μοιραίου δεσμοῦ. Ἀπόφασις ὅπως πορευθῆ κατὰ τοῦ Δαρείου.

Inter haec Alexander ad conducendum ex Peloponneso mili- 1
tem Cleandro cum pecunia misso Lyciae Pamphyliaeque rebus 2
compositis ad urbem Celaenas exercitum admovit. Mediam illa 2
tempestate interfluebat Marsyas amnis, fabulosis Graecorum car- 3
minibus inclutus. Fons eius summo montis cacumine excurrans 3
in subjectam petram magno strepitu aquarum cadit: inde diffu-
sus circumiectos rigat campos, liquidus et suas duntaxat undas
trahens. Itaque color eius, placido mari similis, locum poeta- 4
rum mendacio fecit: quippe traditum est nymphas, amore amnis
retentas, in illa rupe considerare. Ceterum, quamdiu intra muros 5
fluit, nomen suum retinet: at cum extra munimenta se evolvit,
maiore vi ac mole agentem undas Lycum appellant. Alexander 6
quidem urbem destitutam a suis intrat, arcem vero, in quam con-
fugerant, oppugnare adortus caduceatorem praemisit, qui denun- 7
tiaret, ni dederent, ipsos ultima esse passuros. Illi caduceatorem 7
in turrim et situ et opere multum editam perductum, quanta es-
set altitudo, intueri iubent ac nuntiare Alexandro, non eadem
ipsum et incolas aestimatione munimenta metiri: se scire inex- 8
pugnabiles esse, ad ultimum pro fide morituros. Ceterum ut cir-
cumsideri arcem et omnia sibi in dies arctiora esse viderunt, se-
xaginta dierum inducias pacti, ut, nisi intra eos auxilium Da-
rius ipsis misisset, dederent urbem, postquam nihil inde praesi-
dii mittebatur, ad praestitutam diem permisere se regi.

* Το κείμενον κατὰ τὴν ἔκδοσιν Th. Vogel Lipsiae, Teubneri.

9 Superveniunt deinde legati Atheniensium petentes, ut capti
 apud Granīcum amnem redderentur sibi. Ille non hos modo, sed
 etiam ceteros Graecos restitui suis iussurum respondit finito Per-
 10 sico bello. Ceterum Dario imminens, quem nondum Euphrāten
 superasse cognoverat, undique omnes copias contrahit, totis viri-
 bus tanti belli discrimen aditurus.

11 Phrygia erat, per quam ducebatur exercitus, pluribus vicis
 12 quam urbibus frequens. Tunc habebat, nobilem quondam, Midae
 regiam. Gordium nomen est urbi, quam Sangarius amnis inter-
 13 fluit, pari intervallo Pontico et Cilicio mari distantem. Inter haec
 maria angustissimum Asiae spatium esse conperimus, utroque in
 arctas fauces compellente terram. Quae, quia continenti adhaeret,
 14 sed magna ex parte cingitur fluctibus, speciem insulae praebet,
 ac, nisi tenue discrimen obiceret, quae nunc dividit maria, com-
 mitteret. Alexander urbe in ditionem suam redacta Jovis tem-
 plum intrat. Vehiculum, quo Gordium, Midae patrem, vectum
 15 esse constabat, aspexit, cultū haud sane a vilioribus vulgatisque
 usu abhorrens. Notabile erat iugum adstrictum conpluribus no-
 dis in semetipsos implicatis et celantibus nexus. Incolis deinde
 16 adfirmantibus, editam esse oraculo sortem, Asiae potiturum, qui
 inexplicabile vinculum solvisset, cupido incessit animo sortis eius
 17 explendae. Circa regem erat et Phrygum turba et Macedonum,
 illa, expectatione suspensa, haec, sollicita ex temeraria regis fi-
 ducia: quippe, serie vinculorum ita adstricta, ut, unde nexus inci-
 peret quove se conderet, nec ratione nec visu perspici posset,
 solvere adgressus, iniecerat curam, ne in omen verteretur irri-
 18 tum inceptum. Ille, nequaquam diu luctatus cum latēntibus nodis
 «Nihil», inquit, «interest, quomodo solvantur»: gladioque ruptis
 omnibus loris oraculi sortem vel elusit vel implevit.

19 Cum deinde Darium, ubicumque esset, occupare statuisset, ut
 a tergo tuta relinqueret, Amphotērum classi ad oram Hellespon-
 ti, copiis autem praefecit Hegelōchum, Lesbum et Chium Coum-
 20 que praesidiis hostium liberaturos. His talenta ad belli usum quin-
 genta attributa: ad Antipātrum et eos, qui Graecas urbes tue-
 bantur, sexcenta missa: ex foedere naves sociis imperatae, quae
 21 Hellesponto praesiderent. Nondum enim Memnōnem vita excēs-

sisse cognoverat, in quem omnes intenderat curas, satis gnarus cuncta in expedito fore, si nihil ab eo moveretur.

Iamque ad urbem Anc̄yram ventum erat, ubi numero copia-
rum inito, Paphlagoniam intrat: huic iuncti erant Henēti, unde
quidam Venētos trahere originem credunt. Omnisque haec re-
gio paruit regi, datisque obsidibus, tributum, quod ne Persis qui-
dem tulissent, pendere ne cogerentur, inpetraverunt. Calas huic
regioni praepositus est: ipse, assumptis, qui ex Macedonia nuper
advenerant, Cappadociam petiit.

C A P. II.

Ἐπίδειξις καὶ ἀρίθμησις τοῦ Περσικοῦ στρατοῦ.

Θάνατος τοῦ Ἀθηναίου Χαριδήμου τολμήσαντος νὰ εἶπῃ εἰς τὸν Δαρεῖον
τὴν γνώμην αὐτοῦ περὶ τοῦ Περσικοῦ στρατοῦ.

At Darius, nuntiata Memnonis morte, haud secus, quam par
erat, motus, ommissa omni alia spe, statuit ipse decernere: quippe,
quae per duces suos acta erant, cuncta damnabat, ratus pluri-
bus curam, omnibus abfuisse fortunam. Igitur castris ad Babylo-
nem positis, quo maiore animo capesseret bellum, universas vi-
res in conspectum dedit et circumdato vallo, quod decem milium
armatorum multitudinem caperet, Xerxis exemplo, numerum co-
piarum iniit. Orto sole ad noctem, agmina, sicut discripta erant,
intravere vallum. Inde occupaverant emissa Mesopotamiae cam-
pos, equitum peditumque propemodum innumerabilis turba, mai-
orem quam pro numero speciem ferens. Persarum erant centum
milia, in quis eques XXX inplebat. Medi decem equitum, quin-
quaginta milia peditum habebant. Barcanorum equitum duo mi-
lia fuere, armati bipennibus, levibusque scutis cetrae maxime spe-
ciem reddentibus: peditum decem milia pari armatu sequebantur.
Armenii quadraginta milia miserant peditum additis septem mi-
libus equitum. Hyrcani, egregiorum equitum, ut inter illas gen-
tes, sex milia expleverant additis equitibus mille Tapuris. Derbi-
ces quadraginta peditum milia armaverant: pluribus aere
aut ferro praefixae hastae, quidam lignum igni duraverant.
Hos quoque duo milia equitum ex eadem gente comitata sunt. A
Caspio mari octo milium pedester exercitus venerat, ducenti e-

quites. Cum iis erant ignobiles aliae gentes: duo milia peditum,
 9 equitum duplicem paraverant numerum. His copiis triginta mi-
 lia Graecorum mercede conducta, egregiae iuventutis, adiecta
 sunt. Nam Bactrianos et Sogdianos et Indos ceterosque Rubri
 maris accolae, ignota etiam ipsi gentium nomina, festinatio pro-
 10 hibebat acciri. Nec quicquam illi minus quam multitudo militum
 defuit. Cuius tum universae aspectu admodum laetus, purpura-
 tis solita vanitate spem eius infantibus, conversus ad Charide-
 11 mum Atheniensem, belli peritum et ob exilium infestum Alexandro
 (quippe Athenis, iubente eo, fuerat expulsus) percontari coe-
 pit, satisne ei videretur instructus ad obtinendum hostem. At il-
 le, et suae sortis et regiae superbiae oblitus: « Verum » inquit,
 12 « et tu forsitan audire noles, et ego, nisi nunc dixerō, alias ne-
 quidquam confitebor. Hic tanti apparatus exercitus, haec tot
 gentium et totius Orientis excita sedibus suis moles, finitimis
 potest esse terribilis: nitet purpura auroque, fulget armis et opu-
 13 sentia, quantam, qui oculis non subiecere, animis concipere non pos-
 sunt. Sed Macedonum acies, torva sane et inculta, clypeis has-
 tisque immobiles cuneos et conferta robora virorum tegit. Ipsi
 phalangem vocant, peditum stabile agmen: vir viro, armis arma
 14 conserta sunt: ad nutum monentis intenti, sequi signa, ordines
 servare didicerunt. Quod imperatur, omnes exaudiunt: obsistere,
 15 circumire, discurrere in cornu, mutare pugnam non duces magis
 quam milites callent. Et ne auri argentique studio teneri putes,
 adhuc illa disciplina paupertate magistra stetit: fatigatis humus
 cubile est, cibus, quem occuparunt, satiat; tempora somni arctio-
 16 ra quam noctis sunt. Iam Thessali equites et Acarnanes, Aetoli-
 que, invicta bello manus, fundis, credo, et hastis igne duratis re-
 pellentur! Pari robore opus est. In illa terra, quae hos genuit,
 auxilia quaerenda sunt; argentum istud atque aurum ad condu-
 17 cendum militem mitte ». Erat Dario mite ac tractabile ingenium,
 nisi etiam naturam plerumque fortuna corrumpere. Itaque, ve-
 ritatis impatiens, hospitem ac supplicem, tunc (cum) maxime uti-
 lia suadentem, abstrahi iussit ad capitale supplicium. Ille, ne tum
 18 quidem libertatis oblitus: « Habeo » inquit, « paratum mortis
 meae ultorem: expetet poenas consilii mei spreto is ipse, contra

quem tibi suasi. Tu quidem, licentia regni tam subito mutatus, documentum eris posteris, homines, cum se permisere fortunae, etiam naturam dediscere». Haec vociferantem, quibus imperatum erat, iugulant. Sera deinde poenitentia subiit regem; ac vera dixisse confessus, sepeliri eum iussit.

C A P. V.

Ὁ Ἀλέξανδρος κατόπιν λουτροῦ εἰς τὸν Κύνδον ποταμὸν προσβάλλεται ὑπὸ σοβαρωτάτης νόσου καὶ κινδυνεύει νὰ ἀποθάνῃ.

Mediam Cydnus amnis, de quo paulo ante dictum est, interfluit. Et tunc aestas erat, cuius calor non aliam magis quam Ciliciae oram vapore solis accendit, et diei fervidissimum tempus esse coeperat. Pulvere simul ac sudore perfusum regem invitavit liquor fluminis, ut calidum adhuc corpus ablueret. Itaque veste deposita in conspectu agminis—decorum quoque futurum ratus, si ostendisset suis, levi et parabili cultu corporis se esse contentum—descendit in flumen. Vixque ingressi subito horrore artus rigere coeperunt, pallor deinde suffusus est et totum propemodum corpus vitalis calor liquit. Expiranti similem ministri manu excipiunt nec satis compotem mentis in tabernaculum deferunt. Ingens sollicitudo et paene iam luctus in castris erat. Flentes querebantur, in tanto impetu cursuque rerum, omnis aetatis ac memoriae clarissimum regem, non in acie saltem, non ab hoste deiectum, sed abluentem aqua corpus ereptum esse et extinctum: «Instare Darium, victorem, antequam vidisset hostem. Sibi easdem terras, quas victoria peragrassent, repetendas: omnia aut ipsos aut hostes populatos: per vastas solitudines, etiamsi nemo insequi velit, euntes fame atque inopia debellari posse. Quem signum daturum fugientibus? quem ausurum Alexandro succedere? Iam ut ad Hellespontum fuga penetrarint, classem, qua transeant, quem praeparaturum?» Rursus in ipsum regem misericordia versa illum florem iuventae, illam vim animi, eundem regem et commilitonem divelli a se et abrumpi inmemores sui querebantur. Inter haec liberius meare spiritus coeperat adlevabatque rex oculos et paulatim redeunte animo circumstantes a-

10 micos agnoverat: laxataque vis morbi ob hoc solum videbatur,
 quia magnitudinem mali sentiebat. Animi autem aegritudo cor-
 pus urguebat, quippe Darius quinto die in Cilicia fore nuntia-
 batur. Vincitum ergo se tradi et tantam victoriam eripi sibi e ma-
 nibus obscuraque et ignobili morte in tabernaculo suo extingui
 11 se querebatur. Admissisque amicis pariter ac medicis: «In quo
 me», inquit, «articulo rerum mearum fortuna deprehenderit, cer-
 nitis. Strepitum hostilium armorum exaudire mihi videor et, qui
 ultro intuli bellum, iam provocor. Darius ergo cum tam super-
 12 bas litteras scriberet, fortunam meam in consilio habuit: sed ne-
 13 quidquam, si mihi arbitrio meo curari licet. Lenta remedia et se-
 gnes medicos non expectant tempora mea: vel mori strenue
 quam tarde convalescere mihi melius est. Proinde, si quid opis,
 si quid artis in medicis est, sciant, me non tam mortis quam belli
 14 remedium quaerere». Ingentem omnibus incusserat curam tam
 praeceps temeritas eius. Ergo pro se quisque precari coepere, ne
 festinatione periculum augetet, sed esset in potestate medenti-
 15 um: «inexperta remedia haud iniuria ipsis esse suspecta, cum
 ad perniciem eius etiam a latere ipsius pecunia sollicitaret ho-
 stis». Quippe Darius mille talenta interfectori Alexandri datu-
 rum se pronuntiari iusserat. Itaque ne ausurum quidem quem-
 quam arbitrabantur experiri remedium, quod propter novitatem
 posset esse suspectum.

C A P. VII.

Ἀπόφασις τοῦ Ἀλεξάνδρου περὶ καταδιώξεως τοῦ Δαρείου.
 Ὁ Πέροςης Σισίνης, χαρακτηρισθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου
 ὡς προδότης, φονεύεται.

1 At Darius, nuntio de adversa validudine eius accepto celeri-
 tate, quantam capere tam grave agmen poterat, ad Euphraten
 contendit, iunctoque eo pontibus quinque tamen diebus traiecit
 2 exercitum Ciliciam occupare festinans. Iam Alexander viribus
 corporis receptis ad urbem Solos pervenerat: cuius potitus du-
 centis talentis multae nomine exactis arcis praesidium militum in-
 3 posuit. Vota deinde pro salute suscepta per ludum atque otium

reddens ostendit, quanta fiducia barbaros sperneret: quippe Aesculapio et Minervae ludos celebravit. Spectanti nuntius laetus adfertur Halicarnasso, Persas acie a suis esse superatos, Myndios quoque et Caunios et pleraque tractus eius suae facta ditio-
 nis. Igitur edito spectaculo ludicro, castrisque motis, et Pyrämo
 amne ponte iuncto, ad urbem Mallum pervenit, inde, alteris castris,
 ad oppidum Catabolum. Ibi Parmenio regi occurrit: praemissus-
 erat ad explorandum iter saltus, per quem ad urbem, Isson nomi-
 ne, penetrandum erat. Atque ille angustiis eius occupatis et prae-
 sidio modico relicto, Isson quoque desertam a barbaris ceperat,
 inde progressus deturbatis, qui interiora montium obsidebant.
 praesidiis cuncta firmavit, occupatoque itinere, sicut paulo ante
 dictum est, idem et auctor et nuntius venit. Isson deinde rex
 copias admovit: ubi consilio habito, utrumne ultra progredien-
 dum foret, an ibi opperendi essent novi milites, quos ex Mace-
 donia adventare constabat. Parmenio non alium locum proelio
 aptiorem esse censebat. « Quippe illic utriusque regis copias nu-
 mero futuras pares, cum angustiae multitudinem non caperent.
 Planitiem ipsis camposque esse vitandos, ubi circumiri, ubi inci-
 piti acie opprimi possent: timere, ne non virtute hostium, sed
 lassitudine sua vincerentur: Persas recentes subinde successuros,
 si laxius stare potuissent». Facile ratio tam salubris consilii ac-
 cepta est. Itaque inter angustias saltus hostem opperiri statuit. 10

Erat in exercitu regis Sisenes Perses, quondam a praetore Aegypti missus ad Philippum donisque et omni honore cultus, 11
 exilium patria sede mutaverat: secutus deinde in Asiam Alexandrum inter fideles socios habebatur. Huic epistolam Cretensis 12
 miles obsignatam annulo, cuius signum haud sane notum erat, tradidit. Nabarzanes, praetor Darii, miserat eam hortabaturque
 Sisenem, ut dignum aliquid nobilitate atque maioribus suis ede-
 ret: magno id ei apud regem honori fore. Has litteras Sisenes, 13
 utpote innoxius, ad Alexandrum saepe deferre temptavit, sed cum
 tot curis apparatuque belli regem videret urgueri, aptius subinde
 tempus expectans suspicionem initi scelesti consilii praebuit.
 Namque epistola, priusquam ei redderetur, in manus Alexandri
 pervenerat, lectamque eam (et) ignoti annuli sigillo inpresso, Si- 14

15 seni dari iusserat ad aestimandam fidem barbari. Qui quia per
 complures dies non adierat regem, scelesto consilio eam visus est
 suppressisse, et in agmine a Cretensibus, haud dubie iussu regis
 occisus.

C A P. VIII.

Συμβούλια καὶ ἀποφάσεις τοῦ Δαρείου πρὸ τῆς μάχης παρὰ τὴν Ἴσσον.
 Ταραχὴ καὶ σύγχυσις τοῦ Περσικοῦ στρατοῦ.

Iamque Graeci milites, quos Thymodes a Pharnabazo accepe-
 1 rat, praecipua spes et propemodum unica, ad Darium pervene-
 rant. Hi magnopere suadebant, ut retro abiret spatiososque Me-
 2 sopotamiae campos repeteret: si id consilium damnaret, at ille
 divideret saltem copias innumerabiles neu sub unum fortunae
 ictum totas vires regni cadere pateretur: Minus hoc regi quam
 purpuratis eius displicebat: «Ancipitem fidem et mercede ve-
 3 nalem proditioni imminere, et dividi non ob aliud copias velle,
 quam ut ipsi in diversa digressi, si quid commissum esset, tra-
 derent Alexandro: nihil tutius fore, quam circumdatos eos exer-
 citu toto obrui telis, documentum non inultae perfidiae futuros». At
 Darius, ut erat sanctus ac mitis, se vero tantum facinus neg-
 5 gat esse facturum, ut suam secutos fidem, suos milites, iubeat
 trucidari. «Quem deinde amplius nationum exterarum salutem
 suam crediturum sibi, si tot militum sanguine inuisset manus?
 6 Neminem stolidum consilium capite luere debere: defuturos e-
 nim, qui suaderent, si suasisse periculosum esset. Denique ipsos
 cotidie a se advocari in consilium variasque sententias dicere,
 nec tamen melioris fidei haberi, qui prudentius suaserit». Itaque
 7 Graecis nuntiare iubet, «ipsum quidem benevolentiae illorum
 gratias agere, ceterum, si retro ire pergat, haud dubie regnum
 hostibus traditurum. Fama bella stare, et eum, qui recedat fuge-
 8 re credi. Trahendi vero belli vix ullam esse rationem. Tanta
 enim multitudini, utique cum iam hiems instaret, in regione va-
 sta et invicem a suis atque hoste vexata non suffectura alimen-
 9 ta. Ne dividi quidem copias posse servato more maiorum, qui
 universas vires discrimini bellorum semper obtulerint. Et, hercu-

le, terribilem antea regem et absentia sua ad vanam fiduciam 10
elatum, postquam adventare se senserit, cautum pro temerario
factum, delituisse inter angustias saltus, ritu ignobilium ferarum,
quae strepitu praetereuntium audito silvarum latebris se occulte-
rent. Iam etiam validudinis simulatione frustrari suos milites. Sed 11
non amplius ipsum esse passurum detrectare certamen : in illo spe-
cu, in quem pavidi recessissent, oppressurum esse cunctantes ».
Haec magnificentius iactata quam verius. Ceterum pecunia o- 12
mni rerumque pretiosissimis Damascum Syriae cum modico prae-
sidio militum missis, reliquas copias in Ciliciam duxit, inse-
quentibus more patrio agmen coniuge ac matre. Virgines quoque
cum parvo filio comitabantur patrem.

Forte eadem nocte et Alexander ad fauces, quibus Syria a-
ditur, et Darius ad eum locum, quem Amanicas Pylas vocant,
pervenit. Nec dubitavere Persae, quin, Isso relicta, quam cepe-
rant Macedones fugerent : nam etiam saucii quidam et invalidi, 14
qui agmen non poterant persequi, excepti erant. Quos omnis in-
stinctu purpuratorum barbara feritate saevientium praecisis a- 15
dustisque manibus circumduci, ut copias suas noscerent, satisque
omnibus spectatis nuntiare, quae vidissent, regi suo iussit. Motis
ergo castris superat Pinarum amnem, in tergis, ut credebat, fu- 16
gentium haesurus. At illi, quorum amputaverat manus, ad cast-
ra Macedonum penetrant, Darium, quanto maximo cursu posset,
sequi nuntiantes. Vix fides habebatur. Itaque speculatores in ma- 17
ritimas regiones praemissos explorare rex iubet, ipsene adesset,
an praefectorum aliquis speciem praebuisset universi venientis
exercitus. Sed cum speculatores reverterentur, procul ingens mul- 18
tudo conspecta est. Ignes deinde totis campis collucere coepe-
runt omniaque velut continenti incendio ardere visa, cum incon-
dita multitudo maxime propter iumenta laxius tenderet. Itaque 19
eo ipso loco metari suos castra iusserat, laetus, quod omni expe-
tierat voto, in illis potissimum angustiis decernendum fore. Ce-
terum, ut solet fieri, cum ultimi discriminis tempus adventat, in 20
sollicitudinem versa fiducia est. Illam ipsam fortunam, qua
adspirante res tam prospere gesserat, verebatur nec iniuria ex
his, quae tribuisset sibi ; quam mutabilis esset, reputabat :

unam superesse noctem, quae tanti discriminis moraretur
 21 eventum. Rursus occurrebat, maiora periculis praemia et, sicut
 dubium esset, an vinceret, ita illud utique certum esse, honeste
 22 et cum magna laude moriturum. Itaque corpora milites curare
 iussit ac deinde tertia vigilia instructos et armatos esse. Ipse
 in iugum editi montis ascendit, multisque collucentibus fa-
 cibus patrio more sacrificium dis praesidibus loci fecit. Iamque
 23 tertium, sicut praeceptum erat, signum tuba miles acceperat, iti-
 neri simul paratus ac proelio : strenueque iussi procedere oriente
 luce pervenerunt ad angustias, quas occupare decreverant. Da-
 24 rium XXX inde stadia abesse praemissi indicabant. Tunc consi-
 stere agnem iubet armisque ipse sumptis aciem ordinat.

Dario adventum hostium pavidi agrestes nuntiaverunt, vix
 credenti occurrere etiam, quos ut fugientes sequebatur. Ergo
 25 non mediocris omnium animos incessit formido — quippe itineri
 26 quam proelio aptiores erant — raptimque arma capiebant. Sed
 ipsa festinatio discurrentium suosque ad arma vocantium maio-
 rem metum incussit : alii in iugum montis evaserant, ut hostium
 agmen inde prospicerent, equos plerique frenabant. Discors exer-
 citus nec ad unum intentus imperium vario tumultu cuncta tur-
 27 baverat. Darius initio iugum montis cum parte copiarum occu-
 pare statuit, et a fronte et a tergo circumiturus hostem, a mari
 quoque, quo dextrum eius cornu tegebatur, alios obiecturus, ut
 28 undique urgueret. Praeter haec viginti milia praemissa cum sa-
 gittariorum manu Pinarum amnem, qui duo agmina interfluebat,
 transire et obicere sese Macedonum copiis iusserat : si id praesta-
 re non possent, retrocedere in montes et occulte circumire ulti-
 29 mos hostium. Ceterum destinata salubriter omni ratione poten-
 30 tior fortuna discussit : quippe alii prae metu imperium exsequi
 non audebant, alii frustra exsequebantur, quia, ubi partes labant,
 summa turbatur.

C A P. X.

Λόγος τοῦ Ἀλεξάνδρου πρὸς τοὺς στρατιώτας.

1 Iam in conspectu, sed extra teli iactum, utraque acies erat,

cum priores Persae inconditum et trucem sustulere clamorem. Redditur et a Macedonibus, maior exercitus numero, iugis montium vastisque saltibus repercussus: quippe semper circumiecta nemora petraeque, quantamcumque acceperere vocem, multiplicato sono referunt. Alexander ante prima signa ibat, identidem manu suos inhibens, ne suspensi acrius ob nimiam festinationem concitato spiritu capesserent proelium. Cumque agmini obequitaret, varia oratione, ut cuiusque animis aptum erat, milites adloquebatur. Macedones, tot bellorum in Europa victores, ad subigendam Asiam atque ultima Orientis, non ipsius magis, quam suo ductu profecti, inveteratae virtutis admonebantur. «Illos terrarum orbis liberatores: emensosque olim Herculis et Liberi patris terminos non Persis modo, sed etiam omnibus gentibus imposituros iugum. Macedonum provincias Bactra et Indos fore. Minima esse, quae nunc intuerentur, sed omnia victoria aperiri. Non in praeurptis petris Illyriorum et Thraciae saxis sterilem laborem fore, spolia totius Orientis offerri. Vix gladio futurum opus, totam aciem suo pavore fluctuantem umbonibus posse propelli». Victor ad haec Atheniensium Philippus pater invocabatur domitaeque nuper Boeotiae et urbis in ea nobilissimae ad solum dirutae species repraesentabatur animis. Iam Granicum amnem, tot urbes aut expugnatas aut in fidem acceptas, omnia, quaecumque post tergum erant, strata et pedibus ipsorum subiecta memorabat. Cum adierat Graecos, admonebat, ab his gentibus inlata Graecia bella Darii prius, deinde Xerxis insolentia, aquam ipsos terramque poscentium, ut neque fontium haustum nec solitos cibos relinquerent deditis. Ab his templa ruinis et ignibus esse deleta, urbes eorum expugnatas, foedera divini humanique iuris violata referebat. Illyrios vero et Thracas, rapto vivere adsuetos, aciem hostium auro purpuraque fulgentem intueri iubebat, praedam, non arma gestantem: «irent et inbellibus feminis aurum viri eriperent, aspera montium suorum iuga nudasque calles et perpetuo rigentes gelu, ditibus Persarum campis agrisque mutarent.

C A P. XII.

Ὁ Ἀλέξανδρος ἀνακουφίζει τὸ πένθος τῆς μητρὸς τοῦ Δαρείου,
τῆς συζύγου καὶ ἄλλων αἰχμαλώτων.

Rex, diu Darium persequendo fatigatus, postquam et nox
1 adpetebat et eum consequendi spes non erat, in castra paulo ante
2 a suis capta pervenit. Invitari deinde amicos, quibus maxime ad-
sueverat, iussit, quippe summa dumtaxat cutis in femine perstri-
3 cta non prohibebat interesse convivio: cum repente e proximo
tabernaculo lugubris clamor barbaro ululatu planctuque permix-
tus, epulantes conterruit. Cohors quoque, quae excubabat ad ta-
bernaculum regis, verita, ne maioris motus principium esset, ar-
4 mare se coeperat. Causa subiti pavoris fuit, quod mater uxorque
Darii cum captivis nobilibus regem, quem interfectum esse cre-
5 debant, ingenti gemitu eiulatuque deflebant. Unus namque e ca-
ptivis spadonibus qui forte ante ipsarum tabernaculum steterat,
amiculum, quod Darius, sicut paulo ante dictum est, ne cultu
proderetur, abiecerat, in manibus eius, qui repertum ferebat,
6 agnovit; ratusque interfecto detractum esse, falsum nuntium
mortis eius attulerat. Hoc mulierum errore conperto, Alexander
fortunae Darii et pietati earum inlacrimasse fertur. Ac primo
Mithrenem, qui Sardis tradiderat, peritum linguae Persicae, ire
7 ad consolandas eas iusserat. Veritus deinde, ne proditor captiva-
rum iram doloremque renovaret, Leonnatum ex purpuratis suis
misit, iussum indicare, falso lamentari eas vivum. Ille cum paucis
armigeris in tabernaculum, in quo captivae erant, pervenit mis-
8 sumque se a rege nuntiare iubet. At ii, qui in vestibulo erant,
ut armatos conspexere, rati actum esse de dominis, in taberna-
culum currunt vociferantes, adesse supremam horam missosque,
qui occiderent captas. Itaque, ut quae nec prohibere possent nec
admittere auderent, nullo responso dato tacitae opperiebantur
victoris arbitrium. Leonnatus, expectato diu, qui se introduceret,
10 postquam nemo procedere audebat, relictis in vestibulo satelliti-
bus intrat in tabernaculum. Ea ipsa res turbaverat feminas, quod
11 irrupisse non admissus videbatur. Itaque mater et coniux provo-
luta ad pedes orare coeperunt, ut, priusquam interficerentur,

Darii corpus ipsis patrio more sepelire permetteret: «functas supremo in regem officio, se inpigre morituras». At Leonnatus: 12 et vivere Darium et ipsas non incolumes modo, sed etiam apparatu pristinae fortunae reginas fore. Tum demum Darii mater adlevari se passa est.

Alexander postero die cum cura sepultis militibus, quorum 13 corpora invenerat, Persarum quoque nobilissimis eundem honorem haberi iubet, matrique Darii permittit, quos vellet, patrio more sepeliret. Illa paucos, arta propinquitate coniunctos, pro habitu 14 praesentis fortunae humari iussit, apparatus funerum, quo Persae suprema officia celebrarent, invidiosum fore existimans, cum victores haud pretiose cremarentur. Iamque iustis defunctorum corporibus solutis, praemittit ad captivas, qui nuntiarent, ipsum 15 venire, inhibitaque comitantium turba, tabernaculum cum Hephaestione intrat. Is longe omnium amicorum carissimus erat 16 regi, cum ipso pariter eductus, secretorum omnium arbiter: libertatis quoque in admonendo eo non alius magis ius habebat quod tamen ita usurpabat, ut magis a rege permissum, quam vindicatum ab eo videretur: et sicut aetate par erat regi, ita corporis habitu praestabat. Ergo reginae illum esse regem rae suo more veneratae sunt. Inde ex captivis spadonibus, quis 17 Alexander esset, monstrantibus, Sisigambis advoluta est pedibus eius, ignorationem numquam antea visi regis excusans. Quam manu adlevans rex, «Non errasti», inquit, «mater, nam et hic Alexander est». Equidem hac continentia animi si ad ultimum- 18 vitae perseverare potuisset, feliciorum fuisse crederem, quam vitus est esse, cum Liberi patris imitaretur triumphum, usque ab Hellesponto ad Oceanum omnes gentes victoria emensus. Sic vicisset profecto superbiam atque iram, mala invicta; sic absti- 19 nuisset inter epulas caedibus amicorum egregiosque bello viros et tot gentium secum domitores, indicta causa, veritus esset occidere. Sed nondum fortuna se animo eius superfuderat: itaque. 20 orientem tam moderate et prudenter tulit, ad ultimum magnitudinem eius non cepit. Tunc quidem ita se gessit, ut omnes an- 21 te eum reges et continentia et clementia vincerentur. Virgines reginas, excellentis formae, tam sancte habuit, quam si eodem,

22 quo ipse, parente genitae forent : coniugem eiusdem, quam nulla
aetatis suae pulchritudine corporis vicit, adeo ipse non violavit,
ut summam adhibuerit curam, ne quis captivo corpori inluderet:
omnem cultum reddi feminis iussit, nec quidquam ex pristinae
24 fortunae magnificentia captivis, praeter fiduciam, defuit. Itaque
Sisigambis, « Rex », inquit, « mereris, ut ea precemur tibi, quae
Dario nostro quondam precatae sumus, nec invidia dignus es,
qui tantum regem non felicitate solum, sed etiam aequitate su-
25 peraveris. Tu quidem matrem me et reginam vocas, sed ego me
tuam famulam esse confiteor. Et praeteritae fortunae fastigium
capio et praesentis iugum pati possum: tua interest, quantum
in nos licuerit, si id potius clementia quam saevitia vis esse te-
26 statum ». Rex bonum animum habere eas iussit. Darii filium
collo suo admovit: atque nihil ille conspectu tum primum a se
visi conterritus, cervicem eius manibus amplectitur. Motus ergo
rex constantia pueri, Hephaestionem intuens, « Quam vellem »,
27 inquit, « Darius aliquid ex hac indole hausisset! ». Tum taberna-
culo egressus, tribus aris in ripa Pinari amnis Jovi atque Hercu-
li Minervaeque sacratis, Syriam petit Damascum, ubi regis ga-
za erat, Parmenione praemisso.

LIBER IV.

CAP. VII.

Ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἐπίσκεψις αὐτοῦ εἰς τὸ μαντεῖον
τοῦ Διὸς Ἄμμωνος. Περιγραφή τοῦ ἄλλου τοῦ μαντείου.

Aegyptii, olim Persarum opibus infensi, quippe avare et superbe 1
imperitatum sibi esse credebant, ad spem adventus eius erexe-
rant animos, utpote qui Amyntam quoque, transfugam et cum
precario imperio venientem, laeti recepissent. Igitur ingens mul- 2
tudo Pelusium, qua intraturus rex videbatur, convenerat. Atque
ille septimo die, postquam a Gaza copias moverat, in regionem
Aegypti, quam nunc castra Alexandri vocant, pervenit. Deinde
pedestribus copiis Pelusium petere iussis, ipse cum expedita delecto- 3
rum manu Nilo amne vectus est. Nec sustinere adventum eius
Persae, defectione quoque perterriti. Iamque haud procul Mem-
phi erat: in cuius praesidio Mazaces, praetor Darii, relictus, ad 4
Cercasoron amne superato octingenta talenta Alexandro omnem-
que regiam supellectilem tradidit. A Memphi, eodem flumine ve- 5
ctus, ad interiora Aegypti penetrat, conpositisque rebus ita, ut
nihil ex patrio Aegyptiorum more mutaret, adire Jovis Hammo-
nis oraculum statuit. Iter expeditis quoque et paucis vix tolera- 6
bile ingrediendum erat; terra caeloque aquarum penuria est, ste-
riles harenae iacent, quas ubi vapor solis accendit, fervido solo
exurente vestigia, intolerabilis aestus existit. Luctandumque est
non solum cum ardore et siccitate regionis, sed etiam cum tena- 7
cissimo sabulo, quod, praealtum et vestigio cedens, aegre moli-
untur pedes. Haec Aegyptii vero maiora iactabant. Sed ingens 8
cupido animum stimulabat adeundi Jovem, quem generis sui au-
ctorem, haud contentus mortali fastigio, aut credebat esse, aut
credi volebat. Ergo cum iis, quos ducere secum statuerat, secun- 9
do amne descendit ad Mareotin paludem. Eo legati Cyrenensium
dona attulere, pacem et ut adiret urbes suas petentes. Ille donis 10
acceptis amicitiaque coniuncta, destinata exsequi pergit. Ac pri-
mo quidem et sequente die tolerabilis labor visus, nondum tam
vastis nudisque solitudinibus aditis, iam tamen sterili et emori-

11 ente terra. Sed ut aperuere se campi alto obruti sabulo, haud se-
 12 cus quam profundum aequor ingressi, terram oculis requirebant.
 Nulla arbor, nullum culti soli occurrebat vestigium. Aqua et iam
 defecerat, quam utribus cameli vexerant, et in arido solo ac ferve-
 13 do sabulo nulla erat. Ad hoc sol omnia incenderat siccaque et a-
 dusta erant ora, cum repente — sive illud deorum munus sive ca-
 14 sus fuit — obductae caelo nubes condidere solem, ingens aestu fa-
 tigatis, etiamsi aqua deficeret, auxilium. Enimvero ut largum
 quoque imbrem excusserunt procellae, pro se quisque excipere
 eum, quidam, ob sitim impotentes sui, ore quoque hianti captare
 15 coeperunt. Quadriduum per vastas solitudines absumptum est.
 Iamque haud procul oraculi sede aberant, cum conplures corvi
 agmini occurrunt: modico volatu prima signa antecedentes (et)
 modo humi residebant, cum lentius agmen incederet, modo se
 16 pennis levabant, ducentium iterque monstrantium ritu. Tandem
 ad sedem consecratam deo ventum est. Incredibile dictu, inter va-
 stas solitudines sita, undique ambientibus ramis, vix in densam
 umbram cadente sole, contacta est, multique fontes dulcibus aquis
 17 passim manantibus alunt silvas. Caeli quoque mira temperies,
 verno tepori maxime similis, omnes anni partes pari salubritate
 18 percurrit. Accolae sedis sunt, ab oriente, proximi Aethiopum. In
 meridiem versam Arabes spectant, Troglodytis cognomen est:
 19 horum regio usque ad Rubrum mare excurrit. At qua vergit ad
 20 occidentem, alii Aethiopes colunt, quos Scenitas vocant. A septen-
 trione Nasamones sunt, gens Syrtica, navigiorum spoliis quae-
 stuosa, quippe obsident litora, et aestu destituta navigia notis sibi
 vadis occupant. Incolae nemoris, quos Hammonios vocant, dis-
 persis tuguriis habitant: medium nemus pro arce habent, triplici
 muro circumdatum: Prima munitio tyrannorum veterum regiam
 21 clausit: in proxima coniuges eorum cum liberis et pelicibus habi-
 tabant: hic quoque dei oraculum est: ultima munimenta satelli-
 tum armigerorumque sedes erant. Est et aliud Hammonis ne-
 22 mus: in medio habet fontem — Solis Aquam vocant. Sed lucis
 ortum, tepida manat, medio die, cuius vehementissimus est calor,
 frigida eadem fluit, inclinato in vesperam calescit, media nocte,
 fervida exaestuat, quoque nox propius vergit ad lucem, multum

ex nocturno calore decrescit, donec sub ipsum diei ortum adsueto tepore languescat. Id, quod pro deo colitur, non eandem effigiem 23 habet, quam vulgo diis artifices accommodaverunt: umbilico maxime similis est habitus, smaragdo et gemmis coagmentatus. Hunc, cum responsum petitur, navigio aurato gestant sacerdotes, 24 multis argenteis pateris ab utroque navigii latere pendentibus: sequuntur matronae virginesque patrio more inconditum quoddam carmen canentes, quo propitiari Jovem credunt, ut certum edat oraculum. Ac tum quidem regem propius adeuntem maximus natus sacerdotibus filium appellat, hoc nomen illi parentem Jovem red- 25 dere adfirmans. Ille se vero et accipere ait et agnoscere, humanae sortis oblitus. Consuluit deinde, an totius orbis imperium fati sibi destinaretur. Vatesque, in adulationem compositus, terra- 26 rum omnium rectorem fore ostendit. Post haec institit quaerere, 27 an omnes parentis sui interfectores poenas dedissent. Sacerdos 28 parentem eius negat ullius scelere posse violari, Philippi autem omnes luisse supplicia: adiecit, invictum fore, donec excederet ad deos. Sacrificio deinde facto dona et sacerdotibus et deo data sunt, permissumque amicis, ut ipsi quoque consulerent Jovem. Nihil amplius quaesierunt quam, an auctor esset sibi divinis honoribus colendi suum regem. Hoc quoque acceptum fore Jovi vates respondens ut ipsi victorem regem divino honore colerent. Vera et salubri aestimatione pensanti fidem oraculi vana profecto responsa ei videri protuissent: sed fortuna, quos uni sibi credere coëgit, magna ex parte avidos gloriae magis quam capaces facit. Jovis igitur filium se non solum appellari passus est, sed etiam iussit rerumque gestarum famam, dum augere vult tali appellatione, corruptit. Et Macedones adsueti quidem regio imperio, sed (in) 31 maiore libertatis umbra quam ceterae gentes, immortalitatem adfectantem contumacius, quam aut ipsis expediebat aut regi, aversati sunt. Sed haec suo quaeque tempori reserventur: nunc cetera exsequi pergam.

C A P. VIII.

Κτίσις τῆς Ἀλεξανδρείας. Προχώρησις εἰς Μέμφιν.
 Τακτοποίησις τῶν ἐν Αἰγύπτῳ πραγμάτων.

1 Alexander ab Hammone rediens ut ad Mareotin paluden haud
 procul insula Pharo sitam venit, contemplatus loci naturam pri-
 mum in ipsa insula statuerat urbem novam condere, inde ut adpa-
 ruit magnae sedis insulam haud capacem esse, elegit urbi locum,
 2 ubi nunc est Alexandria, appellationem trahens ex nomine au-
 ctoris. Complexus, quidquid soli est inter paludem ac mare, octo-
 ginta stadiorum muris ambitum destinavit et, qui ex aedificandae
 3 urbi praessent, relictis, Memphim petit. Cupido haud iniusta qui-
 dem, ceterum intempestiva, inceserat, non interiora modo Ae-
 gypti, sed etiam Aethiopiam invisere: Memnonis Tithonique ce-
 lebrata regia cognoscendae vetustatis avidum trahebat paene ex-
 4 tra terminos solis. Sed imminens bellum, cuius multo maior su-
 pererat moles, otiosae peregrinationi tempora exemerat. Itaque
 Aegypto praefecit Aeschylum Rhodium et Peucesten Macedonem
 quattuor milibus militum in praesidium regionis eius datis: clau-
 5 stra Nili fluminis Polemonem tueri iubet: XXX ad hoc triremes
 datae. Africae deinde, quae Aegypto iuncta est, praepositus Apol-
 lonius, vectigalibus eiusdem Africae Aegyptique Cleomenes. Ex
 finitimis urbibus commigrare Alexandream iussis, novam urbem
 6 magna multitudine implevit. Fama est, cum rex urbis futurae mu-
 ros polenta, ut Macedonum mos est, destinasset, avium greges ad-
 volasse et polenta esse pastas: cumque id omen pro tristi a ple-
 risque esset acceptum, respondisse vates, magnam illam urbem
 advenarum frequentiam culturam, multisque eam terris alimenta
 praebituram.

Regem, cum secundo amni deflueret, adsequi cupiens Hector,
 7 Parmenionis filius, eximio aetatis flore, in paucis Alexandro ca-
 rus, parvum navigium conscendit, pluribus, quam capere posset,
 8 inpositis. Itaque mersa navis omnes destituit. Hector, diu flumi-
 ni obluctatus, cum madens vestis et adstricti crepidis pedes nata-
 re prohiberent, in ripam tamen semianimis evasit et, ut primum
 fatigatus spiritum laxavit, quem metus et periculum intenderant,

nullo adiuvante—quippe in diversum evaserant alii—exanimatus est. Rex amissi eius desiderio vehementer adflictus est repertum- 9
que corpus magnifico extulit funere.

Oneravit hunc dolorem nuntius mortis Andromachi, quem praefecerat Syriae: vivum Samaritae cremaverant. Ad cuius in- 10
teritum vindicandum, quanta maxima celeritate potuit, contendit, advenientique sunt traditi tanti sceleris auctores. Andromacho 11
deinde Memnona substituit, adfectisque supplicio, qui praetorem 11
interemerant, tyrannos—inter quos Methymnaeorum Aristonicum et Chrysolauum—popularibus suis tradidit: quos illi e muris ob iniurias tortos necaverunt.

Atheniensium deinde, Rhodiorum et Chiorum legatos audit. Athenienses victoriam gratulabantur et, ut captivi Graecorum 12
suis restituerentur, orabant: Rhodii et Chii de praesidio querebantur. Omnes aequa desiderare visi impetraverunt. Mitylenaeis quo- 13
que ob egregiam in partes suas fidem et pecuniam, quam in bel- 13
lum inpenderant, et obsides reddidit et magnam regionem finibus eorum adiecit. Cypriorum quoque regibus, qui et a Dario, defece- 14
rant ad ipsum et oppugnanti Tyrum miserant classem, pro merito honos habitus est.

Amphoterus deinde, classis praefectus, ad liberandam Cre- 15
tam missus—namque et Persarum et Spartanorum armis plera- 15
que eius insulae obsidebantur—ante omnia mare a piraticis clas-
sibus vindicare iussus: quippe obnoxium praedonibus erat in bel-
lum utroque rege converso. His compositis Herculi Tyrio ex auro 16
crateram cum XXX pateris dicavit: imminensque Dario, ad Eu-
phraten iter pronuntiari iussit.

LIBER V.

C A P. XV.

Περιγραφή τῆς παρὰ τὰ Ἄρβηλα αἰματηρᾶς μάχης.
Νικητῆς ὁ Ἀλέξανδρος καταδιώκει τὸν ἠττημένον Δαρεῖον.

1 Interim Alexander, ut et demonstratum a transfuga insidia-
rum locum circumiret et Dario qui laevum cornu tuebatur, occurre-
2 ret, agmen obliquum incedere iubet. Darius quoque eodem suum
obvertit, Besso admonito, ut Massagetas equites in laevum Alexan-
3 dri cornu a latere invehi iuberet. Ipse ante se falcatos currus habe-
bat, quos signo dato, universos in hostem effudit. Ruebant laxatis
4 habenis aurigae, quo plures nondum satis proviso impetu ob-
tererent. Alios ergo hastae multum ultra temones eminentes, alios
5 ab utroque latere demissae falces laceravere. Nec sensim Macedones
cedebant, sed effusa fuga turbaverant ordines. Mazaeus quoque
6 percussis metum incussit, mille equitibus ad diripienda
hostis impedimenta circumvehi iussis, ratus, captivos quoque, qui
7 simul adservabantur, rupturos vincula, cum suos adpropinquan-
tes vidissent. Non fefellerat Parmenionem, qui in laevo erat :
8 prope igitur Polydamanta mittit ad regem, qui et periculum
ostenderet et, quid fieri iuberet, consuleret. Ille audito Polyda-
9 mante, « Abi, nuntia », inquit, « Parmenioni, si acie vicerimus,
non nostra solum nos recuperaturos, sed omnia quae hostium
10 sunt, occupaturos. Proinde non est, quod quidquam virium sub-
ducat ex acie, sed, ut me et Philippo patre dignum est, con-
11 tempto sarcinarum damno fortiter dimicet ». Interim barbari
impedimenta turbaverant caessisque plerisque custodum captivi,
vinculis ruptis, quidquid obvium erat, quo armari possent, arripiunt
et adgregati suorum equitibus Macedonas ancipiti circumventos
malo invadunt. Laeti, qui circa Sisigambim erant, vicisse
Darium, ingenti caede prostratos hostes, ad ultimum etiam impedimentis
exutos esse nuntiant, quippe eandem fortunam ubique
esse credebant et victores Persas ad praedam discursisse. Sisigambis
hortantibus captivis, ut animum a maerore adlevaret, in eodem, quo
antea fuit, perseveravit. Non vox ulla excidit ei, non

oris color vultusve mutatus est: sed sedit immobilis—credo, praecoqui gaudio verita inritare fortunam —, adeo ut, quid mallet, intuentibus (eam) fuerit incertum. Inter haec Menidas, praefectus 12 equitum Alexandri, cum paucis turmis opem impedimentis laterus advenerat — incertum suone consilio an regis imperio — sed non sustinuit Cadusiorum Scytharumque impetum, quippe vix temptato certamine refugit ad regem, amissorum impedimentorum testis magis quam vindex. Iam consilium Alexandri dolor 13 vicerat: et, ne cura recuperandi sua militem a proelio averteret, non immerito verebatur. Itaque Areten, ducem hastatorum — sarissophoros vocabant — adversus Scythas mittit. Inter haec currus, qui circa signa prima turbaverant aciem, in phalangem 14 vecti erant. Macedones, confirmatis animis, in medium agmen accipiunt. Vallo similis acies erat: iunxerant hastas et ab utroque 15 latere temere incurrentium ilia suffodiebant. Circumire deinde (et) currus et propugnatores praecipitare coeperunt. Ingens ruina 16 equorum aurigarumque aciem compleverat. Hi territos regere non poterant, qui crebra iactatione cervicum non iugum modo excusserant, sed etiam currus everterant, vulnerati interfectostrahabant, nec consistere territi nec progredi debiles poterant. 17 Paucae tamen evasere quadrigae in ultimam aciem iis, quibus inciderant, miserabili morte consumptis: quippe amputata virorum membra humi iacebant, et, quia calidis adhuc vulneribus aberat dolor, trunci quoque et debiles quidam arma non omittebant, donec multo sanguine effuso exanimati procumberent. Interim Aretes Scytharum, qui impedimenta diripiebant, duce occiso gravius territis instabat. Supervenere deinde a Dario Bactriani 18 pugnaeque vertere fortunam. Multi ergo Macedonum primo impetu obtriti sunt, plures ad Alexandrum refugerunt. Tum Persae 19 clamore sublato, qualem victores solent edere, ferociter in hostem, quasi ubique profligatum, incurrerunt. Alexander territos castigare, adhortari, proelium, quod iam elanguerat, solus accendere: confirmatisque tandem animis ire in hostem iubet. Rarior 20 acies erat in dextro cornu Persarum, namque inde Bactriani discesserant ad opprimenda impedimenta. Itaque Alexander laxatos ordines invadit et multa caede hostium invehitur. At qui in

laevo cornu erant Persae, spe posse eum iucludi, agmen suum
 21 a tergo dimicantis opponunt: ingensque periculum in medio
 haerens adisset, ni equites Agriani calcaribus subditis circumfusos
 regi barbaros adorti essent, aversosque caedendo in se obverti
 22 coëgissent. Turbata erat utraque acies. Alexander et a fronte
 et a tergo hostem habebat. Qui averso ei instabant, ab Agrianis
 equitibus premebantur: Bactriani impedimentis hostium direptis
 reversi ordines suos recuperare non poterant: plura simul
 abrupta a ceteris agmina, ubicumque alium alii fors miscuerat,
 dimicabant. Duo reges iunctis prope agminibus proelium accen-
 23 derant. Plures Persae cadebant, par ferme utrimque numerus
 24 vulnerabatur. Curru Darius, Alexander equo vehebatur: utrumque
 delecti tuebantur sui inmemores, quippe amisso rege nec volebant
 salvi esse nec poterant. Ante oculos sui quisque regis
 25 mortem occumbere ducebat egregium. Maximum tamen periculum
 adibant, qui maxime tuebantur: quippe sibi quisque caesi regis
 expetebat decus. Ceterum, sive illud ludibrium oculorum sive vera
 26 species fuit, qui circa Alexandrum erant, vidisse se crediderunt
 paululum super caput regis placide volantem aquilam, non sono
 armorum, non gemitu morientium territam: diuque circa
 27 equum Alexandri pendenti magis, quam volanti similis adparuit.
 Certe vates Aristander alba veste indutus et dextra praeferens
 lauream, militibus in pugnam intentis avem monstrabat, haud
 dubium victoriae auspicium..

28 Ingens ergo alacritas et fiducia paulo ante territos accendit
 ad pugnam, utique postquam auriga Darii, qui ante ipsum sedens
 equos regebat, hasta transfixus est. Nec aut Persae aut Macedo-
 29 nes dubitavere, quin ipse rex esset occisus. Ergo lugubri ululatu
 et incondito clamore gemituque totam fere aciem adhuc aequo
 Marte pugnantium turbavere cognati Darii et armigeri: laevumque
 cornu in fugam effusum destituerat currum, quem a dextra
 parte stipati in medium agmen receperunt. Dicitur acinace
 30 stricto, Darius dubitasse, an fugae dedecus honesta morte vitaret:
 sed, eminens curru nondum omnem suorum aciem proelio excedentem
 destituere erubescibat, dumque inter spem et desperationem
 31 haesitat, sensim Persae cedebant et laxaverant ordines. Ale-

xander mutato equo, quippe plures fatigaverat, resistentium adversa ora fodiebat, fugientium terga. Iamque non pugna, sed caedes erat, cum Darius quoque currum suum in fugam vertit. Haerebat 32 in tergis fugientium victor, sed prospectum oculorum nubes pulveris, quae ad caelum efferebatur, abstulerat: ergo haud secus quam in tenebris errabant, ad sonum notae vocis ut signum subinde coeuntes. Exaudiebant tamen strepitus habenarum, quibus 33 equi currum vehentes identidem verberabantur: haec sola fugientis vestigia excepta sunt.

LIBER VI.

CAP. II.

Ὁ ἐν πολέμῳ ἀήττητος Ἀλέξανδρος παραδίδεται εἰς τρυφήλῳ βίον.
Ἐξέγεργς τῶν στρατιωτῶν κατ' αὐτοῦ.

1 Sed ut primum instantibus curis laxatus est aninus milita-
rium rerum quam quietis otiique patientior, excepere eum volu-
2 ptates, et, quem arma Persarum non fregerant, vitia vicerunt : in-
tempestiva convivia et perpotandi pervigilandique insana dulcedo,
ludique. Omnia in externum lapsa morem : quem aemulatus quasi
potiorem suo, ita popularium animos oculosque pariter offendit,
3 ut a plerisque amicorum pro hoste haberetur. Tenaces quippe
disciplinae suae solitosque parco ac parabili victu ad implenda
4 naturae desideria defungi in peregrina et devictarum gentium
mala inpulerat. Hinc saepius comparatae in caput eius insidiae,
secessio militum et liberior inter mutuas querellas dolor, ipsius
deinde nunc ira, nunc suspiciones, quas excitabat inconsultus
pavor ceteraque his similia, quae deinde dicuntur. Igitur cum in-
5 tempestivis conviviis dies pariter noctesque consumeret, satieta-
tem epularum ludis interpellabat : non contentus artificum, quos
e Graecia exciverat, turba ; quippe captivae iubebantur suo ritu
canere inconditum et abhorrens peregrinis auribus carmen. In-
ter quas unam rex forte conspexit maestiolem quam ceteras et
6 producentibus eam verecunde reluctantem. Excellens erat forma
et formam pudor honestabat. Deiectis in terram oculis et, quan-
tum licebat, ore velato, suspicionem praebuit regi, nobiliorem
7 esse, quam ut inter convivales ludos deberet ostendi. Ergo inter-
rogata, quaenam esset, neptem se Ochi, qui nuper regnasset in
Persis, filio eius genitam esse respondit, uxorem Hystaspis fuisse.
Propinquus hic Darii fuerat, magni et ipse exercitus praetor.
Adhuc in animo regis tenues reliquiae pristini moris haere-
bant. Itaque fortunam regia stirpe genitae etiam celebre no-
men (neptem Ochi) reveritus non dimitti modo captivam, sed
etiam restitui ei suas opes, iussit, virum quoque requiri, ut reper-
to coniugem redderet.

LIBER X.

C A P. V.

Ὁ Ἀλέξανδρος μέλλων ν' ἀποθάνῃ ἀποχαιρετίζει τοὺς στρατιώτας.
Λόγοι αὐτοῦ πρὸ τοῦ θανάτου. Πένθος τῶν Μακεδόνων.
Αὐτοκτονία τῆς μητρὸς τοῦ Δαρείου ἐπὶ τῷ ἀκούσματι
τοῦ θανάτου τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ἀρεταὶ καὶ κακίαι αὐτοῦ.

Intuentibus lacrimae obortae praebuere speciem iam non 1
regem, sed funus eius, visentis exercitus. Moeror tamen circum-
stantium lectum eminebat: quos ut rex adspexit, « Invenietis », 2
inquit, « cum excessero, dignum talibus viris regem? ». Incredibile
dictu audituque, in eodem habitu corporis, in quem se composue-
rat, cum admissurus milites esset, durasse, donec a toto exercitu
illud ultimum persalutatus est: dimissoque vulgo velut omni vi-
tae debito liberatus fatigata membra reiecit. Propiusque adire ius-
sis amicis—nam et vox deficere iam coeperat—detractum annulum
digito Perdiccae tradidit adiectis mandatis, ut corpus suum ad
Hammonem ferri iuberent. Quaerentibusque his, cui relinqueret
regnum, respondit, « ei qui esset optimus: ceterum providere iam
se, ob id certamen magnos funebres ludos parari sibi ». Rursus 6
Perdicca interrogante, quando caelestes honores haberi sibi vel-
let, dixit, « tum velle, cum ipsi felices essent ». Suprema haec
vox fuit regis et paulo post extinguitur.

Ac primo ploratu lamentisque et planctibus tota regia perso- 7
nabat: mox, velut in vasta solitudine omnia tristi silentio muta
torpebant, ad cogitationes, quid deinde futurum esset, dolore
converso. Nobiles pueri custodiae corporis eius adsueta nec dor- 8
loris magnitudinem capere nec se ipsos intra vestibulum regiae
tenere potuerunt: vagique et furentibus similes tantam urbem
luctu ac moerore compleverant nullis questibus omissis, quos in
tali casu dolor suggerit. Ergo qui extra regiam adstiterant, Ma- 9
cedones pariter barbarique, concurrunt; nec poterant victi a vi-
ctoribus in communi dolore discerni. Persae iustissimum ac mi-
tissimum dominum, Macedones optimum ac fortissimum regem
invocantes certamen quoddam moeroris edebant. Nec moestorum 10
solum, sed etiam indignantium voces exaudiebantur, tam viridem

et in flore aetatis fortunaeque invidia deum ereptum esse rebus humanis. Vigor eius et vultus educentis in proelium milites, ob-
 11 gasse ei poenitebat impiosque et ingratos fuisse se confitebantur, quod aures eius debita appellatione fraudassent. Et cum diu nunc in veneratione nunc in desiderio regis haesissent, in ipsos versa miseratio est.

12 Macedonia profecti ultra Euphraten in mediis hostibus novum imperium aspernantibus destitutos se esse cernebant, sine certo regis herede: (sine herede regni) publicas vires ad se quemque tracturum. Bella deinde civilia, quae secuta sunt, menti-
 13 bus augurabantur: iterum, non de regno Asiae, sed de rege ipsis sanguinem esse fundendum, novis vulneribus veteres rum-
 14 pendas cicatrices: senes, debiles; modo petita missione a iusto rege, nunc morituros pro potentia forsitam satellitis alicuius ignobilis. Has cogitationes volventibus nox supervenit terroremque auxit. Milites in armis vigilabant: Babylonii alius e muris, alius e culmine sui quisque tecti, prospectabant, quasi certiora vi-
 16 suri. Nec quisquam lumina audebat accendere. Et quia oculorum cessabat usus, fremitus vocesque auribus captabant; ac ple-
 17 cursantes, invicem suspecti ac solliciti, ferebantur. Persae, comis suo more detonsis in lugubri veste, cum coniugibus ac liberis, non ut victorem et modo hostem, sed ut gentis suae iustissimum regem vero desiderio lugebant. Adsueti sub rege vivere non ali-
 18 um, qui imperaret ipsis, digniorem fuisse confitebantur. Nec muris urbis luctus continebatur, sed proximam regionem ab ea, deinde magnam partem Asiae cis Euphraten mali fama per-
 19 vaserat. Ad Darii quoque matrem celeriter perlata est. Abscissa ergo veste, qua induta erat, lugubrem sumpsit laceratisque crini-
 20 bus humi corpus abiecit. Adsidebat ei altera ex neptibus nuper amissum Hephaestionem, cui nupserat, lugens, propriasque causas doloris in communi moestitia retractabat. Sed omnium suorum
 21 mala Sisigambis una capiebat. Illa suam, illa neptium vicem flebat. Recens dolor etiam praeterita revocaverat. Crederes modo

amissum Darium et pariter miserae duorum filiorum ; exequias esse
ducendas. Flebat simul mortuos vivosque. «Quem enim puellarum
acturum esse curam? quem alium futurum Alexandrum? iterum 22
(esse) se captas, iterum excidisse regno. Qui mortuo Dario ipsas
tueretur repperisse, qui post Alexandrum respiceret, utique non
reperturnas». Subibat inter haec animum, LXXX fratres suos eo-
dem die ab Ocho, saevissimo regum, trucidatos adiectumque stra- 23
gi tot filiorum patrem: e septem liberis quos genuisset ipsa, u-
num superesse: ipsum Darium floruisse paulisper, ut crudelius
posset extingui. Ad ultimum dolori succubuit obvolutoque capite 24
accidentes genibus suis neptem nepotemque aversata, cibo pariter
abstinuit et luce. Quinto, postquam mori statuerat, die exstincta 25
est. Magnum profecto Alexandri indulgentiae in eam iustitiaeque
in omnes captivos documentum est mors huius, quae cum susti-
nuisset post Darium vivere, Alexandro esse superstes erubuit. Et
hercule iuste aestimantibus regem, liquet, bona naturae eius fuis- 27
se, vitia, vel fortunae vel aetatis. Vis incredibilis animi, laboris pa-
tientia propemodum nimia, fortitudo non inter reges modo excel-
lens, sed inter illos quoque, quorum haec sola virtus fuit, liberali-
tas saepe maiora tribuentis, quam a dis petuntur, clementia in 28
devictos — tot regna aut reddita quibus ea dempserat bello, aut 29
dono, data — mortis, cuius metus ceteros exanimat, perpetua con-
temptio, gloriae laudisque ut iusto maior cupido, ita in iuvene et
in tantis nec admiranda rebus: iam pietas erga parentes, quorum 30
Olympiada immortalitati consecrare decreverat, Philippum ultus
erat, iam in omnes fere amicos benignitas, erga milites benivo- 31
lentia, consilium par magnitudini animi et, quantam vix poterat
aetas eius capere, solertia: iam modus immodicarum cupiditatum, 32
nec ulla nisi ex permissio voluptas ingentes profecto dotes erant. Il-
la fortunae: dis aequare se et caelestes honores accersere et talia 33
suadentibus oraculis credere et dedignantibus venerari ipsum ve-
hementius quam par esset irasci, in externum habitum mutare
corporis cultum, imitari devictarum gentium mores, quos ante vi-
ctoriam spreverat. Nam iracundiam et cupidinem vini sicuti iu- 34
venta irritaverat, ita senectus mitigare potuisset. Fatendum est 35
tamen, cum plurimum virtuti debuerit, plus debuisse fortunae

quam solus omnium mortalium in potestate habuit. Quotiens illum a morte revocavit! quotiens temere in pericula vectum perpetua felicitate protexit! Vitae quoque finem eundem illi quem
36 gloriae statuit. Expectavere eum fata, dum Oriente perdomito aditoque Oceano, quidquid mortalitas capiebat, inpleret.

Huic regi ducique successor quaerebatur. Sed maior moles
37 erat, quam ut unus subire eam posset: itaque nomen quoque eius et fama rerum in totum propemodum orbem reges ac regna diffudit clarissimique sunt habiti, qui etiam minimae parti tantae fortunae adhaeserunt.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

BIBΛION TPITON

Κ Ε Φ. Ι.

Inter haec : έννοεῖ κυρίως τὴν κατάληψιν τῆς Χίου καὶ Μυτιλή. 1
 νης ὑπὸ τῶν Περσῶν καὶ τὸν θάνατον τοῦ Ροδίου στρατηγοῦ Μέμνονος.
 Οὗτος ὑπηρετῶν εἰς τὸν Περσικὸν στρατὸν εἶχε μεταφέρει τὸν πόλεμον
 ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν κυρίως Ἑλλάδα πρὸς ἀντιπερισπασμόν. Ὑπελό-
 γιζεν ὅτι θὰ ἐξεργείρη τοὺς Ἕλληνας καὶ θὰ φέρη εἰς δύσκολον θέσιν
 τὸν Ἀλέξ., ἀλλ' ἐν ᾧ ἐπολιόρκει τὴν Μυτιλήνην ἀπέθανε καὶ ἡ προ-
 σπάθειά του ἐγκατελείφθη. *condūco militem* = συνάγω στρατιώ-
 τας, στρατολογῶ μισθοφόρους· *militem* εἰς ἑνικ. μὲ περιληπτικὴν ση-
 μασίαν. *Cleandro... misso* (ἀφαιρ. ἀπόλ.) = ἀποστείλας τὸν Κλέανδρον·
 οὗτος ἦτο ἀρχηγὸς 4 χιλιάδων μισθοφόρων εἰς τὸν στρατὸν τοῦ Μεγ.
 Ἀλεξάνδρου. *rebus compositis* (ἀφαιρ. ἀπόλ.) = τακτοποιήσας
 τὰ πράγματα, τὴν κατάστασιν. *admoneo - admōni - mōtum - monēre* 2
 (β') = προσάγω. *Celaēnae - ārum* = αἱ Κελαιναί, ἀρχαία πρωτεύουσα τῆς
 Μεγάλης Φρυγίας ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ ἄνω Μαιάνδρου, ἐκ τοῦ
 μέσου τῆς ὁποίας ἐπήγαζεν ἐκ σπηλαίου ὁ Μαρσύας ποταμός. *mediam*
 (*urbem*) = «μέσην τὴν πόλιν» διὰ μέσου τῆς πόλεως. *tempestas - ātis*·
 θηλ. γ' = χρόνος, ἐποχή· ἡ ἀφαιρ. χρονικὴ. *interfluo - ūxi - ěre* (γ') = ρέω
 διὰ μέσου. *Marsyas amnis* = Μαρσύας ὁ ποταμός. Τὸ ὄνομά του ὀφείλει
 κατὰ τὸν μῦθον, εἰς τὸν μουσικὸν Μαρσύαν. Οὗτος ἠττηθεὶς ὑπὸ τοῦ
 Ἀπόλλωνος εἰς μουσικὸν διαγωνισμόν ἐξεδάρη ὑπ' αὐτοῦ ζῶν, διότι ἐτόλ-
 μησε νά διαγωνισθῆ πρὸς αὐτόν. Τὸ δέσμα του ἐκρεμάσθη ἐντὸς τοῦ σπη-
 λαίου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον πηγάζει ὁ ποταμός. Ἀπὸ τὸ αἶμα τοῦ Μαρσύου ἢ
 ἀπὸ τὰ δάκρυα τῶν νυμφῶν διὰ τὸν θάνατόν του ἐσηματίσθη ὁ ποτα-
 μός. *amnis - is* ἄρσ. γ' = (ὄρμητικὸς) ποταμός (πρβλ. *fluvius, flumen*).
fabulōsus - a - um ἐπίθ. = μυθικὸς· *inclŷtus* καὶ *inclŷtus* (σύνθ. *in* ἐπι-
 τατ. καὶ *κλυτ* ὅς) = ἔνδοξος, περιώνυμος. *fons - ntis* ἄρσ. = (πηγή), ὕδωρ. 3
cacūmen - ĩnis οὐδ. γ' = κορυφή. *excurro - excurrĭ* καὶ *excurri -*
cursum - ěre ὅ. (γ') = (ἐκτρέχω) πηγάζω. *subiecta petra* = ὁ κάτωθεν κεί-

- μενος βράχος. cadit ὑποκ. αὐτοῦ τὸ fons (τὸ ῥ. cado - cecidi - casum - ěre (γ')=πίπτω). inde ἐπίρ. τοπ.=ἐκεῖθεν. diffusus παρακ. μετ. τοῦ diffundor - fūsus sum - fundi (γ')=διαχέομαι, διασκορπίζομαι. circumiectus - a - um τοῦ circumicior=ὁ κείμενος πέριξ. ῥίγο ῥ. (α')=ἀρδεύω. liquidus - a - um=(ὑγρός), διαυγής. duntaxat σύνδ.=μόνον.
- 4 trāho - traxi - tractum - ěre (γ')=παρασύρω. color - oris ἄρσ. (γ')=(χρῶμα), ἄποψις, placidus - a - um=ἥρεμος, γαληνιαῖος. locum facio =παρέχω ἔδαφος, δίδω ἀφορμὴν. mendacium - ii=ψευδός, πλαστὴ διήγησις. quippe=ἄτε δή, ἐπειδή. traditum est=ὑπάρχει παράδοσις. consido - sedi - sessum - ěre (γ')=(cum - sīdo) (ἔξομαι - ἔδρα)=κάθηναι, ἐδρεῖω, Nymphas ὑποκ. τοῦ considere. rupes - is θηλ.=ἀπόκρημνος βράχος. retentus - a - um παθ. παρακ. μετ. τοῦ retineo - ui - ntum - ěre τῆς β' συζ.=ἐπέχω, ἐμποδίζω. ammis γεν. ἀντικ. εἰς
- 5 τὸ amōre. cetegum=ἀλλὰ (συνήθως εἰς τὸν Κούρτιον Ροῦφον ἐπὶ τῆς σημασίας αὐτῆς). quamdiu ἐπίρ.=ἕφ' ὅσον. retineo - ui - ntum - ěre (β')=διαφυλάττω, διατηρῶ. munimentum - i=δύρωμα. (me) evolvo - lvi - volūtum - ěre (γ')=(ἐκκυλίομαι), ρέω, ἐξέρχομαι. maiore vi ac mole=μὲ μεγαλυτέραν ὁρμὴν καὶ ὄγκον (μὲ ἀφθονώτερα ὕδατα). moles - is θηλ.=ὄγκος. ago undas=ρέω (ἢ μετχ. αἰτιολογική).
- 6 quidem σύνδ. = μὲν. destitutus - a - um (τοῦ destituor)=ἐγκαταλειφθεὶς. a suis (incōlis). intro ῥ.(α') = εἰσέρχομαι. confugio - fugi - fugitum - ěre (γ')=καταφεύγω. adortus τοῦ adortor - adortus sum - īri ἀποθ.= (δομῶ), ἐπιχειρῶ. caduceator - oris=κῆρυξ (μὲ κηρύκειον πεμπόμενος περὶ σπονδῶν). qui denuntiāret ἀναφ. τελικ., nisi se dedērent = ἐὰν δὲν παρεδίδοντο, (δὲν ἐσυνθηκολόγουν) τὸ ρ. do - dēdi - dātum - āre (α')=δίδω. ipsos ultīma esse passūros=ὅτι αὐτοὶ τὰ ἔσχατα (βαρυντάτας ποινάς) ἔμελλον νὰ πάθουν, τὸ ῥ. patior, passus sum - pati=πάσχω (ἀποθ.) (τὸ ἀπαρέμφ. ἐκ τοῦ denuntiāret). caduceatorem: σύνδεσον μὲ τὸ perductum. perdūcor (γ') = ὀδηγοῦμαι. turris - is (γ' θηλ.)=πύργος. situ et opēre multum editam = ἔνεκα τῆς θέσεως καὶ διὰ τῆς ἐργασίας εἶχεν ἀρθῆ εἰς πολὺ ὕψος. situs - us ἄρσ. = θέσις. multum = ἐπίρ. πολύ. iubent ὑποκ. illi τὸ ῥ. iubeo - iussi - iussum - ěre (β') = διατάσσω, ἀντικ. caduceatōrem intuēri κλπ., intueor - itus sum ἢ aspexi - ēri (β') = προσβλέπω, παρατηρῶ. altitudo - īnis (θηλ. γ') = ὕψος. non eādē aestimatiōne metīri ἀντικ. τοῦ nuntiāre, aestimatio - ōnis (θηλ. γ')=(ἐκτίμησις), μέτρον

κρίσεως. ipsum et incōlas ὑποκ. τοῦ metīri, metior - mensus sum - īri (δ')=(μετροῶ), ἐκτιμῶ. se scire=ὄτι αὐτοὶ γνωρίζουν· τὸ ῥ. scio - scīvi-scītum - īre (δ')=γνωρίζω. inexprugnabīlis - is - e=ἀπόρητος. moritūros esse ἐκ τοῦ nuntiāre, τὸ ῥ. morior - mortuus sum - mori = ἀποθνήσκω (ἀποθ.). pro fide = ὑπὲρ τῆς πίστεως, δηλ. πιστοὶ εἰς τὸν ὄρκον των πρὸς τὸν Δαρεῖον. ut . . . vidērunt. circumsedeo - ēre (β')=(περικαθήμεαι), πολιορκῶ. in dies=ὀσημέραι. arctiōra ἢ artiōra = δυσκολώτερα, (πιὸ στενόχωρα). inducīae - arum κατὰ πληθυντ.= ἀνακωχή, ἐκεχειρία. paciscor-pactus sum - pacisci (ἀποθ.)=συμφωνῶ. ut . . . dedērent (τὸ ῥ. do - dēdi - dātum - dāre = δίδω). nisi . . . misisset=ἐάν δὲν θὰ ἔστελλε. intra eos (dies)=ἐντὸς αὐτῶν (τῶν 30 ἡμερῶν). inde = ἐκεῖθεν, παρὰ τοῦ Δαρ.. praestitūtus (τοῦ praestituo)=προκαθωρισμένος. permitto me=παραδίδομαι. regi δὲν ἔνοει τὸν βασιλέα προσωπικῶς, διότι εἶχε προχωρήσει, ἀλλὰ τὴν ὑποταγὴν εἰς τὴν ἔξουσίαν του.

supervenio=ἔρχομαι (ἀπροσδοκῆτως). ut... redderentur, reddo-red- 9
dīdi-reddītum, reddēre (γ')=δίδω ὀπίσω. capti (τοῦ capior) = οἱ αἰ-
χμάλωτοι· οὗτοι ἦσαν 2 χιλ. μισθοφόροι Ἀθηναῖοι ὑπηρετοῦντες εἰς
τὸν Περσ. στρατόν, αἰχμαλωτισθέντες δὲ ἀπεστάλησαν εἰς Μακεδονίαν
διὰ καταναγκαστικὰ ἔργα. ille = Alexander, iussūrum (esse), respon-
dīt: ὑποκ. τοῦ ἀπαρφ. τὸ νοούμενον se, restitutor-tutus sum-i (γ') =
ἀποκαθίσταμαι, δίδομαι ὀπίσω.

cetērum=(κατὰ τὰ λοιπὰ), ἔπειτα. immīnens Darīo=(ἐπικείμε- 10
νος), καταδιώκων (συντόνως). cognosco-cognōvi-cognītum-ēre (γ')=
γνωρίζω. contrāho-trāxi-tractum-ēre (γ')=συνάγω. adeo discrimen=
προβαίνω εἰς ἀποφασιστικὴν (πολεμικὴν) ἐνέργειαν.

frequens-ntis ἐπίθ.= (συχνός), πλήρης. regia (domus)=βασιλείος 11
οἶκος, ἀνάκτορον. Midas-ae=ὁ Μίδας, υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Φρυγίας
Γορδίου (πρβλ. μῦθον Διονύσου — Μίδα, καὶ Πανός, Ἀπόλλωνος — 12
Μίδα). Sangarius-ii = ὁ Σαγγάριος· ποτ. τῆς Μ. Ἀσίας πηγάζων ἐκ
τῶν ὄρεων τὰ ὅποια ἐκτείνονται κατὰ μῆκος τῆς πεδιάδος τοῦ Καρὰ Χι-
σάρ καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Εὐξ. Πόντον. par-pāris ἐπίθ.=ἴσος. interval-
lum-i = διάστημα. disto-distāre ῥ. (α') = ἀπέχω. comperio-pēri-per-
tum-īre (δ')=πληροφοροῦμαι. utroque (mari)=ἐκατέρας θαλάσσης. in 13
artas fauces = εἰς στενὸν λαιμὸν (γῆς, ἴσθμόν). compello - compūli,
pulsum-ēre (γ')=συνωθῶ, συσφίγγω, περιορίζω. Τὸ λεγόμενον εἶναι

ὑπερβολή, διότι τὸ πλάτος εἶναι μεγαλύτερον τῶν 400 χιλιομ. quae μετὰ τελείαν στιγμὴν ἀντὶ δεικτ. ἀντων. μετὰ καταλλήλου συνδέσμου. continens - ntis = ἤπειρος. adhaereo - haesi (haesum) - ere (β') = συνέχομαι. cingor - cinctus sum - i (γ') = περιβάλλομαι. ac = et, nisi obiceret = ἐὰν δὲν παρενέβαλλε. tenuis - is - e ἐπίθ. = λεπτός, μικρός. discrimen - inis οὐδ. = διάστημα. committo - si - ssum - ẽre (γ') = συνάπτω, quae nunc . . . ἀντικ. τοῦ committeret, divido - divisi - sum - ẽre (γ') = διαιρῶ, χωρίζω. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταφαίνεται τὸ ἀτελὲς τῶν γεωγραφικῶν γνώσεων τοῦ Κουρτίου, διότι τὸ Γόρδιον ἔκειτο εἰς τετραπλασίαν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Κιλικίας ἢ ἀπὸ τοῦ Εὐξείν. Πόντου.

- 14 dicio - õnis ἢ ditio - õnis (θηλ. γ') = ἔξουσία. redacta ἀφαιρ. ἀπόλ. τοῦ redigor = ὑπάγομαι. vehiculum - i = ὄχημα, quo ἀφαιρ. ὄργ. constabat = ἐλέγετο τοῦ consto - stiti - statum - are (α') = (συνέστηκα), τὸ γ' ἐνικ. constat ἀπροσώπως = ὁμολογεῖται, λέγεται, vectum esse ὑποκ. τοῦ προηγουμένου ἀπροσ. vehor - vectus sum - i (γ') = ὄχοῦμαι, κομίζομαι, Gordium (αἰτιατ. τοῦ Gordius - ii = ὁ Γόρδιος, πτωχὸς γεωργὸς ἀνελθὼν εἰς τὸν θρόνον τῆς Φρυγίας) ὑποκ. τοῦ vectum esse, aspicio - spexi - spectum - ẽre (γ') = βλέπω, παρατηρῶ, cultu = κατὰ τὴν τελειότητα τῆς ἐπεξεργασίας, cultus - us (ἄρσ.) = (καλλιέργεια γῆς), ἐπεξεργασία τελεία. haud sane. abhorrens = ὄχι πολὺ διάφορον· τὸ ὄ. abhorreo - ui - ẽre (β') = (ἀποστρέφομαι), διαφέρω, a vilioribus = ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ εὐτελέστερα (πὺδ πρόστυχα), vilis - is - e ἐπίθ. = εὐτελής, vulgatisque usu = καὶ κοινῆς χρήσεως (συνειθισμένα). notabilis - is - e ἐπίθ. = διάσημος, adstringor - adstrictus sum - i ὄ. (γ') = συσφιγγομαι (δένομαι)· adstrictum (temõni) δηλ. εἰς τὸν ρυμὸν τοῦ ὀχήματος, nodus - i ἄρσ. = πλοκή «κόμπος», in semetipsos implicatis = περιπεπλεγμένων ἀναμεταξύ των (τὸ semet εἶναι ἢ προσ. ἀντων. τοῦ γ' προσώπ. se ἐνισχυμένη διὰ τοῦ προσφύματος met λόγω ἐμφάσεως),
- 16 celo (ὄ. α') = ἀποκρύπτω, nexus - us ἄρσ. = (συμπλοκή), σύνδεσις. affirmo ὄ. (α') = βεβαιῶ, editam esse ἔξαοτ. ἐκ τοῦ affirmantibus, edo - edidi - ditum - ẽre ο. (γ') = ἐκδίδω, ἐπὶ μαντείου = χρησμοδοτῶ, sortis (θηλ. γ') = (κλήρος), χρησμός, Asiae potitũrum (esse) = ὅτι τῆς Ἀσίας θὰ δεσπόσῃ· τὸ ὄ. potior - potitus sum - potiri (ἀποθ.) = κύριος γίνομαι, inexplicabilis - is - e (ἐπίθ.) = ἄλυτος, vinculum - i = δεσμός, solvo - solvi - solutum - ẽre (γ') = λύω, cupido - inis (θηλ. γ')

=ἐπιθυμία, anīmo (ἸΑλεξ.), expleo - ēvi - ētum ēre (β') = ἐκπληρῶ, πραγματοποιῶ. sortis eius explendae γεροννδ. ἔλιξις ἀντὶ explendi 17 eam sortem. turba - ae = (τύρβη), πλήθος, illa (turba Phrygum), haec (Macedōnum), suspensus - a - um = (μετέωρος), τάλαντευόμενος, sollicitus - a - um = ἀδημονῶν, (ταραγμένος), temerarius - a - um = ἀλόγιστος, παράλογος, fiducia - ae = πεποίθησις, series - ēi (θηλ.) = (σειρά), συνέχεια, ita astricta = ἐπειδὴ ἦτο τόσον περιπεπλεγμένη : τὸ ῥ. astrigo - inxi - ictum - ngēre (γ') = συσφίγω, unde nexus inciperet quovē se condēret = πόθεν ἢ πλοκὴ ἤρχιζε ἢ ποῦ ἐκρούπτετο (con do me = κρούπομαι), ratio - ōnis (θηλ.) = λογισμός, σκέψις, nec visu = οὔτε διὰ τῆς ὁράσεως, διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, perspicī posset = ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ ἀντιληπτόν, aggredior - gressus sum - grēdi (ἀποθ.) 18 = ἐπιχειρῶ, inicio curam = ἐμβάλλω φροντίδα, ἀνησυχίαν, εἰ δηλ. turbae Macedōnum, ne . . . verterētur = μὴ στραφῆ, incertum - i = τὸ ἐπιχειρηθέν, omen - īnis οὐδ. = οἰωνός (ἐκ τινος λέξεως ἢ φράσεως), irritus - a - um = (ἄκυρος) ἀνωφελής, κακός. Ὁ οἰωνός θὰ ἀπέβαινε κακός εἰς περίπτωσιν ἀποτυχίας τοῦ ἸΑλεξ., luctor - tatus sum - āri (cum alīquo) ῥ. (α') = παλαιῶ ἐναντίον τινός, nequāquam ἐπίρ. = ματαίως, latens - ntis (τοῦ lateo) = ὁ λανθάνων, ὁ κρυπόμενος. quo modo solvantur (nodi) = κατὰ ποῖον τρόπον θὰ ἐλύοντο. rumpor - ruptus sum - i ῥ. (γ') = (ρῆγγνυμαι), κόπτομαι, Iogum - i = ἱμάς, elūdo - si - sum - ěre (γ') = ἐμπαίζω, (γελοιοποιῶ).

ubicumque ἐπίρ. = ὅπουδήποτε. occūro (α') = προκαταλαμβάνω, 19 statuo - ui - ūtum - ěre (γ') = κρίνω, ἀποφασίζω, a tergo = ἐκ τῶν νώτων, Amphotērus = ὁ ἸΑμφότερος, ἀδελφός τοῦ Κρατέρου, διοικητοῦ τοῦ Μακεδ. στόλου εἰς τὸν ἸΕλλήσποντον τὸ 333 π. Χ. praeficio copiis = διορίζω ἀρχηγὸν τῶν στρατ. δυνάμεων, Hegelōchus = Ὁ ἸΗγέλογος, διοικ. τοῦ Μακεδ. ἱππικοῦ παρὰ τὸν Γρανικόν, liberatūros, ἐκ τοῦ praefēcit, μετοχ. τελική. Cos καὶ Coos γεν. - i ἢ νήσος Κῶς. at-tribūta (sunt) = διενεμήθησαν. tueor - tuētus καὶ tutus sum - tuēri = διαφυλάττω, φρουρῶ, missa (sunt), ex foedēre = ἐκ συνθήκης, κατὰ τὰ συμπεφωνημένα, imperātae (sunt) naves = προσετάχθησαν πλοῖα (ἀνέλαβον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐτοιμάσουν πλοῖα), quae . . . praesidērent : ἀναφ. τελ. praesideo (alicui) = φρουρῶ τὸ ρ. prae - sideo - 21 sēdi - sessum - ěre (β'). excēdo vitā = ἀποθνήσκω. in quem = ἐναντίον τοῦ ὁποῖου, intendo curas = ἐντείνω τὰς φροντίδας (ἀπασχολοῦμαι σο-

βαρῶς). satis gnarus=ἀρκούντως, (καλῶς) γνωρίζων, fore ἐκ τοῦ gnarus, in expedito=εὐκολα, si nihil ab eo moveretur=ἔδην οὐδὲν ὑπ' αὐτοῦ ἐπεχειρεῖτο.

- 22 ventum erat ἀπροσώπως ἀντὶ venērant. numero . . . inīto = ἀριθμῆσεως γενομένης : τὸ ῥ. in - eo - īvi ἢ - ii - ītum - īre (= εἰσέρχομαι), in eo numērum = ἀριθμῶ, huic (Paphlagoniae), Henēti = οἱ Ἑνετοί : λαὸς τῆς Παφλαγονίας, ὅστις κατὰ τὴν παράδοσιν μετόκησεν εἰς τὴν Ἱταλίαν μετὰ τὸν Τρωικὸν πόλεμον, unde=δπόθεν, ἀπὸ τοῦς
- 23 ὁποίους, quidam . . . credunt = τινὲς πιστεύουν, traho origīnem = ἔλκω τὴν καταγωγὴν, regio - ōnis (θηλ.)=τόπος, περιοχὴ, obses - īdis = ὄμηρος, tribūtum - i=φόρος : fero tribūtum=πληρῶνω φόρον τὸ ῥ. ἀνώμ. fero, tuli, lātum, ferre = φέρω, imp̄etro (ῥ. α')=ἐπιτυγχά-
- 24 νω, pendo - rependi - pensum - ěre (γ')=πληρῶνω. ne cogentur= νὰ μὴ ἀναγκασθοῦν (τὸ ῥ. cogor - coactus sum - i). praeposītus est = (« προέστη »), διωρίσθη διοικητής, ipse (Ἄλέξ.), assumptis (iis) qui : παραλαβὼν αὐτούς, οἱ ὁποῖοι, nuper ἐπίρ.=νεωστί, ἐσχάτως, Cappadociam peto=πορεύομαι εἰς Καππαδοκίαν, τὸ ῥ. peto - īvi καὶ - ii - ītum - ěre (γ')=(ὄρμῶ), πορεύομαι.

Κ Ε Φ. ΙΙ.

- 1 At=ἀλλά, haud secus=ὄχι κατ' ἄλλον τρόπον, quam par erat= ἢ ὡς ἦτο προσήκον, (φυσικόν), monēor - mōtus sum - monēri (β')= συγκινοῦμαι, omitto spem=ἀφήνω τὴν ἐλπίδα, (ἀπελπίζομαι), statuit ipse decernēre = ἀπεφάσισεν ὁ ἴδιος νὰ πολεμήσῃ τὸ ῥ. decerno - crēvi - crētum - ěre (γ')=κρίνω, ἀποφασίζω, acta erant=εἶχον πράχθῃ, damno (ῥ. α')=(καταδικάζω), περιφρονῶ, reor - rātus sum - rēri = νομίζω (ἀποθ.), affuisse = ὅτι ἔλειπεν (ἀντικ. τοῦ ratus), castra
- 2 pono = στρατοπεδεύω, quo=ut=ἵνα, capesso - īvi - ītum - ěre (γ') (ἔφετ. τοῦ capio)=ἐπιχειρῶ (δραστηρίως), maiōre anīmo=μὲ μεγαλυτέραν εὐψυχίαν, (φρόνημα), unīversus - a - um = σύμπας, conspectus-us ἄρσ.=θέα, in conspectu do vires=ἐνεργῶ ἐπιδεικτικὰς παραλάσεις, circumdāto vallo=ἀφοῦ ἐτοποθέτησε πέριξ χαράκωμα, quod... capēret=tali... ut=τοιοῦτον, ὥστε νά... δύναται νὰ περιλάβῃ, exem-
- 3 plum - i καὶ exemplar - āris=παράδειγμα, orto sole = ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου: τὸ ῥ. orior - ortus sum - orīri (πρβλ. ὄρ-νυμι)=ἀνατέλλω, sicut descripta erant=ὅπως εἶχον καταγραφῇ, (μὲ τὴν καθω-

ρισμένην σειράν), inde=(ἐκεῖθεν), κατόπιν, emissa (agmina), emittor - missus sum - i (γ')=ἀφήνομαι ἐλεύθερος, propemōdum ἐπίρ. = σχεδόν, fero speciem = παρέχω ὄψιν, φαίνομαι, maiōrem quam pro numēro=μεγαλυτέραν, (ἐπιβλητικωτέραν) ἢ κατὰ τὸν ἀριθμὸν, (ἐφαίνοντο περισσότεροι ἀπὸ ὅ,τι ἦσαν). in quis=in quibus, eques - itis = ὁ ἵππεύς. περιληπτ. τὸ ἱππικὸν (προβλ. miles § 1), Barcāni - ōrum=οἱ Βαρκανοί, λαὸς Ἀσιατικὸς παρὰ τὴν Ὑρκανίαν. bipennis - is - e (bis penna) ἐπίθ.=ἀμφίστομος, bipennis secūris=ἀμφίστομος πέλεκυς, ἀξίνη, levis - is - e (ἐπίθ.)=ἐλαφρός, cetra - ae (θηλ.)=μικρὰ στρογγύλη ἀσπίς, ἐλαφροτάτη, κεκαλυμμένη διὰ χαλκοῦ (εἶδος πέλτης), reddo speciem = παρέχω ὄψιν, ὁμοιάζω. pari armātu = ὁμοίου ὀπλισμοῦ. addo - addīdi - addītum - ěre ῥ. (γ')=προσθέτω, Hyrcāni - ōrum=οἱ Ὑρκανοὶ κάτοικοι τῆς Ὑρκανίας (πλησίον τοῦ Ἰράν).

Tarūri - ōrum=οἱ Τάρουροι, λαὸς τῆς Μηδίας μεταξὺ τῶν Κασπίων πυλῶν καὶ τῆς Παρθυαίας. Derbīces - cum = οἱ Δέρβικες, νομάδες τῆς Ἀσίας μεταξὺ Ὑρκανίας καὶ Μαργιανῆς: (σήμερον αἱ περιοχαὶ κατοικοῦνται ἀπὸ Κούρδους καὶ Τουρκομάνους), armo (ῥ. α')=ἐξοπλίζω. plurībus aere aut ferro praefixae hastae=εἰς τοὺς περισσότερους διὰ χαλκοῦ ἢ σιδήρου ἦσαν ἐστομωμένα τὰ δόρατα (εἶχαν αἰχμὴν χαλκῆν ἢ σιδηρᾶν) (προβλ. ἀρχ. Ἑλλην. « ἄ κ ρ ο σ ἰ δ η ρ α » ἢ « ἄ κ ρ ὄ χ α λ κ α ». quidam = τινές, duro (ῥ. α') = σκληρύνω. comītor - ātus sum - āri (ἀποθ.)=ἀκολουθῶ, ignobīlis - e=ἄγνωστος. mercēde condūco = ἐπὶ μισθῷ συνάγω, (στρατολογῶ μισθοφόρους), merces - ēdis (θηλ.)=μισθός, adīcior - iectus sum - i (γ')=προστίθεμαι, ruber - rubra - rubrum (ἐπίθ.)=ερυθρός, accōla - ae=πρόσοικος, γείτων. ipsi (Dario), festinatio - ōnis (θηλ.)=ἡ σπουδή, prohibeo - uī - itum - ěre (β')=ἐμποδίζω, accio - īvi - tum - ĩre (δ')=προσκαλῶ.

nec... defuit... illi (Dario)=καὶ δὲν ἔλειπε τίποτε ὀλιγώτερον ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν (Δαρ.), εἶχε δηλ. ἀνάγκην ποιοτικῶς καὶ ὄχι ποσοτικῶς ἀνωτέρου στρατοῦ. universae (multitudīnis), aspectus - us ἀρσ. (δ')=θέα, admōdum=ἐπίρ. σφόδρα. laetus - a - um = περιχαρῆς. purpurātis... infantībus = ἐπειδὴ οἱ πορφυροφόροι . . . ἠΰξανον: inflo spem = (ἐμφυσῶ), ἐνισχύω, (μεγαλύνω) τὴν ἐλπίδα, τὸ ῥ. inflo (α'). purpurati = οἱ φοροῦντες πορφύραν, πολύτιμον ἱμάτιον' οὗτοι ἐκ φόβου καὶ διὰ τὸ εἶναι ἀρεστοὶ εἰς τὸν Δαρεῖον, ἐπεδοκίμαζον καὶ τὰς παραλογωτέρας τῶν ἀξιώσεών του, « οἱ ἀύλοκόλακες », solītus - a - um =

- συνήθης, vanitas - ātis = κουφόνοια, επιπολαιότης. conversus παθ. παρακ. μετ. (τοῦ convertor - conversus sum - i = στρέφομαι). Charidēmus = ὁ Χαρίδημος, Ἀθηναῖος στρατηγός, ὅστις ἐστάλη μὲ τὸν Ἀντιφῶντα ὡς πρεσβευτὴς πρὸς τὸν Φίλιππον (358 π. Χ.), ἔξορισθεῖς δὲ βροδύτερον ἐξ Ἀθηνῶν κατ' αἵτησιν τοῦ Ἀλεξ. κατέφυγεν εἰς τὴν Περσίαν. ob πρόθ. μὲ αἰτ. = ἔνεκα, infestus - a - um = δυσμενής, ἐχθρός, Athēnis ἀφαιρ. τοπ. = ἐξ Ἀθηνῶν. percontor - ātus sum - āri = ζητῶ πληροφορίας· τὸ ἀπαρφ. ἐκ τοῦ coerit, τοῦ ὁποίου ὑποκ. ὁ Δαρεῖος. satis ne... hostem (πλαγ. ἐρώτ.) = ἂν ἀρκοῦντως ἐφαίνετο εἰς αὐτὸν παρεσκευασμένος πρὸς κατασύντριψιν τοῦ ἐχθροῦ. obtēro - trī-
11 vi - trītum - ěre (γ') = συντρίβω, obliviscor - oblitus sum - oblivīsci = ἐπιλανθάνομαι, λησμονῶ, verum - i = τὸ ἀληθές, ἡ ἀλήθεια, et... tu... et ego = σὺ μὲν, ἐγὼ δέ, forsitan ἐπίρ. = ἴσως, poles μέλλ. τοῦ ἄνωμ. polo - polui - nolle = δὲν θέλω, nisi = ἐὰν δέν, alias ἐπίρ. = ἄλλοτε, εἰς ἄλλην περίστασιν, confiteor - confessus sum - ěri (ἀποθ.) = (δμολο-
12 γῶ), δηλῶ. apparātus γεν. τοῦ apparātus - us ἄρσ. (δ') = παρασκευή, μεγαλοπρέπεια, ἔξωτερο. ἐπιβολή, moles - is θηλ. (γ') = ὄγκος, haec... moles, excīta = ὁ ἐκκινήσας (« πού ξεσηκώθηκε »), sedībus suis = ἀπὸ τὰς κατοικίας του, niteo - ui - ěre (β') = στίλβω, λαμποκοπῶ, fulgeo - fulsi - ěre (β') = ἀστράπτω, λάμπω, subicīo oculis (ὑποβάλλω τοῖς
13 ὀφθαλμοῖς) = βλέπω, subicēre = subicērunt, concipio anīmis = συλλαμβάνω διὰ τοῦ πνεύματος, (τῆς φαντασίας), torvus - a - um = τραχὺς, sane ἐπίρ. = σφόδρα, incultus - a - um = ἄξεστος, immobilis - is - e = (ἀκίνητος), ἀκλόνητος· τὰ ἐπίθετα χαρακτηριστικὰ τῆς πολεμικότητος, cuneus - i (ἄρσ.) = (σφήν), σφηνοειδῆς στρατ. παρόταξις, confercio - fersi - ertum - ěre (δ') = στοιβάζω, robur - ōris (οὐδ.) = (ξύλον δρυός), ἰσχύς, conferta corpōra virōrum = πολλοὺς ἀνδρείους ἄνδρας (συνεκδοχή), tego - xi - ctum - ěre (γ') = καλύπτω, προασπίζω, ipsi οἱ Μακεδόνες. Phalanx - phalangis = ἡ φάλαγξ. Εἰς τὴν Μακεδ. φάλαγγα οἱ ἄνδρες παρετάσσοντο συνήθως εἰς βάθος 16 ἀνδρῶν ἐν σχήματι μακροῦ τετραπλεύρου. stabīlis - is - e = ἔμπεδος, σταθερός, consēro - tui - rtum - ěre (cum - sero = ἐῖρω) = συνδέω, συνάπτω, ad nutum = (πρὸς τὸ νεῦμα), συμφώνως πρὸς τὴν θέλησιν, intentus - a - um = προσεκτικός,
14 signum (militāre) = σημαία, disco - didici - discēre (γ') = μανθάνω, quod imperātur = τὸ διατασσόμενον ἢ διαταγή, exaudio (δ') = (ὑπακούω), ἔκτελῶ, obsisto, obstīti, (stītum), sistēre (γ') = (ἐναντιοῦμαι), ἐπιτίθε-

μαι κατὰ μέτωπον. circumeo - īi (īvi) - ītum - īre (δ') = (« ἐ π ι κ ά μ - π τ ω ε ἰ ς κ ύ κ λ ω σ ι ν »), ἐλίσσομαι πρὸς κύκλωσιν τοῦ ἐχθροῦ. discuro in cornu = « π α ρ ά γ ω τ ο ὺ ς ἐ π ἰ κ έ ρ ω ς » : ἀναπτύσσω τοὺς στρατιώτας ἀπὸ τὴν κατὰ στήλας παρτάξιν εἰς μακρὰν μετωπικὴν γραμμὴν πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ μετώπου τῆς φάλαγγος. muto rumpam = στρέφομαι κατὰ μέτωπον τοῦ ἐχθροῦ διὰ μεταβολῆς καὶ τὸν ἀντιμετωπίζω ἐπὶ διαφόρου μετώπου. Τὰ ἀνωτέρω χαρακτηρίζουσιν πολὺ ἡσκημένους στρατιώτας. calleo - ēre ῥ. (β') = ἔχω τύλους, (κάλους), εἶμαι ἔμπειρος. ac ne putes = καὶ νὰ μὴ νομίζης, tenēri = ὅτι κατέχονται. studium - ii = (σπουδῆ), ἐπιθυμία, auri argentique = γεν. ἀντικ. εἰς τὸ studiō, adhuc = μέχρι τοῦδε, disciplina - ae θηλ. = στρατιωτικὴ ἀγωγή, εὐταξία, paupertate = ἐν τῇ πτωχείᾳ ἢ διὰ τῆς πτωχείας, stetit (τοῦ sto) = διετηρήθη, magistra - ae θηλ. = ἡ διδάσκαλος, ἄρχουσα. Ἐπειδὴ δηλ. εἶναι πτωχοί, δὲν παρεδόθησαν εἰς ἔκλυτον βίον ὥστε νὰ ἀποβάλουν τὰ στρατιωτ. προσόντα των. fatigor ῥ. (α') = καταπονοῦμαι, fatigātis μετοχ. χρον. = ὅταν εἶναι καταπεποιημένοι, humus - i (θηλ.) = ἡ γῆ, (τὸ χῶμα), cubile - is (οὐδ.) = κοίτη, κλίνη, satio ῥ. (α') = (χορέννυμι), χορταίνω (μεταβ.). tempora somni = ἡ διάρ- κεια τοῦ ὕπνου. artiora (sunt) quam (tempora) noctis: artus - a - um = στενός, βραχύς. (Οὐδέποτε δηλ. ἡ διάρκεια τοῦ ὕπνου ἐξισοῦται πρὸς 16 τὰς ὥρας τῆς νυκτός). funda - ae θηλ. = σφενδόνη, credo λέγεται εἰρωνικῶς, duro ῥ. (α') = σκληρύνω, repellor - pulsus sum - pelli (γ') = ἀποθουμαι, opus est = εἶναι ἀνάγκη, χρειάζεται (ἀπρὸς. ἔκφρασις), gigno - genui - genitum - ěre (γ') = γεννῶ, argentum istud, διότι δεικνύει τὸν ἄργυρον τῶν περσικῶν πανοπλιῶν. mitis, is, e ἐπίθ. = πρᾶος, 17 tractabilis, is, e = εὐμεταχειρίστος, nisi ... corrumpĕret: πρὸ αὐτοῦ ἐννοεῖται et tum fuisset καὶ τότε θ' ὑπῆρχεν, ἂν δέν... τὸ ῥ. corrumpo - ūri - uirtum - ěre (γ') = διαφθείρω, mansuetus - a - um = ἥμερος, veritatis impatiens = μὴ ἀνεχόμενος τὴν ἀλήθειαν, tum... cum = τότε... ὅτε, suadeo - si - sum - ěre ῥ. (β') = πείθω, συμβουλεύω (ὁ ἔνεστ. προσπαθείας), abstrāhor - tractus sum - i (γ') = σύρομαι, ἀπάγομαι, capitale supplicium = (κεφαλικὴ), θανατικὴ ποινὴ.

Ille = Charidēmus, ne tum quidem = οὔτε τότε τοῦλάχιστον, ul- 18 tor - ōris ἄρσ. = ἐκδικητής. expĕtet μέλλ. τοῦ expĕto = ζητῶ: τὸ ῥ. expĕto - īvi ἢ - ii - ītum - ěre (γ') = ζητῶ, sprĕtus - a - um (spernor) = περιφρονηθεὶς τὸ ῥ. sperno - sprĕvi - sprĕtum - spernĕre (γ') = περι-

φρονῶ. is ipse αὐτὸς οὗτος, δηλ. ὁ Ἄλέξ. tibi suāsī=σὲ συνεβούλευσα. licentiā regni tam subīto mutātus = ὁ ἔνεκα τοῦ δεσποτισμοῦ τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας τόσον αἰφνιδίως μεταβληθεὶς, documentum - ī = δίδαγμα, παράδειγμα, homīnes ὑποκ. τῶν permisēre καὶ dediscēre permitto me fortūnae=παραδίδω τὸν ἑαυτὸν μου εἰς τὴν τύχην, παρασύρομαι ὑπὸ τῆς εὐτυχίας, dedisco - dedidīci - dediscēre (γ')=ἀπομανθάνω, λησμονῶ (οἱ εὐτυχοῦντες λησμονοῦν ὅτι ἐγεννήθησαν θνητοί), 19 vociferor - ātus sum - āri = βοῶ. iugūlo (δ. α')=σφάζω· ei... quibus imperātum erat: imp̄ro (α') = διατάσσω, serus - a - um = βραδύς, poenitentia - ae=μεταμέλεια, subiit regem = κατέλαβε τὸν βασιλέα, confessus = ὁμολογήσας, τοῦ confiteor - confessus sum - confitēri = ὁμολογῶ, (ἀποθ.), sepelio - īvi - pultum - īre (δ')=θάπτω.

Κ Ε Φ. V.

- 1 Mediam κατηγορηματ. προσδιορ. (Tarson) = « μέσην τὴν Ταρόσον », ἀντὶ in medio = ἐν τῷ μέσῳ τῆς..., interfluo - xi - xum - ěre (γ')=ρέω διὰ μέσου, tunc aestas erat: τοῦτο εἶναι ἀνακριβές, διότι ὁ Ἄλέξ. ἠσθένησε κατὰ τὸ φθινόπωρον. Παρὰ τὴν ἐποχὴν ὅμως τοῦ ἔτους, ἡ θερμοκρασία εἰς τοὺς μεσημβρινοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ταύρου εἶναι πράγματι ὑψηλή. varor - ōris ἄρσ.= (ἀτμός), θερμότης, accendo - ndi - nsum ěre (γ')=ἀνάπτω, θερμαίνω ὑπερβολικά. sudor - ōris ἄρσ.=ἰδρώς, perfūsus - a - um (perfundo) = περιεχυμένος, abluo - lūi - lūtum - ěre (γ')=λουῶ. vestis - is (θηλ.)=(ἔσθής), ἔνδυμα, reor - rātus sum - rēri (ἀποθ.)=νομίζω, decōrus - a - um=εὐπρεπής, futurum esse ἐκ τοῦ ratus, si ostendisset = ἐὰν ἤθελεν ἐπιδείξει, suis (militibus), levis, is, e ἐπιθ.=εὐτελής, parabolis, e=εὐπόριστος,
- 3 πρόχειρος, cultus - us = περιποίησις. vixque ingressi = καὶ μόλις εἰσῆλθεν εἰς τὸν ποταμόν, (ingressi γεν. μετοχ. παρακ. τοῦ ὁ. ingredior - gressus sum - grēdi (ἀποθ.) = εἰσέρχομαι), subītus horror= αἰφνιδίον ρίγος, rigeo - ui - ěre (β')=ριγῶ, pallor - ōris (ἄρσ.)=ὀχρότης, suffundor - fūsus sum - fundi (γ')=ὑποχέομαι, propemōdum
- 4 ἐπίρ.=σχεδόν, vitālis - e=ζωϊκός. exp̄iro (δ. α')=ἐκπνέω, minister - tri=θεράπων, excipio - cēpi - ceptum - ěre (ex - carpio) (γ')=παραλαμβάνω, compos - ōtis=ἐγκρατής: compos mentis (=ἐγκρατής φρενῶν), σωφρονῶν, sollicitūdo - īnis (θηλ.) = ἀδημονία. fleo - flēvi - flētum - ěre (β')=κλαίω, queror - questus sum - queri (ἀποθ.)=παρα-

πονοῦμαι, in tanto impřetu cursuque rerum=ἐν τῷ μέσῳ τῆς τόσον
 μεγάλης ὁρμῆς καὶ φορᾶς τῶν πραγμάτων (ἐν τῷ μέσῳ τῆς τόσον εὐ-
 τυχοῦς καὶ ταχείας ἐξελίξεως), regen ὑποκ. τῶν ἀπαρφ., deiectum (es-
 se), ereptum et extinctum esse, in acie=ἐν τῇ μάχῃ, saltem=τοῦ-
 λάχιστόν, non ab hoste deiectum=ὄχι ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ καταβληθεὶς,
 ereptum esse et extinctum = ὅτι ἐξηραπάγη καὶ ἀπεσβέσθη, (ἀπέθα-
 νε), τὰ ἀπαρέμματα ἐξαορτῶνται ἐκ τοῦ querebantur, instāre Dariūm
 =ὅτι ἐπίκειται (προχωρεῖ ἀπειλητικῶς) ὁ Δαρ., antēquam vidisset= 6
 πρὶν ἢ ἴδῃ. sibi... repetendas (esse)=ὅτι ἔπρεπεν αὐτοὶ νὰ διέλθουν
 ἐκ νέου (ἐπιστρέφοντες εἰς Μακεδ.), quas victoria peragra (vi) ssent
 = τὰς ὁποίας διὰ νίκης (νικῶντες) εἶχον διατροῦξει: aut ipsos aut ho-
 stes=ὑποκ. τοῦ populātos (esse), populō ἢ populor - lātus sum - āri
 =λεηλατῶ. solitūdo - īnis (θηλ.) = ἔρημος (οὐς), etiamsi nemo in-
 sēqui velit = καὶ ἂν ἀκόμη οὐδεὶς ἤθελε νὰ τοὺς καταδιώκῃ, eun-
 tes αἰτ. πληθ. τοῦ iens - euntis (eo) = ἐνῶ θὰ ἐπορεύοντο, fames - is
 (θηλ.)=πείνα, debello (ο. α') = καταπολεμῶ. quem ὑποκ τοῦ datū- 7
 rum (esse), signum... (fugae). succēdo - cessi cessum - ěre (γ') (ali-
 cui)=διαδέχομαί τινα. iam ut... penetrarint=καὶ ὅτε (ἐπὶ τῇ ὑποθέ-
 σει) θὰ εἰσῆρχοντο, fuga = ἀφαιρ. διὰ τῆς φυγῆς, (φεύγοντες), trans-
 eant = διὰ τοῦ ὁποίου θὰ διεπεραιοῦντο, misericordiā - ae = συμ-
 πάθεια, iuventa - ae=νεότης, commilīto - ōnis = συστρατιώτης, di- 8
 vellī a se et abrupī=νὰ διαλυθῇ ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ νὰ ἀποραγῇ (ν'
 ἀποθάνῃ): τὰ ὄ. divello - velli - vulsum - ěre (γ')=διασπῶ, διαλύω,
 abrumpo - rūpī rūptum - ěre (γ') = διαορηγνύω, immemōres sui =
 ἀμνήμονες ἑαυτῶν (λησμονοῦντες τὴν τύχην ἢ ὁποία τοὺς ἐπερίμενε), 9
 immēmor - ōris = ἀμνήμων, meo - avi - ātum - āre (α')=διέρομαι,
 spirītus - us ἀρσ.=ἀναπνοή, adlēno oculus=ἀνασπῶ, (ἀνοίγω) τοὺς
 ὀφθαλμούς, redeunte animo=ἐπανερχομένου τοῦ πνεύματος (ἀνακτῆ-
 σας τὰς αἰσθήσεις), paulātīm ἐπίο. = ὀλίγον κατ' ὀλίγον, agnosco -
 novi - nītum - ěre (γ')=ἀναγνωρίζω, laxor (α')=χαλαροῦμαι, ἐλαττώ-
 νομαι, ob hoc solum=ἐκ τούτου μόνον, aegritūdo anīmi=ἡ ἀσθέ- 10
 νεια τῆς ψυχῆς, (λύπη), urgeo - ursi - ěre (β') = βαρύνω, ἐπιδρῶ ἐπι-
 βλαβῶς. Dariūm ὑποκ. τοῦ fore. vincus - a - um (vincior)=δεδεμέ-
 νος (διότι ὡς ἄρρωστος δὲν ἠδύνατο νὰ κινηθῇ) τὸ ὄ. vincio - vīnci-
 vinctum - īre (δ') = (εἰοργνύω), δένω, se tradī = ὅτι παρεδίδοτο, τὸ
 ἀπαρέμφ. ἐκ τοῦ querebātur, eripīor - ereptus sum - erīpī=ἐξαορπ-

- ζομαι, obscūrus - a - um ἐπίθ. = (σκοτεινός), ἄδοξος, ignobilis, e ἐπίθ.
- 11 = ἀγενής, admitto (alīquem) = εἰσάγω, (δέχομαί τινα), parīter ἐπίρ. = ἐπίσης, in quo articūlo = εἰς ποίαν στιγμὴν (κρίσιμον), cerno - crevi - cretum - ěre (γ') = διακρίνω. strepītus - us ἄρσ. = κλαγγή, exaudio (δ') = ἀκούω καλῶς, ultro ἐπίρ. = μακράν, ἐκουσίως, fortunam meam
- 12 in consilio habuit = τὴν τύχην μου εἶχεν ὑπ' ὄψιν του ἧ' μετὰ τῆς τύχης μου συνεσκέφθη. si mihi arbitrio meo curāri licet = εἰάν μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ ἐνεργῶ κατὰ τὴν βούλησίν μου· ποῖος τὸν ἠμπόδιζεν; len-tus - a - um = βραδύς, (ἐπὶ φαρμάκου τὸ βραδέως ἐνεργοῦν), segnis, e = νωθρός, non exspectant tempōra mea = παράβαλε Δημοσθ. « οἱ καιροὶ οὐ μένουσι τὴν ὑμετέραν βραδυτῆτα... », strenue (ἐπίρ.) = ἐνεργῶς, ἐν δράσει, convalesco - lui - lescere (γ') = ἀναρρωνύω, proinde = διό, ὅθεν, si quid opis est = εἰάν ὑπάρχη κάποια θεραπευτικὴ δύναμις. sciant = ἄς γνωρίζουν· τὸ ῥ. scio - scīvi - scītum - ĩre (δ') = γνωρίζω, me... quaerere ἀντικ. τοῦ sciant. τὸ νόημα: Ὁ Ἄλέξ. ἐξήτει φάρμακον ὄχι τόσον διὰ νὰ ζήση καὶ νὰ ἀπολαύσῃ τὰ ἀγαθὰ τῆς ζωῆς, ἀλλὰ διὰ νὰ
- 14 συνεχίσῃ μόνον τὸν πόλεμον. incutio - cussi - cussum - ěre (γ') = ἐμβάλλω, temerītus - ātis (θηλ.) = ἀκρισία, praeceps - praecipītis = ὁρμητικός. pro se quisque = κατὰ τὴν ἐπιρροήν, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἕκαστος (ἐπὶ τοῦ Ἄλεξ.), ne... augēret, sed esset, τὸ ῥ. augeo - auxi - auctum - ěre (β') = αὐξάνω, medentes - ium (medeor - ěri) = οἱ θεράποντες ἰατροί. inexperta remedia = τὰ μὴ δεδοκιμασμένης χρήσεως φάρμακα, haud iniuria (λιτότ.) = iure, a latēre ipsīus = ἀπὸ τὸ πλευρὸν αὐτοῦ, δηλ. ἀπὸ τὸν κύκλον τοῦ περιβάλλοντός του, pecunia (ἀφαιρ. ὄργ.). solli-cito ῥ. (α') = παροτρύνω. interfector - ōris = φονεύς, se ὑποκ. τοῦ datūrum (esse), pronuntio (ῥ. α') = προκηρύσσω. itaque: ἡ συντακτ. σειρά: itaque arbitrabantur ne ausūrum esse quemquam experīri remedium, quod... (experior, expertus sum - ĩri ἀποθ. = δοκιμάζω), propter novitātem = ἐνεκα τοῦ καινοφανοῦς, δηλ. ἐπειδὴ διὰ πρῶτην φοράν ἐχρησιμοποιεῖτο εἰς τὴν θεραπευτικὴν.

Κ Ε Φ. VII.

- 1 adversa valitūdo = ἀσθένεια, eius (Alexandri), nuntius - ii = (ἀγγελιαφόρος), ἀγγελία, celeritāte (tanta) = μὲ ταχύτητα (τόσην), grave agmen = (βαρὺς), δυσκίνητος στρατός, iunctōque eō (Euphrāte) =

καὶ ζεύξας, γεφυρώσας αὐτόν, quinque diēbus=(χρον. διάρκεια), tra-
 icio - iēci - iectum - ēre (γ')=διαπεραιώνω, virībus corpōris receptis
 = ἀνακτήσας τὰς σωματικὰς του δυνάμεις. Soli - ōrum = οἱ Σόλοι, 2
 ἀρχαία πόλις τῆς Κιλικίας, ἀποικία τῶν Ἀθηναίων ἢ τῶν Ροδίων
 (πρβλ. «σολοικισμός», potior - potītus sum - īri (ἀποθ.) = γίνομαι
 κύριος, multa - ae=χρηματ. ποινή, multae nomīne exactis = ἀφοῦ
 ἐπληρώθησαν ὡς χρημ. ποινή, votum - i=(εὐχή), θυσία, pro salūte 3
 suscepta=ὑπὲρ τῆς ἀνακτηθείσης ὑγείας του, reddens=ἐπιτελῶν, lu-
 dus - i ἄρσ.=παιδιά, otium - ii=(σχολή), εὐκαιρία, quanta fiduciā=
 μὲ πόσον μεγάλην πεποίθησιν, sperno - sprēvi - sprētum - ēre (γ')=
 περιφρονῶ. spectanti (Alexandro)=ὄτε ἐθεᾶτο, Halicarnasso ἀφαιρ. 4
 τῆς ἀπὸ τόπου κινήσεως (ἀπρόθετος, διατί.), acie=eἰς μάχην ἐκ παρα-
 τάξεως, superātos esse ἀντικ. τοῦ ἐννοουμένου μετὰ τὸ adfertur (nun-
 tians=ἀγγέλων), Myndii-ōrum=eἰς Μύνδιον, κάτοικοι τῆς δωρικῆς πό-
 λεως Μύνδου εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Καρίας Β.Δ. τῆς Ἀλικαρνασσοῦ, Cau-
 nii - ōrum=eἰς Καύνιον ἐκ τῆς Καρικῆς πόλεως Καύνου, tractus - us
 ἄρσ. = χώρα, περιοχή, suae diciōnis = ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του, facta
 (esse). edito spectaculo ludīcro=παρασχεθέντος θεάματος σκηنيκοῦ, 5
 (δηλ. παράστασις θεατρικῆ-συνήθως κωμικοῦ περιεχομένου-πρὸς ψυχα-
 γωγίαν τῶν στρατιωτῶν), ludīcer καὶ ludīcrus - a - um=(παιγνιώδης),
 σκηνικός, castra moueo=ἀναστρατοπεδεύω, ἀναζευγνύω, Pygānus - i
 =ὁ Πύραμος, ποταμὸς τῆς Κιλικίας πηγάζων ἐκ τῆς Καππαδοκίας καὶ
 ἐκβάλλων εἰς τὸν κόλπον τῆς Ἰσσοῦ, Mallus - i=ἡ Μαλλός, πόλις τῆς
 Κιλικίας, altēris castris=κατὰ τὸν δεύτερον σταθμόν, δηλ. μετὰ πο-
 ρεῖαν δύο ἡμερῶν. τὸ castra μὲ ἀριθμητ. ἐπίθετον σημαίνει τὸ ἐντὸς
 ἐκάστης ἡμέρας διανυθὲν διάστημα (πρβλ. Ξενοφ. Κύρ. Ἀνάβ. «στα- 6
 θμός»), Catabolum ἢ Castabulum - i=τὸ Κατάβολον, πόλις τῆς Κι-
 λικίας, regi occurrit=τὸν βασιλέα σπεύδει νὰ συναντήσῃ, explōro ὁ.
 (α')=ἀνιχνεύω, iter saltus=τὴν ὁδὸν τοῦ δρυμῶνος: saltus - us ἄρσ.
 δ' = δρυμῶν, δάσος, per quem (saltum) διὰ τόπου κίνησις, modī-
 cus - a - um = μέτριος, desertus - a - um = ἐγκαταλειφθεὶς, ἔρημος
 (ἐπίθ.), Issus - i = ἡ Ἰσσοῦς, πόλις μεταξὺ Συρίας καὶ Κιλικίας, ἡ
 βραδύτερον ὀνομασθεῖσα μετὰ τὴν λαμπρὰν νίκην τοῦ Ἀλεξ. Νικό-
 πολις. progrēdior - gressus sum - grēdi=προχωρῶ, deturbor - ātus
 sum - āri = ἐκδιώκομαι, interiōra montium: ἐννοεῖ τὰς πρὸς Ν. τῆς
 Ἰσσοῦ πύλας τῆς Συρίας καὶ Κιλικίας, obsideo - sēdi - sessum - ēre (β')

- = (παρακάθημαι), κατέχω, firmo praesidiis = εξασφαλίζω διὰ φρουρῶν, idem (Parmenio), auctor - oris = ἐκτελεστής, consilio habito = συμβουλίου γενομένου ἢ συσκέψεως; γενομένης, utrumne... opperienti essent = ποῖον ἐκ τῶν δύο, ἂν περαιτέρω θὰ ἔπρεπε νὰ πορευθοῦν ἢ ἂν ἐκεῖ ἔπρεπε νὰ περιμένονται... οἶ... τὸ ὄ. opperit - opperitus ἢ oportus sum - iri (ἀποθ.) = ἀναμένω, advento ὄ. (α') = ἐσπευσμένως φθάνω, constabat = ἐλέγετο, διεδίδετο. proelio aptus locus = τόπος
- 9 κατάλληλος πρὸς μάχην, illic ἐπίρ. = ἐκεῖ, futuras (esse), ipsis (ποιητ. αἴτ.) = ὑπ' αὐτῶν (τῶν Μακεδόνων), circum eo (circum-eo) ὄ. (δ') = περικυκλώνω, anceps (γεν. ancipit̄is) acies = διμέτωπος παράταξις, μάχη, opprimor - pressus sum - opprimi = συνθλίβομαι. timere (se) = ὅτι ἐφοβεῖτο (ὁ Παρμενίων), lassitudo - inis (θηλ.) = κάματος, Persas recentes subinde successuros = ὅτι νέοι Πέρσαι (νέα στρατεύματα) θὰ διαδέχονται ἀλλήλους, subinde ἐπίρ. = ἐφεξῆς, συνεχῶς, laxe ἐπίρ. = (χαλαρῶς), ἀνέτως, stare ὑποκ. οἱ Πέρσαι, ratio tam salūbris con-
- 10 siliū = ἡ ὀρθότης τῆς τόσον σωτηρίας σκέψεως. saltus (γεν.), statuit opperiri hostem = ἐφάνη ὀρθὸν (ἀπεφασίσθη) νὰ περιμένουν τὸν ἐχθρόν, Sisēnes - ae = ὁ Σισίνης, Πέρσης, a praetore Aegypti = ὑπὸ τοῦ σατράπου τῆς Αἰγύπτου. Ἡ Αἰγύπτος εἶχεν ἐνωθῆ μετὰ τῆς Περσίας ὑπὸ τοῦ Καμβύσου, υἱοῦ τοῦ Μεγ. Κύρου, color - cultus sum - colū = τυγχάνω περιποίησεων, τιμῶμαι, patrius - a - um = (πάτριος),
- 12 πατρῶος, patria sedes = ἡ πατρώα γῆ, habebatur = ἐνομίζετο, obsigno ὄ. (α') = σφραγίζω, annūlus - i = δακτύλιος, haud sane notum =
- 13 ἐντελῶς ἄγνωστον. Nabarzānes = ὁ Ναβαρζάνης, ut... ederet = ἴνα... διαπραξῆ, τὸ ὄ. edo - dīdi - dītum - dēre (γ') = (ἐκδίδω), προξενῶ, utpote innoxius = ἐπειδὴ ὄντως ἦτο ἄκακος (ἀπονήρευτος ἄνθρωπος), tento ὄ. (α') = ἐπιχειρῶ, sed cum vidēret urguēri regem = ἀλλ' ἐπειδὴ ἔβλεπεν ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐπιέζετο (ἦτο ἀπνησυχολημένος), subinde (ιδεῖ § 9) = ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, aptus - a - um = κατάλληλος, suspiciōnem inīti scelesti consilii praebuit = ὑποψίαν ἐπιχειρουμένης ἐγ-
- 14 κληματικῆς σκέψεως παρέσχεν. priusquam ei redderetur = πρὶν ἢ ἐπιδοθῆ εἰς αὐτόν, ignōti annūli sigillo impresso = ἀφοῦ ἐσφράγισεν αὐτὴν δι' ἀγνώστου σφραγίδος (δακτυλίου), ἀφαιρ. ἀπόλ. (τοῦ ὄ. imprimo - pressi - pressum - ěre (γ') = ἐσφραγίζω, ad aestimandam fidem = διὰ νὰ ἐκτιμήσῃ (βαθμολογήσῃ) τὴν πίστιν, ἀφοσίωσιν, qui quia = οὗτος δὲ (ὁ Σισίνης) ἐπειδὴ, adeo ad regem = παρουσιάζομαι

εἰς τὸν βασιλέα, suppressisse (suprīmo) ἀντικ. τοῦ visus est (suprīmo=ἀποκρύπτω), haud dubie=ἀναμφιβόλως, in agnīme=εἰς τὴν φάλαγγα (ἐνῶ ἐβράδιζεν ἡ φάλαγξ), Cretenses - ium=οἱ Κρηῖτες, occīsus est παθ. παρακ. τοῦ occīdo - occīdi - occīsum - ěre (γ')=φονεύω.

Κ Ε Φ. VIII.

Thymōdes = ὁ Θυμώδης, υἱὸς τοῦ Μέντορος, διοικητῆς τῶν μι- 1
 σθοφόρων τοῦ Δαρείου, praecipuus - a - um = κύριος, (ἐπίθ.), unī-
 cus - a - um = μοναδικός, magnopĕre suadēbant=τὰ μάλιστα συνε-
 βούλευον, retro ἐπίρ. (ἐπὶ κινήσ.) = πρὸς τὰ ὀπίσω, ut repetĕret = 2
 διὰ τὴν ἀναζητήση, saltem = τοῦλάχιστον, neu... paterĕtur = καὶ τὴν
 (μὴ ἀνεχθῆ), ἐπιτρέψῃ· τὸ ὁ. patior - passus sum - i = πάσχω, ἀνέ- 3
 χομαι, sub unum ictum=δι' ἑνὸς μόνου πλήγματος : ictus - us ἄρσ.
 = πλήγμα, cadĕre (τοῦ cado - cecīdi - casum - cadĕre) ἀντικ. τοῦ
 paterĕtur. minus . . . displicĕbat = ὀλιγώτερον ἀπήρεσκεν, pur-
 purāti = οἱ πορφυροφόροι, οἱ μεγιστᾶνες, anceps fides = ἀμφίβο-
 λος πίστις, venālis, e=(ὠνητός), ὁ δυνάμενος τὴν ἀγορασθῆ, proditiō-
 nī imminĕre=ὅτι εἶναι σχεδὸν προδοσία, πλησιάζει τὴν προδοσίαν :
 τὸ ὁ. imminĕo-ĕre (β')=(ἐπικρέμαμαι), εἶμαι πλησίον. et velle (ὕποκ.
 mercennarios), non ob aliud = ὄχι δι' ἄλλον λόγον. in diversa di-
 gressi=εἰς διάφορα μέρη ἀποχωρισθέντες, si quid commissum esset
 =si cuiusdam partis praesidium commissum esset=ἐὰν μέρους τι- 4
 νὸς ἢ φύλαξις ἦτο ἐμπειστημένῃ (εἰς αὐτούς), imminĕre - velle - fo-
 re ἔξαρχῶνται ἀπὸ τὸ ἐννοούμενον dicebant (purpurāti), nihil tutius
 fore = ὅτι τίποτε δὲν θὰ ἦτο ἀσφαλέστερον, eos δηλ. οἱ μισθοφόροι,
 obrūor telis=ἀφανίζομαι διὰ τῶν βελῶν, futūros documentum non
 inultae perfidiae=μέλλοντες τὴν παράδειγμα (δίδαγμα) τῆς ὄχι
 ἀτιμωρήτου ἀπιστίας, ὅτι δηλ. οἱ δόλοιοι τιμωροῦνται. sanctus - a - 5
 um=(ἀγνός), δίκαιος, mitis - e ἐπίθ.=πρᾶος, se ὕποκ. τοῦ facturum
 esse, facinus - ōris=(πρᾶξις), ἔγκλημα, ut... iubeat, trucidō (α') =
 κατασφάζω, suos milītes = ἀντικ. τοῦ iubeat, secūtos ἀντικ. τοῦ
 trucidāri. amplius=πλέον, creditūrum (esse) sibi=θὰ ἐνεπιστεύετο
 εἰς αὐτὸν (τὸν Δαρεῖον), si... imbuisset = ἐάν... ἔβαπτε (ἐμίαινε), im- 6
 buo, - uī, - ūtum, - ěre (γ') = βάπτω, μιάνω. sanguīne tot milītum :
 ἐννοεῖ τοὺς Ἑλληνας μισθοφόρους, τὴν σφαγὴν τῶν ὁποίων συμβου-
 λεύουν εἰς τὸν Δαρ. οἱ περὶ αὐτὸν μεγιστᾶνες. nemīnem : ἡ συντακτ.

σειρά: Darīus (dixit) neminem debēre luĕre capĭte stolĭdum consiliūm=οὐδεις (εἶπεν) ὀφείλει νὰ πληρώσῃ διὰ τῆς κεφαλῆς του (ζωῆς του) (ἀσύνετον), ἡλιθίαν συμβουλὴν. suadeo - si - sum - ēre (β') = συμβουλεύω, defutūros (esse)=ὄτι ἔμελλον νὰ λείψουν (δὲν θὰ ὑπῆρχον πλέον): Τὸ νόημα: Ἐὰν ὁ συμβουλευὼν διέτρεχε τὸν κίνδυνον νὰ ὑποστῆ τὰς κακὰς συνεπείας τῆς συμβουλῆς του ἐξ Ἰσου μὲ τὸν δεχόμενον τὴν συμβουλὴν, ἀσφαλῶς θὰ περιοριζέτο πολὺ τὸ πλῆθος τῶν ἀπροσκήτων συμβούλων. a se = ὑπ' αὐτοῦ (τοῦ Δαρ.)· advocārī, dicēre, habēri ἔξαορτῶνται ἐκ τοῦ dixit (Darius), habeor - ūtus sum - ēri=νομίζομαι, meliōris fidēi=(ἄξιος) καλύτερας πίστεως, prudenter 7 = ἐπίρ. συνετῶς, ipsum (Darīum) ὑποκ. τοῦ agēre, benivolentia - ae=εὐνοια, pergo - perrexi - perrectum - pergere (γ') = πορεύομαι, 8 famā bella stare=ὄτι οἱ πόλεμοι εὐδοκῶνται διὰ τῆς φήμης (ἢ φήμη δηλ. εἶναι κάτι σπουδαῖον διὰ τὴν ἐπιτυχῆ διεξαγωγὴν τοῦ πολέμου), recēdo - cessi - cessum - ĕre (γ') = ὑποχωρῶ, trahendi vero bellum vix ullam esse ratiōnem=ἡ παράτασις δὲ τοῦ πολέμου δὲν εἶναι οὐδαμῶς ὀρθή. utīque iam hiems instāret = ἐπειδὴ πλέον ὁ χειμὼν ἐπλησίαζε. invicem ἐπίρ. = ἐν μέρει, ἀμοιβαίως, in regiōne vexāta 9 =εἰς χώραν ἐρημωθεῖσαν, non suffectūra (esse), sufficiunt alimenta = αἱ τροφαὶ ἐπαρκοῦν, ne posse divīdi = ὄτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ διαιρεθοῦν, servāto more maiōrum = ἐὰν ἤθελε νὰ διαφυλάξῃ τὴν συνήθειαν τῶν προγόνων. Οἱ Πέρσαι βασιλεῖς δὲν ἐπέτρεπον κατὰ τὰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις νὰ κατατέμνωνται αἱ δυνάμεις των. discrimen 10 bellōrum = ἀποφασιστικὴ μάχη, (κρίσιμος). hercūle ἐπίρ. = μὰ τὸν Ἡρακλέα, (μὰ τὴν ἀλήθειαν), regem (Alexandrum) ad vanam fiduciam elātum=ὁ βασιλεὺς, ὅστις εἰς ἀνωφελῆ πεποιθήσιν ἦρθη, (ἐμεγαλαύχησεν): τὸ ὄ. effēror - elātus sum - efferrī = (ἐκφέρομαι), αἴρομαι, absentia - ae=ἀπουσία, ἢ ἀφαιρ. τῆς αἰτίας, se adventāre: ὄτι αὐτὸς (ὁ Δαρεῖος) ἔρχεται ἐσπευσμένως· (advento ὄ. (α') θαμιστ. τοῦ advenio), cautum pro temerario factum = ἀφῶ ἔγινε προνοητικὸς ἐξ ἀλογίστου, δηλ. ὁ Ἄλέξ. ἐκ φόβου ἔγινε συντηρητικὸς, ἐνῶ προηγουμένως εἶχε παράλογον τόλμην (cāutus - a - um = προνοητικὸς, temerarius - a - um = ἀλόγιστος), delituisse ὑποκ. ὁ Ἄλέξ.: delitescō (de - lateo παρβλ. λαθεῖν) - ui - ĕre (β')=ἀποκρύπτομαι, ritu (alicuius) 11 =κατὰ τὸν τρόπον τινὸς (« δίκην »), ignobīlis, e = (ἀγενής), δειλός, praetereo = παρέρχομαι, διέρχομαι, latēbra - ae = κρύπτη. occūlo -

lui - ltum - ěre (γ')=ἀποκρούπτω. valitudīnis simulatiōne=δι' ἵπο-
 κρίσεως ἀσθενείας (ὑποκρινόμενος τὸν ἀσθενῆ) : valitudo - īnis θηλ.=
 ἀσθένεια, simulatio-ōnis=προσποίησις, frustror - atus sum - āri (α')
 = ἀπατῶ, sed : ἢ συντακτ. σειρά : sed non passūrum esse amplius
 ipsum (Alex.) detrectāre certāmen, patior - passus sum - i=ἀνέχο-
 μαι, ἐπιτρέπω, detrecto certāmen=ἀποφεύγω τὸν ἀγῶνα, specus - us
 ἄρσ. = σπήλαιον, opprīmo, pressi, pressum, ěre (γ') = (καταθλί-
 βω), καταστρέφω, cunctor - atus sum - āri=(ὀκνῶ), φοβοῦμαι, iactā- 12
 ta (sunt) = ἐλέχθησαν μὲ κομπορημοσύνην. cetērum = ἔπειτα. se- 13
 quor - cūtus sum - i (ἀποθ.)=ἀκολουθῶ, comītor (ῥ.α')=συνοδεύω,
 forte ἐπίρ.= τυχαίως, ad fāuces quibus Syria adītur=πρὸς τὸ στε-
 νὸν διὰ τοῦ ὁποίου εἰσέρχεται τις εἰς τὴν Συρίαν, Amanīcae pylae=
 αἱ Ἀμανικαὶ πύλαι : οὕτως ὠνομάζετο ἡ στενὴ δίοδος, ἡ ὁποία διὰ
 τοῦ ἀποκρήνου ὄρους τῆς Κιλικίας Ἀμανοῦ ὠδῆγει εἰς τὴν Συρίαν. 14
 quin... fugĕrent = ὅτι δὲν θὰ ἔφευγον. invalīdus - a - um = ἄρρω-
 στος, excepti erant = capti erant=ἠχμαλωτίσθησαν, instinctus - us 15
 ἄρσ.= (κέντησις), παρόρησις, saevio - ii - ĩtum - ĩre (δ')=μαίνομαι,
 ferītas - ātis=θηριωδία, praecīsis adustisque manībus=ἀφοῦ ἀπε-
 κόπησαν καὶ κατεκάησαν αἱ χεῖρες : τὰ ῥήμ. praecīdo - īdi - ĩsum -
 ěre (γ') καὶ adūro, - ussi, - stum - ěre (γ'). Συνήθως οἱ Πέρσαι ἐδεί-
 κνυον ἀπάνθρωπον διαγωγὴν εἰς τοὺς αἰχμαλώτους ἐχθρούς των. cir-
 cumdūci ἀντικ. τοῦ iussit, noscĕrent τοῦ ῥ. nosco - novī - notum -
 ěre (γ') = γινώσκω, regi suo ἐκ τοῦ nuntiare. supĕrat = ἐτοιμά-
 ζεται νὰ περάσῃ, Rīnāgus = ὁ Πίναρος, ποταμὸς τῆς Κιλικίας πηγά-
 ζων ἐκ τοῦ ὄρους Ἀμανοῦ καὶ χυνόμενος εἰς τὸν Ἰοσικὸν κόλπον,
 haesūrus (τοῦ haereo)=σκοπεύων νὰ ἐπιτεθῆ. ampūto (ῥ. α')=(πε-
 ριτέμνω), ἀποκόπτω, quanto maximo cursu=« ὅτι τάχιστα », sequi :
 ἀντικ. τοῦ nuntiantes, vix fides habebātur = μετὰ δυσκολίας ἐδί-
 δετο πίστις (εἰς τὴν εἴδησιν), speculātor - ōris = κατάσκοπος, prae- 17
 missos=τοὺς προαποσταλέντας, rex (Alexander), ipse adesset = αὐ-
 τὸς ὁ Δαρκεῖος προσωπικῶς, speciem praebeo = παρέχω ὄψιν, ὁμοιά- 18
 ζω, revertor - rsus sum - i=ἐπιστρέφω, conspecta est (τοῦ conspi-
 cior)=παρετηρήθη, totis campis=καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῶν πεδιά-
 δων, colluceo - xi - ěre (β')=(καταυγάζομαι), λάμπω, contīpens incen-
 dium=συνεχῆς πυρκαϊά, visa (sunt), incondītus - a - um = ἀσύντα-
 κτος, iumentum - i=ὑποζύγιον, laxius tendĕret=εἰς ἀρχετὰ μεγάλην

- 19 ἔκτασιν ἔσθηνε σκηνάς. metor (-ātus sum - āri) castra = μετῶ τὰς διαστάσεις τοῦ στρατοπέδου, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν στρατιωτῶν, διὰ τὸ στρατοπεδεύσω, laetus - a - um = φαιδρός, fore decernendum = διότι ἐπρόκειτο νὰ συγκρουσθῶν, rotissimum (ἐπίρ.) = τὰ μάλιστα,
- 20 πρὸ πάντων, votum - i = εὐχή. cetērum = κατόπιν, advento (ῥ. α') = ἔρχομαι, πλησιάζω (θαμισ. τοῦ advenio), ultimi discriminis tempus = ἡ ὥρα τῆς ἐσχάτης κρίσεως (ἡ ὥρα τοῦ περὶ τῶν ὄλων ἀγῶνος), in sollicitudinē versa fiducia est = εἰς ἀδημονίαν (φόβον περὶ τῆς ἐκβάσεως τῆς μάχης) μετεβλήθη ἡ πεποίθησις (τὴν ὁποίαν εἶχε προηγουμένως περὶ τῆς νίκης), qua aspirante = ἡ ὁποία ὅταν εἶναι εὐνοϊκή, (aspīro = προσπνέω) : ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τὸν πνέοντα εὐνοϊκὸν ἄνεμον εἰς τὰ ἱστιοφόρα. nec iniuriā = καὶ ὄχι ἄνευ λόγου (ἀδίκως), δηλ. ἡ ἐξαιρετικὴ ἔως τότε εὐνοια τῆς τύχης ἐνέβαλε τὸν Ἀλέξ. εἰς ἀνησυχίαν, μήπως πύση πλέον νὰ τὸν εὐνοῇ, διότι ἀρκετὰ εἶχεν εὐνοηθῆ, quam = πόσον, reperō (ῥ. α') = ἀναλογίζομαι, superesse = ὅτι ὑπελείπετο,
- 21 moror - ātus sum - āri = ἐπιβραδύνω, eventus - us ἄρσ. = ἔκβασις, rursus = (πάλιν), ἔξ ἀντιθέτου, occurrēbat (ei) = ἐπήρχετο (εἰς αὐτὸν) ἡ ἰδέα, praemia (victoriae) esse maiōra pericūlis ἢ quam pericūla : ἡ ὄλη πρότ. ἀντικ. τοῦ occurrēbat, ita illud... esse = τοιοῦτοτρόπως
- 22 ἐκεῖνο τῷ ὄντι ἦτο βέβαιον. corpora curāre : τοῦτο περιελάμβανε δεῖπνον καὶ ὕπνον, tertia vigilia (ἀφαιρ. χρόν.) = κατὰ τὴν τρίτην νυκτοφυλακίαν, κατὰ τὸ μεσονύκτιον. Ἡ ὑπηρεσία τῶν νυκτοσκοπῶν ἦτο τρίωρος, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς 6 μ. μ. καὶ λήγουσα τὴν ὅην πρωϊνήν, instructus - a - um = παρεσκευασμένος, in iugum edīti montis = εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὀρθομένου ὄρους, fax - cis θηλ. = δάς, colluceo - ēre (β') = καταλάμπω, praeses - idis = προστάτης, tertium signum = τὸ τρίτον σῆμα, δηλ. τὸ σημεῖον τῆς ἀλλαγῆς τῆς τρίτης νυκτοφυλακίης, τὸ ὁποῖον ἐδίδετο δι' ἰδιαιτέρου σαλπίσματος, praecceptum erat = εἶχε δοθῆ διαταγή, tubā (ἀφαιρ. ὄργ.) = διὰ τῆς σάλπιγγος, strenue ἐπίρ. = (δραστηρίως), συντόμως, oriente luce = « ἅμα τῇ ἡμέρᾳ » : τὸ ῥ. orior, ortus sum, orīri = ἀνατέλλω, decerno - crēni - crētum -
- 24 ēre (γ') = ἀποφασίζω. praemissi = speculatōres, indīco (ῥ. α') = διαμηνύω, armisque sumptis = καὶ λαβὼν τὰ ὄπλα (του), aciem ordīno = καθορίζω τὴν διάταξιν τῶν μονάδων. agrestis - is (οὐσ.) = χωρικός, vix credenti = ἐνῶ μετὰ δυσκολίας ἐπίστευεν, occurro - occurri καὶ occurrī - occursum - ēre (γ') = (προστρέχω), συναντῶ,

mediocris, e=μέτριος, formīdo - īnis (θηλ.)=φόβος, aptus - a - um
 =(κατάλληλος), παρεσκευασμένος, raptim (ἐπίρ.)=(ἀροπαγήνη), κατε-
 σπευσμένος, festinatīo - ōnis = σπουδή, incutio metum = προξενῶ
 φόβον : τὸ ῥ. incutio, incussi - incussum - ěre (γ')=(ἐνσείω), προξε-
 νῶ, evādo - si - sum - ěre (γ')=(ἐκβαίνω), ἀναβαίνω, freno (ῥ. α')= 26
 χαλινῶ, discors - rdis = διχογνωμῶν, χωρὶς ἐνόητα, intentus - a - um
 =προσηλωμένος, turbo (ῥ. α') = ταράσσω, initio ἐπίρ.=κατ' ἀρχάς, 27
 circumeo hostem=περικυκλῶ τὸν ἐχθρόν, quo... tegebatur=ὑπὸ τῆς
 ὁποίας (θαλάσσης), ἐκαλύπτετο, προησπίζετο. eius τοῦ Δαρείου· δὲν
 εἶναι εὐκόλον νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι τὸ eius ἀναφέρεται εἰς τὸν Ἀλέξ.,
 διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἦτο πολὺ παράτολμος ἢ ἐπιχείρησις
 τοῦ Δαρ., alios obiecturus = σκοπεύων ἄλλους (στρατιώτας) νὰ ῥίψη
 εἰς τὴν μάχην, urgueo ἢ urgeo - ursi - ěre (β') = (πιέζω), ἐπιτίθεμαι, 28
 manus - us (θηλ.)=(χείρ), στρατ. δύναμις, obicere sese Macedonum
 copiis : (ἀντικ. τοῦ iusserat) = νὰ συμπλακοῦν πρὸς τὰς δυνάμεις τῶν
 Μακ. si id .... non possent = ἐὰν δὲν ἠδύναντο νὰ ἐκτελέσουν τοῦτο, 29
 cetĕrum=ἄλλά, destināta salubriter=τὰ προταθέντα σωτηρίως (τό-
 σσον στρατηγικῶς), discutio - cussi - cussum - ěre (γ')=(διασείω), μα-
 ταιώνω, prae metu=ἐκ φόβου, exsequor - cūsus sum - i (ἀποθ.) =
 ἐκτελῶ, labo (ῥ. α')=σφάλλωμαι. summa - ae=τὸ σύνολον· τὸ νόημα :
 αἱ μερικαὶ ἀποτυχίαι συνεπάγονται γενικὸν κλονισμὸν τοῦ ἠθικοῦ τῶν
 στρατιωτῶν.

Κ Ε Φ. X.

extra iactum = ἐκτὸς βολῆς, inconditus - a - um = ἄρρυθμος, 1
 trux - trucidis=τραχύς, sustulĕre παρακ. τοῦ tollo - sustūli - sublātum -
 tollĕre (ἀνώμ.) = (αἶρω), ἐκβάλλω, maior exercitus numero = ma- 2
 ior (clamor) quam pro exercitus numero : δηλ. πολὺ δυσανάλογος
 πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν στρατιωτῶν, repercutior = ἀντηχῶ, circum-
 iecta nemora = τὰ περικείμενα δάση.—quamtamcumque = ὁσονδή-
 ποτε μικράν, multiplīco (ῥ. α')=πολλαπλασιάζω, ante prima signa 3
 = πρὸ τῆς πρώτης σημαίας, identidem (idem et idem) (ἐπίρ.) =
 συχνά, inhibeo = (in - habeo) = συγκρατῶ, ne suspensi... proe-
 lium = διὰ νὰ μὴ ἐπιχειρήσουν τὴν μάχην ἀσθμαίνοντες ἀκόμη ἀπὸ
 τὴν ὑπερβολικὴν σπουδὴν (πρὸς πορείαν), capesso - ssivi - ssitum -
 ěre (γ') (ἐφετ. τοῦ capio) = ἐπιχειρῶ, obequĭto agmen (ρ. α')

= πλησιάζω ἔφιππος τὴν φάλαγγα, *varia oratiōne adloquebātur* : δηλ. ἀναλόγως πρὸς τὴν φύσιν καὶ τὴν καταγωγὴν τῶν στρατιωτῶν ἐρρῦθμιζεν ὁ Ἀλέξ. καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς παραινέσεώς του, *subīgo* (sub - ago) - *ēgi - actum - ēre* (γ') = ὑποτάσσω, *ultīma orientis* = αἱ ἔσχαται τῆς ἀνατολῆς, *non ipsius* (Alex.) : *quam suo* (Macedōnum), *ductus - us* = ἡ αὐτόματος ὁρμὴ τῶν στρατιωτῶν ἢ παρασύρουσα αὐτοὺς εἰς τὰς μάχας, *inveterātus - a - um* (τοῦ *invetēro*) = παλαιός, *admoneor - ūtus sum - ēri* (β') = ἀναμνησχομαι, τὸ *illos* καὶ αἱ ἐπόμενα αἰτιατ. εἶναι ὑποκ. τῶν ἀπαρεμφ. τῶν ἐξαρτωμένων ἐκ τοῦ ἐννοουμένου *dicebat* (Alex.), *emensus - a - um* (τοῦ *emetior - emensus sum - īri* (δ')) = διατρέχω μετχ. χρόν. *Hercūlis et Libēri patris* διότι καὶ οἱ δύο εἶχον φθάσει μέχρι τῶν Ἰνδιῶν. *intueor - ūtus sum - ēri* (ἀποθ.) = βλέπω, *aperior - rtus sum - īri* = (ἀνοίγομαι), ἀποκαλύπτομαι, *victoriā* = ἀφαιρ. ὄργ., *praeruptus - a - um* = ἀπόκρημνος, *Hygīdum et Thracīae* : ἐννοεῖ τὰς προηγουμένας ἐκστρατείας του κατὰ τῶν Παιόνων καὶ Ἰλλυριῶν, *sterīlis, e* = (στεῖρος), ἀκαρπος, *spoliūm - ii* ἢ συνηθέστερον *spolia - ōrum* = (σκῦλα), λάφυρα, *opus est* = εἶναι ἀνάγκη, *vix gladio futūrum* (esse) *opus* = ὅτι μόλις τοῦ ξίφους θὰ παραστῇ ἀνάγκη (νὰ γίνῃ χρῆσις), δηλ. ἀπλοῦς περίπατος θὰ εἶναι ἢ ἐκστρατεία, *totam aciem* (Persarum), *suo pavōre fluctuantem* = θορυβουμένην ἐκ τοῦ φόβου της, ἐπειδὴ δηλ. ἡ ὄλη ἐχθρική παράταξις ἀπὸ φόβου θὰ εἶναι ταραγμένη « σαστισμένη » ἢ θορυβουμένην ἐκ τοῦ προξενουμένου ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἀλέξ. φόβου, *umbo - ōnis* = ὀμφαλὸς ἀσπίδος, ἀσπίς, *propellor - pulsus sum - pelli* = ἀπωθοῦμαι. *ad haec* = πρὸς τούτοις. *victor* : ἐν Χαιρωνείᾳ· πότε ; *nuper* = (ἐπιρ.) = νεωστί. *et urbis ad solum dirūtae* = καὶ τῆς μέχρι τοῦ ἐδάφους (ἐκ θεμελιῶν) καταστραφείσης πόλεως· ποίας καὶ πότε ; *repraesentor* (δ. α') = παρουσιάζομαι, *iam* = ἐπὶ πλέον, *accipio in fidem* = ἀναλαμβάνω τὴν προστασίαν. *strata* (esse) *et subiecta* (esse). *memorābat* (Alex.) : *stratus - a - um* (τοῦ *sternor* « στρώννυμαι ») = ἡρωϊκωμένος, ὑποταγμένος, *cum adierat* = δούκις ἤρχετο πλησίον, *admonēbat* (Alex.) *inlāta* (esse) *bella*, *Darīi prius* : εἶναι ὁ Δαρεῖος ὁ Α' ὁ Ὑστάσπου, ἐνῶ ὁ ἀντίπαλος τοῦ Ἀλέξ. εἶναι Δαρεῖος ὁ Γ' ὁ Κοδομανός, *insolentia - ae* = ἀλαζονεία, *ipsos* ἀντικ. τοῦ *poscentium* : τὸ δ. *posco - poposci - poscēre* (γ') = ζητῶ, *hāustus - us* = ἀντλησις, *sollitus cibus* = ἡ συνειθισμένη, καθημερινὴ τροφή, *dedītus* = παραδε-

δομένος, ab his (Persis), ruinis (ἀφαιρ. τροπ.)=διά κατακρημίσεων, (ὄνομαστ. ruīna-ae), referēbat (Alex.) violāta (esse) foedēra=ἀνέφε-
 ρεν ὅτι παρεβιάσθησαν αἱ συνθηῆκαι, raptus-us = ἄρπαγή (ἀφαιρ. τοῦ
 τρόπου), assuētus-a-um=εἰθισμένος, fulgeo-fulsi-ēre (β')=ἀστράπτω,
 Illyrios et Thracas ὕποκ. τοῦ intuēri, τὸ ὁποῖον εἶναι ἄντικ. τοῦ 10
 admonēbat. gesto (θαμισ. τοῦ gero) (α') = φορῶ, φέρω, ierent =
 θὰ ἐπορεύοντο, inbellis, e = ἀπόλεμος, δειλός, callis-is (ἀρσ.)=ἀτρα-
 πός, (μονοπάτι), perpetuo = ἐπίρ. συνεχῶς, rigeo-ui-ēre (β') = (ρι-
 γῶ), εἶμαι παγωμένος, gelu-us οὐδ. (συνήθως κατ' ἀφαιρ. ἔνικ.)=πά-
 γος, δριμύ ψῦχος, ditibus=divitibus τοῦ dives-itis = πλούσιος.

Κ Ε Φ. XII.

fatigātus persequendo=καταπεπονημένος ἐκ τῆς καταδιώξεως. 1
 postquam adpetēbat=ἐπειδὴ ἐπλησίαζεν: τὸ ὄ. adpēto-īni ἢ īi-ītum- 2
 ēre (γ') = (ἐπιθιμῶ), εἰς τὸ γ' ἔνικ. ἐπὶ χρόνου = πλησίαζει, ἐπέρ-
 χεται, consequendī (Darīum) = νὰ καταφθάσῃ τὸν Δαρ., invitāri
 (ad coenam), quibus (amicis) maxīme assueverat = ἐκείνοι μετὰ
 τῶν ὁποίων πρὸ πάντων εἶχε συνειθίσει (νὰ συντρῶγῃ): τὸ ὄ. assuesco
 -ēvi -ētum -ēre (γ') (alicui) = συνειθίζω εἰς κάτι. summa cutis = ἡ
 ἐπιφάνεια τοῦ δέρματος, cutis-is θηλ. (γ'), femēn-īnis ἢ femur-ōris=
 μηρός. perstrictus-a-um=διασχισθείς: τὸ ὄ. perstringo-inxi-ictum- 3
 ēre (γ') = (συσφίγγω), διασχίζω (ὁ Ἀλέξ. κατὰ τὴν μάχην τῆς Ἰσ-
 σοῦ εἶχε τραυματισθῆ ἑλαφρῶς διὰ ξίφους εἰς τὸν δεξιὸν μηρόν). cum 3
 repente ἢ πλήρης φράσις: coenābant ἢ iniērunt convīnio = ἔτρω-
 γον, ὅτε..., lugūbris-e=πένθιμος, permixtus-a-um=ἀναμειγμένος,
 ululātus -us=ὄλολυγμός, planctus -us ἀρσ.=κοπετός. epūlor -atus
 sum-āri (ἀποθ.)=εὐωχοῦμαι, cohors quoque quae excubabat = καὶ
 ἡ νυκτοφιλακοῦσα (αρρουροῦσα) κοόρτις, cohors-rtis θηλ. = 1/10 τῆς
 λεγεῶνος, verīta ne... esset = ἐπειδὴ ἐφοβήθη μήπως ἦτο, subī-
 tus pavor = αἰφνίδιος φόβος, eiulātus-us ἀρσ. = ὄλοφυγμός, gemī-
 tus -us ἀρσ.=στεναγμός, unus namque = εἷς δηλαδή, spado-ōnis
 (σπάδων), εὐνοῦχος, amicūlum -i = ἱμάτιον, ne cultu proderētur = 5
 διὰ νὰ μὴ προδοθῆ ἐκ τοῦ στολισμοῦ, repertus -a -um = ἀνευρεθείς,
 ratus (τοῦ reor -rātus sum -rēri = νομίζω) = νομίσας, detrahōr-
 tractus sum -i = ἀποσπῶμαι, falsus -a -um = ψευδής. hoc... er-

- 6 *rōre reperto* = τὴν πλάνην ταύτην πληροφορηθεῖς : τὸ ὄ. *reperio - reperī - rtum - īre* (δ') = (ἀνευρίσκω), *μανθάνω*. *illacrimo* (*alicui*) = *δακρῶν ἐπὶ τινι*, (κλαίω γιὰ κάτι). *Mithrēnes* = ὁ Μιθρῆνης, *ad consolandas eas* (γερουνδ. ἔλξις) = *διὰ τὰς παρηγορήσῃ, iussum*
- 7 (*Leonnātum*) = ἀφοῦ τὸν διέταξε, *lamentāri* ἀντικ. τοῦ *indicāre*, *eas ὑποκ.* τοῦ *lamentari* (*lamentor* ὄ. *α'* = *θρηνῶ*). *falso ἐπίρ.* = ἀτόπως, *vivus - a - um* = ζωντανός. *ille* (*Leonnātus*) *armiger - ĕri*
- 8 (*arma - gero*) = ὄπλοφόρος. *vestibulum - i* = (πρόπυλον), *εἴσοδος*, *rati actum esse de dominis* = ἐπειδὴ ἐνόμισαν ὅτι (τοῦτο) ἔγινε διὰ τὰς *δεσποίνας* (ὅτι δηλ. ἀπεστάλησαν ἐνοπλοὶ διὰ τὰς φονεύσουν τὴν μητέρα, σύζυγον κλπ. τοῦ Δαρείου), *adesse suprēmam horam* = ὅτι ἐφθασεν ἡ ἐσχάτη ὥρα τῆς ζωῆς των, *missosque* (*esse*), *qui occidērent* = *ut occiderent - ut...* *quae audērent* = ὅπως ἐκεῖναι (αἱ γυναῖκες) αἱ ὁποῖαι οὔτε νὰ ἐμποδίσουν δύνανται οὔτε νὰ τοὺς δεχθοῦν (εἰσ-
10 *αγάγουν*) *tolmoŭn*, *opperior - opperītus* ἢ *opperitus sum - ĩri* ἀποθ. = *περιμένω*, *arbitrium - ii* = ἀπόφασις, *expectāto diu* = ἀφοῦ ἐπερίμενε ἐπὶ πολλὴν ὥραν, (*illum*) *qui se introducēre* = ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος θὰ εἰσήγεν αὐτόν, *satēlles - ĩtis* = δορυφόρος, *videbātur irrupisse* = διότι ἐνομιζέτο ὅτι βιαίως εἰσῆλθεν, *non admissus* = ἀπρόσκλητος, *provolūtae* (*provolvor*) = ἀφοῦ προσέπεσαν, *patrio more*
- 11 *sepelīre* = *κατὰ τὸ πάτριον ἔθος νὰ θάψουν*. *Οἱ Πέρσαι ἔθαπτον τοὺς νεκροὺς ἀφοῦ τοὺς περιέχριον διὰ κηροῦ* : *functas... morituras* = ἀφοῦ δὲ ἐκτελέσουν τὸ ὑψιστον πρὸς τὸν βασιλέα καθῆκον (τῆς ταφῆς), *ἀρόβως θὰ ἀποθάνουν* : τὸ ὄ. *fungor*, *functus sum*, *functum*, *fungi* (ἀποθ.) = ἐπιτελῶ.
- 12 *Leonnātus* (*nuntiavit*), *vivēre*, *fore* : ἀντικ. τοῦ *nuntiavit*, *apparātu pristīnae fortunae reginas fore* = *μετὰ τὴν λαμπρότητα τῆς προηγουμένης εὐτυχίας θὰ εἶναι βασίλισσαι*. *tum demum* = τότε
- 13 *μόνον*, *adlēvor me* = *ἀνακουφίζομαι*, *passa est* = *ἠδυνήθη*. *cum cura sepultis militibus* = *μετ' ἐπιμελείας ταφέντων τῶν στρατιωτῶν*, ἀφοῦ δηλ. ἀπενεμήθησαν αἱ προσήκουσαι τιμαὶ εἰς τοὺς πεσόντας ὅταν ἐθάπτοντο. *eundem honorem habēri iubet* = *ἡ αὐτὴ τιμὴ (τῆς*
14 *ταφῆς) νὰ ἀπονεμηθῇ διατάσσει*. *arta propinquitāte coniunctos* = *τοὺς διὰ στενῆς συγγενείας συνδεδεμένους*, *pro habītu* = *συμφώνως πρὸς τὴν κατάστασιν*, *humo* (ὄ. *α'*) = *θάπτω*, *apparātus funērum* = *ἡ λαμπρότης τῶν κηδειῶν*, *quo Persae ... celebrārent* = *μετὰ τῆς ὁ-*

ποιάς οἱ Πέρσαι τὰ ὑψιστα καθήκοντα ἐπετέλουν (τὰ πρὸς τοὺς νεκροὺς νομιζόμενα), invidiōsus - a - um = ὁ κινῶν τὸν φθόνον, existimans (ἡ μήτηρ τοῦ Λαρείου), haud pretiōse = ὄχι πολυτελῶς, cremor - ātus sum - āri = (καίομαι), θάπτομαι. iamque... solūtis = 15 καὶ ἤδη ἀφοῦ ἐτελέσθησαν τὰ ὀφειλόμενα πρὸς τοὺς νεκροὺς τελευταῖα καθήκοντα. praemittit (Alex.), qui nuntiārent = ut nuntiārent, ipsum venīre = ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος ἔρχεται, inhibītaque turbā = καὶ ἀφοῦ ἠμποδίσθη τὸ πλῆθος, longe carissimus = λίαν προσφιλέστατος, parīter = (ἐξ ἴσου), ὁμοίως, secretum - i = ἀπορρητόν, arbitrē se- 16 cretōrum = διαιτητῆς (κριτῆς) τῶν ἀπορρητῶν, μυστικοσύμβουλος τοῦ Ἀλεξ. (πρόσωπον δηλ. τῆς ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης του), eo (Herphaestiōne) β' ὄρος συγκρ., quod (ius in admonendo), usūpro (ῥ. α') = χρῆσιμοποιῶ. ut magis... viderētur = ὥστε μᾶλλον νὰ φαίνεται ὅτι ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐπετράπη ἢ ὅτι ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἑφαιστ. διεξεδικήθη. Σπανίως δηλ. συνεβούλευε τὸν βασιλέα καὶ ὅταν τὸν συνεβούλευε, παρεῖχεν ὀφελιμωτάτας συμβουλὰς. aetate par erat = ἦτο ὁμήλικος, habitus corporis = σωματικὴ παράστασις, (παράστημα), praesto - stīti - (stātum) - āre (α') = ὑπερέχω, illum τὸν Ἑφαιστ., venētor - ātus sum - āri = σέβομαι, τιμῶ, suo more δηλ. γονυκλινῆς, Sisigambis = ἡ 17 Σισίγαμβις. excūso (ῥ. α') = προφασίζομαι, ignoratō - ōnis = ἄγνοια, adlēno (α') = ἀνεγείρω, non erra (vi) stī = δὲν ἐπλανήθης, δὲν ἔκανες λάθος, equīdem = ἐγὼ τοὐλάχιστον, feliciōrem fuisse credērem = θὰ 18 ἐπίστευον ὅτι ἦτο εὐτυχέστερος, ἐάν..., ad ultimum vitae = μέχρι τῶν ἐσχάτων τῆς ζωῆς, persevēro (α') = ἐμμένω, continentia - ae = ἐγκράτεια, imītor - ātus sum - āri = μιμοῦμαι, emensus = ἀφοῦ διῆλθε : 19 τοῦ emetior - mensus sum - metiri, = διατρέχω, (μετρῶ), sic vicisset = οὕτως ἤθελε νικήσει, erūlae - ārum = εὐωχία, abstīnēo - tinuitentum - ēre (β') = ἀπέχω, amicōrum : τίνας φίλου τὸν φόνον ἐννοεῖ ; egregiōs viros : ἐννοεῖ τὸν Παρμενίωνα, domītor - ōris = δαμαστής, νικητῆς, indicta cāūsa = ἀκρίτως, (χωρὶς διαδικασίαν). veritus esset 20 = θὰ ἠσχύνετο : τὸ ῥ. vereor, veritus sum, veritum - ēri (ἀποθ.) = εὐλαβοῦμαι, φοβοῦμαι. nondum... se superfudērat = δὲν εἶχεν ἀκόμη περιχυθῆ (δὲν τὸν εἶχεν ἀκόμη μεθύσει), τὸ ῥ. perfundo - fūdi - fūsum - ěre (γ') = περιχέω. orientem = (ἀνατέλλοντα), κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς δρόσεώς του : τὸ ῥ. orior, ortus sum, ortum, orīri (ἀποθ.) = ἀνατέλλω. moderāte = μετρίως, non cepit = δὲν ἐδέχθη (ἡ τύχη), tunc quidem 21

- = τότε βεβαίως, ita se gessit=τοιαύτην διαγωγὴν ἔδειξεν, ut... vincerentur = ὥστε νὰ εἶναι κατώτεροι, tam sancte habuit = τόσον ἀ-
 22 γνῶς μετεχειρίσθη, quam si... forent= ὅσον, εἰάν εἶχον γεννηθῆ, ae-
 tātis suae=ὀμῆλικος αὐτῆς, adeo ἐπίρ.=τοσοῦτον, εἰς τόσον βαθμὸν,
 ut summam adhibuērit curam = ὥστε ὑψίστην κατέβαλε φροντίδα,
 captivum corpus=captiva = ἡ αἰχμάλωτος, inlūdo - si - sum - ěre
 (γ')=ἐντροφῶ, διασκεδάζω. cultus - us: ἀρσ. δ'=στολισμός, περιποιή-
 ησις, nec quicquam... defuit = οὔτε τι ἐκ τῆς μεγαλοπρεπειᾶς τῆς
 προηγουμένης εὐτυχίας ἔλειπεν ἀπὸ τὰς αἰχμαλώτους, ἐκτὸς τῆς ἐμπι-
 στοσύνης.
- 24 merēris = εἶσαι ἄξιος, ἀπέκτησες τὸ δικαίωμα, τοῦ mereo - ui -
 itum - ěre καὶ merēor - itus sum - ěri, precor (α')=εὐχόμεαι, invidia -
 ae = φθόνος, μῖσος, felicitāte - aequitāte : ἀφαίρ. τῆς ἀναφορᾶς, fa-
 25 mūla - ae=θεραπαινίς. fastigium - ii=(κορυφή), κολοφών, cario=
 δέχομαι, εἶμαι ἀξία. iugum pati possum = τὸν ζυγὸν (τὸ βάρος) δύ-
 ναμαι νὰ ὑπομένω. Τὸ νόημα : Καὶ ὅτε κατὰ τὸ παρελθὸν ἤμην πολὺ
 εὐτυχῆς εἶχον τὴν δύναμιν νὰ συγκρατοῦμαι καὶ νὰ μὴ ὑψηλοφρονῶ,
 καὶ τώρα πού εἶμαι δυστυχῆς εἶμαι ἱκανὴ νὰ ὑπομένω τὰ πλήγματα
 τῆς τύχης. tua intērest = σὲ ἐνδιαφέρει, ἀπροσώπως, (τοῦ inter-
 sum - fui - esse = μεταξὺ κεῖμαι), quantum in nos licuērit =
 ὅσον θὰ ἦτο ἐπιτετραμμένον εἰς ἡμᾶς (τοῦ ἀπροσ. licet - licuit
 καὶ licitum est - licēre = (ἔξεστι), ἐπιτρέπεται), si... vis : τοῦ vo-
 lo - ui - velle=θέλω, saevitīa - ae=ἀγριότης (κακὴ συμπεριφορὰ), esse
 26 testātum (ἀντικ. τοῦ vis)=νὰ ὁμολογηθῆ, νὰ διακηρυχθῆ, (ἐννοεῖται
 τὸ nobis=ὑφ' ἡμῶν). bonus animus = καλὴ ψυχικὴ διάθεσις (θάρο-
 ρος), iussit=hortātus est = προέτρεψε, collo suo admōnit = ἔφερε
 πλησίον τοῦ τραχήλου του, (τὸ ὄ. admōnēo - mōni - mōtum - ěre (β')
 = προσάγω), atque : ἡ συντακτικὴ σειρὰ : atque ille nihil conterritus
 conspectu regis, visī a se tum primum, amplectitur manibus
 cervicem eius, ille (filius Darii), nihil ὡς ἐπίρ.= οὐδαμῶς, conspe-
 ctu regis tunc primum visī = ἐκ τῆς θεᾶς τοῦ βασιλέως, τὸν ὅποιον
 τότε τὸ πρῶτον ἔβλεπε, cervix - icis θηλ.=τράχηλος, amplector - xus
 sum - i (ἀποθ.)=περιπτύσσομαι, (ἀγκαλιάζω), mōtus (τοῦ μονέορ)=
 συγκινηθεῖς, intuens (τοῦ intuēor)=ἀτενίζων, quam vellem=πόσον
 θὰ ἤθελα (τοῦ volo - ui - velle (ἀνώμ.) = θέλω), ex hac indōle hau-
 27 sisset=ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως (ἀπὸ αὐτὸ τὸ παιδί) νὰ ἦντλει τι (νὰ τὸ

χαιρόταν). indoles - is θηλ. γ' = (φυσικὴ διάθεσις), φύσις· háurio - háusi - háustum - ĩre (δ') = ἀντλῶ, tribus ἀφαιρ. τοῦ tres, sacro (α') = καθιερόνω, gaza - ae θηλ. (λέξι. περσικὴ) = θησαυρὸς (ἰδίᾳ βασιλικός).

BIBΛION TETAPTON

Κ Ε Φ. VII.

olim = ποτὲ (ἀπὸ πολλὴν καιρόν), infensus - a - um = ἐχθρικός, 1
 anāre ἐπίρ. = κατὰ τρόπον ἀρπακτικόν, πλεονεκτικῶς, imperitātum
 esse sibi credēbant = ἐπίστευον (εἶχον τὴν γνώμην) ὅτι ἐκυβερνήθησαν·
 τὸ ῥ. imperĩto-āre = (ἐπιτάττω), ἡγεμονεύω ἐδῶ παθ. παρακ. ἀπαρεμφ.
 ἐξαερώμενος ἐκ τοῦ credēbant, ad spem = ἐπὶ τῇ ἐλπίδι, eius τοῦ Ἄλεξ.,
 erĩgo animum = ἐπαίρομαι, ἀποκτῶ θάρρος (τὸ ῥ. erĩgo-erēxi-rectum-
 ěre (γ') = ἀνορθῶ), utrōte qui = ἄτε δὴ (ἀνθρωποι), προᾶγμα δηλ. φυ-
 σικὸν ἐκ μέρους ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι. Amyntas = ὁ Ἄμύντας, ἀξιο-
 ματικὸς ἄλλοτε τοῦ Ἄλεξ. ἠὺτομόλησε πρὸς τοὺς Πέρσας, ἐπὶ κεφα-
 λῆς δὲ 4.000 μισθοφόρων Ἑλλήνων ἦλθεν εἰς Αἴγυπτον, ὅπου ἠθέλη-
 σε νὰ ἰδρῦσῃ κράτος ἀνεξάρτητον· ἐκεῖ ἐφρονεῦθη εἰς μάχην· trans-
 fūga - ae = αὐτόμολος, precarium imperium = ἐξουσία δοθεῖσα κατὰ
 παράκλησιν, (ἀσθενὴς ἐξουσία), Pelusium - ii = τὸ Πηλούσιον, πόλις 2
 τῆς κάτω Αἴγυπ., Gaza = ἡ Γάζα, ὄχυρὰ πόλις τῆς Παλαιστίνης ἐπὶ
 τῶν συνόρων τῆς Αἴγυπτος, peto Pelusium = πορεύομαι εἰς τὸ Πη- 3
 λούσιον, cum expedĩta manu delectōrum = μετὰ δυνάμεως ἐπιλέ-
 κτων ἐλαφρῶς ὥπλισμένων, « ψιλῶν », vehor - vectus sum - i = διακο-
 μίζομαι, defectione (Aegyptiōrum) = ἔνεκα τῆς ἀποστασίας (τῶν Αἰ- 4
 γυπτ.), quoque = ἀκόμη καί, Memphis - is ἡ Memphĩdis = ἡ Μέμ-
 φις, ἡ ἀρχαιοτάτη πρωτεύουσα τῆς κάτω Αἴγυπτος παρὰ τὸ σημερινὸν
 Κάιρον. Cercasōrum - i = ἡ Κερκάσωρος, ἀρχαία πόλις τῆς κάτω Αἰ-
 γύπτου ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Νείλου, πλησίον τῆς ὁποίας ὁ
 ποταμὸς χωρίζεται εἰς δύο μεγάλους βραχίονας τοὺς σχηματίζοντας τὸ 5
 Δέλτα, supellex supellectĩlis (θηλ.) = ἐπιπλα, σκεύη. conpono res
 = τακτοποιῶ τὰ πράγματα, penētro (ῥ. α') = εἰσδύω, statuit adĩre
 = ἀπεφάσισε νὰ ἐπισκεφθῆ, Iovis Hammōnis = τοῦ Διὸς Ἄμμωνος.
 Ὁ Ἄμμων θεὸς τῶν Αἰγυπτίων τιμώμενος καὶ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὡς
 κριοπρόσωπος Ζεὺς Ἄμμων. Ἴερὸν καὶ μαντεῖον αὐτοῦ ὑπῆρχεν εἰς

- 6 τὴν μεγάλην Λιβυκὴν ὄασιν Σίβα, τὸ Ἐμμώνιον. iter ... vix tolerabile = ὁδός, πορεία, μόλις ὑποφερτή, ingrediōr iter = ἀρχίζω πορείαν, terrā caelōque ἀφαιρ. τοπ., penuria - ae=ἔλλειψις, sterīlis, e = ἄγονος, iacent (in eo loco) τὸ ἔ. iaceo - iacui - (iacitum) - ēre (β') = κεῖμαι, adcendo - ndi - nsum - ēre (γ') = ἀνάπτω, fervidum solum =
- 7 τὸ διάπυρον ἔδαφος, solum - i (οὐδ.) = ἔδαφος, exūro vestigia = κατακαίω τὰ πέλατα τῶν ποδῶν, aestus - us (ἄρσ.) = καύσων, siccitas - ātis θηλ. = ξηρότης, tenax - ācis = κολλητικός, sabūlum - i = ἀμμώδης γῆ, praealtus - a - um = πολὺ βαθύς, vestigium - ii = (ἵχνος), ποίς,
- 8 aegre ἐπίρ. = δυσχερῶς. verō maiōra = μεῖζονα τοῦ ἀληθοῦς, ὑπερβολικώτερα τῆς πραγματικότητος, stimūlo (ἔ. α') = (κεντῶ), παρακινῶ, adeo Jovem = προσέρχομαι εἰς τὸν Δία, auctor genēris = ἀρχηγέτης γένους, haud contentus mortālī fastigio = μὴ ἀρκοῦμενος εἰς τὸ ἀ
- 9 ξίωμα τὸ ἐμπρέπον εἰς (ἀπλοῦς) θνητούς, secundo amne = ἀκολουθῶν, πλέων κατὰ τὸν ροῦν τοῦ ποταμοῦ, secundus - a - um (ἐκ τοῦ ἔ. sequor) = ἀκολουθῶν. Ad Mareōtin = πρὸς τὴν Μαρεῶτιν λίμνην, κειμένην εἰς τὴν κάτω Αἴγυπτον πλησίον τῆς σημερινῆς Ἀλεξανδρείας. eo ἀφαιρ. τοπ. = ἐκεῖ. Cyrenenses = οἱ Κυρηναῖοι, κάτοικοι τῆς Κυρήνης, ἰδρυθείσης περὶ τὰ μέσα τοῦ 7ου π. Χ. αἰῶνος ὑπὸ Θηραίων ἀποίκων. ut adiret urbes = ἵνα μεταβῇ εἰς τὰς πόλεις, amicitiaque coniunctā = καὶ φιλίαν συνάψας. destinata exsequi pergīt = τὰς ληφθείσας ἀποφάσεις νὰ ἐκτελέσῃ προχωρεῖ τὸ ἔ. pergo - perrexi - perrectum - ēre (γ') (σύνθ. per - rego) = πορεύομαι, visus (est), nondum aditis = quamquam nondum adierant = ἐπειδὴ ἀκόμη δὲν εἶχον ἔλθει, solitudo - īnis = ἔρημος (οὐσ.), nudus - a - um = γυμνός, emorior - rtuus sum - mōri = (ἀποθνήσκω), φθίνω. vastus - a - um = ἀχανής, sterīlis - e = (στεῖρος), ἄγονος, iam ... sterīli et emoriente terra = ἂν καὶ ἦτο ἄγονος καὶ σχεδὸν νεκρὰ ἡ χώρα. ut aperuere se
- 11 = μόλις ἀπεκαλύφθησαν, ἐφάνησαν, alto obrūti sabūlo = σκεπασμένοι ἀπὸ βαθεῖαν ἀμμώδη γῆν, sabūlum - i = ἀμμώδης γῆ (ψάμαθος), haud secus quam = ὅχι διαφορητικά ἀπὸ, (ἀπαράλλακτα ὅπως), profundus = (βαθύς), ἀναπεπταμένος, requiro - sivi - situm - ēre (γ') =
- 12 ἀναζητῶ, cultum solum = καλλιεργημένον ἔδαφος, occurrēbat = ἐφαινετο, aqua defīcit = τὸ ὕδωρ ἐλλείπει, uter - utris ἄρσ. = ἀσκός, aridus - a - um = αὐχμηρός, (ξηρός), nulla (aqua), ad hoc = πρὸς τούτω, (ἐκτὸς αὐτοῦ). adustus - a - um τοῦ (adūro) = ἠλιόκανστος, casus - us

ἀρσ. = τύχη, σύμπτωσις, obductae nubes = συγκεντρωθέντα νέφη, condo - dīdi - ītum - ěre (γ')=ἀποκρύπτω, ingens... auxilium, aestu = ἐν τῷ μέσῳ τοῦ καύματος.

enimvēro=διότι ἀληθῶς, ut... excusserunt = μόλις ἐξάπελυσαν 14 (ἀφῆκαν), τοῦ excutio - cussi - cussum, ěre (β')=(ἐκσεῖω), ἐξαπολύω, largus - a - um = ἄφθονος, imber - imbris ἀρσ. = (δμβρος), βροχή, pro se quisque=κατὰ δύναμιν ἕκαστος, eum = imbrem, quidam = τινές, impotentes sui=ἐξηντλημένοι, ore quoque hianti captare coeperunt = καὶ διὰ τοῦ χαίνοντος στόματος ἤρχισαν νὰ πίνουν, hisco - ěre (γ') = χάσκω, quadriduum = τέσσαρες ἡμέραι, absumptum est (absumor - absumptus sum - sūmmi=καταναλίσκομαι)=κατηναλώθησαν, corvus - i=κόραξ, volātus - us=πτήσις, prima signa=αἱ πρώται σημαῖαι, modo... modo = ἄλλοτε μὲν... ἄλλοτε δέ, humi=χαμαί, antecendentium ... ritu = κατὰ τὸν τρόπον τῶν προπορευομένων καὶ δεικνυόντων τὴν ὁδὸν (σὰν νὰ ἤθελαν νὰ δείξουν τὸν δρόμον), conse- 16 crātus - a - um=καθιερωμένος, ventum est (ἀπρόσ.)=ἔφθασαν, sita (sedes dei), undīque ambientibus ramis=διὰ τῶν πανταχόθεν περιβαλλόντων κλάδων (τὸ ὄ. ambio (amb - eo) - īvi ἢ - ii - ītum - īre (δ') = περιέχω, περιβάλλω), contacta est = εἶναι σκεπασμένη, (τὸ ὄ. contēgo - ēxi - ectum - ěre (γ')=σκεπάζω), passim manantibus=τὰ ὅποια ρέουν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, passim ἐπίρ. = (χύδην), σποράδην, mano (ὄ. α'.)=ρέω, alo - lui - ītum ἢ altum - ěre (γ')=(τρέφω), αἰξάνω.

temperies - ēi=ἐνκρασία, vernus - a - um=ἐαρινός, tepor - ōris 17 =μετρία θερμοῦτης, θαλαπωρή, salubrītas-ātis=τὸ ὑγιεινόν, ἢ κλιματολογικὴ κατάστασις, accōla - ae=γείτων, in meridiem versam (sedem) 18 =εἰς τὸ πρὸς νότον ἐστραμμένον μέρος, spectro (ὄ. α')=(βλέπω), εἶμαι ἐγκατεστημένος. Troglodytae = οἱ Τρωγλοδύται, λαὸς τῆς Ἀφρικῆς, regio excurrit=ἡ χώρα ἐκτείνεται, ruber - bra - brum = ἐρυθρός, at 19 qua (parte) vergit (regio) ad occidentem = ἀλλ' εἰς τὸ μέρος ὅπου στρέφεται πρὸς δυσμὰς (πρὸς δυσμὰς τῆς δάσεως), τὸ ὄ. vergo - ěre (γ')=(ρέπω), στρέφομαι, Scenītae - ārum=οἱ Σκηνῖται, Nasamōnes = οἱ Νασαμῶνες, λαὸς τῆς Λιβύης ὑποτεταγμένος εἰς τοὺς Καρχηδονίους, quaestuōsus - a - um=(φιλοκερδής), πλούσιος, obsīdent litōra 20 = ἐνεδρεύουν εἰς τὰς ἀκτὰς, destitūtus - a - um = ἐγκαταλελειμμένος, vadum - i = τέναγος, dispersis tuguriis = εἰς διεσπαρμένας καλύβας (tugurium - ii=καλύβη), pro arce=ὡς ἀκρόπολιν, prima munitio= 21

- ἡ πρώτη ὀχύρωσις, (ἡ ἔσωτερικὴ ζώνη), regia (domus), pelex - ἴcis
 22 = παλλακίς, (σύζυγος κατοπέρας τάξεως), hic ἐπίρ. = ἐνταῖθα, satelles -
 ἴtis = δορυφόρος, sub lucis ortum = κατὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ φωτός
 (ἡλίου), terpidus - a - um = χλιαρός, eadem (aqua), inclināto die in
 vesperam = ὅταν κλίνη ἡ ἡμέρα πρὸς τὴν ἑσπέραν, calesco - calui
 (ἄνευ σουπ.) - calescere (γ') ἔναρχτ. τοῦ (caleo) = θερμαίνομαι, exae-
 stuo (ῥ. α') = ἀναβράζω, quoque = καὶ ἐφ' ὅσον, decresco - crevi -
 cretum - ere (γ') = ἐλαττώνομαι, donec = μέχρις ὅτου. adsueto terpore
 languescat = ἤθελε χαλαρωθῆ (καταντήσει) εἰς τὴν συνειθισμένην
 θερμότητα: τὸ ῥ. languesco - languui - ere (γ') = χαλαροῦμαι. Ἡ
 περιέργος αὐτὴ πηγὴ ὑπάρχει πλησίον τοῦ **El Cassar**, κατὰ δὲ τοὺς
 περιηγητὰς ἡ θερμοκρασία τῆς παρουσιάζει τὰς διακυμάνσεις αὐτάς,
 23 ἀλλ' εἰς μικροτέρας ἀναλογίας. pro deo colitur = ὡς θεὸς λατρεύεται,
 vulgo (ἐπίρ.) = κατὰ κανόνα, accomodo (ῥ. α') = προσαρμόζω, τε-
 χουργῶ. umbilicus - i = ὀμφαλός, habitus - us ἄρσ. = μορφή, gem-
 24 ma - ae = πολύτιμος λίθος, coagmento (ῥ. α') = προσαρμόζω, aurā-
 tus - a - um = ἐπίχρυσος, patēra - ae = φιάλη, pendeo perpendi - pen-
 sum - ere (ῥ. β') = κρέμαμαι, matrōna - ae = δέσποινα, inconditus -
 a - um = ἄρρυθμος, propitior (ῥ. α') = ἐξιλάσκομαι, ἐξευμενίζομαι, edo
 25 oraculum = δίδω χρησμόν. filium appellat: Κατὰ τὸν Πλούταρχον ὁ
 ἱερεὺς ἐπειδὴ δὲν ἐγνώριζε τὴν ἑλληνικὴν προσεφώνησε τὸν Ἄλεξ. διὰ
 τοῦ **Παιδίου** (Παῖ - Διὸς) ἀντὶ παιδίον. parentem Jovem ὑποκ.
 τοῦ reddere. humānae sortis oblītus = λησμονήσας τὴν ἀνθρωπίνην
 26 μοῖραν (τὸ ῥ. obliviscor - oblītus sum - sci = λησμονῶ). fatis = ὑπὸ
 τῶν μοιρῶν. in adulatiōnem composītus = πρὸς κολακείαν κατάλλη-
 λος (τὸ ῥ. compōno - sui - sītum - ere (γ') = συνθέτω), rector - oris =
 27 κυβερνήτης, instītit quaerere = ἐφρόντισε νὰ ἐρωτήσῃ (τὰ ῥ. insto -
 tīti - instāre (α') = φροντίζω, quaero - sivi - sītum - ere (γ') = (ζη-
 τῶ, ἐρωτῶ), parentis = (patris), omnes (interfectōres)... luo suppli-
 cia = τιμωροῦμαι διὰ θανάτου. adiēcit (sacerdos) = προσέθεσεν ὅτι,
 28 excēdo ad deos = ἀποχωρῶ εἰς τοὺς θεοὺς, (ἀποθνήσκω) πρβλ. « μετ-
 ἔστη πρὸς Κύριον », permissumque (est) permitto (- si - ssum - ere)
 (γ') = ἐπιτρέπω, consūlo deum = ἐπερωτῶ τὸν θεόν, an auctor esset
 sibi = ἂν (ὁ Θεὸς) συνεβούλευεν αὐτοίς, acceptum fore Jovi respon-
 dent = ἀποκρίνονται, ὅτι θὰ γίνῃ δεκτὸν παρὰ τοῦ Διὸς (ὁ Ζεὺς δηλ.
 29 δὲν ἔχει ἀντίρρησης εἰς τοῦτο, τὴν ἀπονομὴν δηλ. θεῶν τιμῶν εἰς τὸν

Ἐξέ.), pensanti δοτ. μετ. ἐνεστ. τοῦ penso (ἀ')= κρίνω, ἐξετάζω, ἡ συντ. σειρά : potuissent vidēri responsa (oracūli) vana profecto ei (Alexandro), pensanti fidem oracūli vera et salūbri aestimatiōne = θὰ ἦτο δυνατόν νὰ φαίνωνται αἱ ἀποκρίσεις (τοῦ μαντείου) ἀνωφελεῖς (μάταιαι) βεβαίως εἰς αὐτόν, ἐὰν ἔκρινεν αὐτὰς μὲ ἀληθῆ καὶ ὀρθὴν ἐκτίμησιν, unī sibi = εἰς αὐτὴν μόνην (τὴν τύχην), avīdus - a - um = ἄπληστος, carax - ācis (cario) = (δεκτικός), ἰκανός, passus est 30 τοῦ patior - passus sum - i = ἠνέχθη, ἐπέτρεψε, dum augēre vult = ἐνῶ θέλη νὰ αὐξήσῃ, corrumpo = ἐκμηδενίζω, et Macedōnes = τέλος 31 οἱ Μακ., adsuētus - a - um = συνειθισμένος, umbra libertātis = σκιά ἐλευθερίας (ἀνεσις προερχομένη ἐκ τῆς ἐλευθερίας), adfecto (ῥ. ἀ') = ἐπιδιώκω, ὀρέγομαι, contumacius = ἐπιμόνως (λίαν αὐθαδῶς), quam... aversāti sunt = παρὰ ὅσον καὶ εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς τὸν βασιλεῦ θὰ ἦτο ὀφείλιμον, ἀπεστράφησαν. reserventur = ἄς διαφυλαχθῶσι, suo quae- 32 que tempōri = εἰς τὴν κατάλληλον εὐκαιρίαν ἕκαστα. pergam (ῥ. pergo) = θὰ προχωρήσω.

Κ Ε Φ. VIII.

Pharus = ἡ Φάρος, νησίς ἔναντι τῆς Ἀλεξανδρείας, περίφημος 1 διὰ τὸν ἐπ' αὐτῆς φάρον, contemplor (ῥ. ἀ') = παρατηρῶ, ut adpraeruit = ἐπειδὴ τοῦ ἐφάνη, insūlam ὑποκ. τοῦ esse, carācem κατηγορ. τοῦ insūlam, elīgo - lēgi - lectum - ěre (γ') = ἐκλέγω, auctor - ōris 2 = κτίστης, οἰκιστής, complexus quidquid soli est = ἀφοῦ περιέλαβεν ὅλον τὸ ὑπάρχον ἔδαφος, muris δοτ., ambitus - us ἄρσ. = περίβολος, relictis (iis) qui exaedificandae urbis praeessent = ἀφήσας ἐκείνους, οἱ ὅποιοι θὰ προΐσταντο τῆς ἐξοικοδομήσεως τῆς πόλεως (ἐξέ. γε- 3 ρουνδιακή), praesum - fui - esse = προΐσταμαι, cupidō invisēre = cupidō invisendi = πόθος πρὸς ἐπίσκεψιν : τὸ ῥ. invisō - vīsi - vīsum - ěre (γ') = ἐπισκοπῶ, cupidō - īnis θηλ. = πόθος, ἐπιθυμία, cetērum intempestīva = ἀλλὰ ἄκαιρος, Τίθηῶνικε : ὁ Τιθωνός, υἱὸς τοῦ Λασμέδοντος, ἀδελφὸς τοῦ Προιάμου, σύζυγος τῆς Ἥους, καὶ πατὴρ τοῦ Μέμνονος. Ἡ Ἥως εἶχε ζητήσῃ παρὰ τοῦ Διὸς νὰ καταστήσῃ τὸν σύζυγόν της ἀθάνατον καὶ τὸ ἐπέτυχε· ἐπειδὴ ὅμως δὲν εἶχε ζητήσῃ καὶ τὸ ἀγήρων, ὁ Τιθ. κατεξηντλήθη καὶ μετεβλήθη εἰς τέττιγα. Ὁ Μέμνων μετασχὼν τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, ὡς ἀρχηγὸς τῶν

- Αιθιοπών, ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως. Περὶ τοῦ ἐν Θήβαις ἀνδριάντος αὐτοῦ ἐλέγεται ὅτι ἀνέδιδε μουσικούς ἤχους, ὅταν προσέπιπτον ἐπ' αὐτοῦ αἱ πρῶται ἀκτῖνες τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου. cognoscendae vetustatis ἀνίδυμ = ἐπειδὴ ἦτο ἀπληστος νὰ γνωρίσῃ τὴν ἀρχαιότητα (γερονδ. ἔλξις· τὸ ὄ. cognosco - nōvi - nītum - ěre (γ') = γνωρίζω), vetūstas - ātis θηλ. = ἀρχαιότης, termīni solis: ὄρια τοῦ ἡλίου ἐθεωροῦντο οἱ τροπικοὶ τοῦ Καρκίνου καὶ τοῦ Αἰγόκερω, πέ-
 4 ραν τῶν ὁποίων οἱ ἀρχαῖοι ἐπίστευον ὅτι δὲν ἦτο πλέον ἢ γῆ κατοικήσιμος, immīpens - ntis = ἐπικείμενος, moles - is = ὄγκος, otīōsa peregrinatio = ἀναπαυτικὴ περιήγησις. tueor - ūtus sum - ēri = (προσβλέπω), φρουρῶ, clāustrum - i = ἡ κλείς, trigēmis - is = τριήρης, vectīgal - ālis οὐδ. = (φόρος), οἱ ὑποτελεῖς, Afrīca: τὸ βόρειον μέρος τῆς σημερινῆς Τύνιδος, κατεχόμενον ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων, commīgro (α') = μετοικῶ, iussis (hominibus), cum polenta destinasset=ὄτε δι' ἀλφίτων, (ἀλεύρου κριθῆς), εἶχε σημειώσει: polenta - ae (θηλ.) = «τὰ ἄλφита». advola (vi) sse et esse pastas (fama est) = λέγεται ὅτι ἐπέταξαν καὶ ἐβόσκηθησαν· (τὸ ὄ. pasco - pāvi - pastum - ěre (γ') = βόσκω), pro tristi=ὡς ἀπαίσιος οἰωνός, advēna - ae = (ἐπιπλυσ), ξένος, frequentia - ae = πλῆθος, urbem ἀντικ. τοῦ cultūram,
 7 eam ὑποκ. τοῦ praebitūram (esse), cum defluēret = ὅταν διέπλεε, cupiens assēqui = ἐπιθυμῶν νὰ προφθάσῃ (τὸ ὄ. assēquor - cūtus sum - i = προφθάνω), eximius - a - um = ἔξοχος, in paucis = inter paucos, quam capēre posset = ἢ ὅσους ἠδύνατο νὰ περιλάβῃ,
 8 mersa navis = βυθισθὲν τὸ πλοῖον, omnes destituit = πάντας (τοὺς ἐπιβαίνοντας) ἐγκατέλειπεν (ἐντὸς τῶν ὑδάτων), obluctor (α') = παλαιώ, madens - ntis = διάβροχος, crepīda - ae = (κορηπίς), ὑπόδημα, adstrictus - a - um = συνεσφιγμένος (τοῦ adstringo - inxi - ictum - ěre (γ') = συσφίγω), semianīmis = ἡμιθανής, evādo - si - sum - ěre (γ') = διαπεραιοῦμαι, spirītum laxo = ἀναπνέω ἀνετώτερον, spirītus - us (ἀρσ.) = ἀναπνοή, laxo (ὄ. α') = (χαλῶ), ἀνακουφίζω, intendo - ndi - ntum - ěre (γ') = ἐπιτείνω, in diversum =
 9 εἰς ἄλλο μέρος, exanīmor (α') = ἐκπνέω, amissus - a - um = ἀπολεσθεῖς, adflictus est (rex) = καταθλίβῃ (τὸ ὄ. adflingo - adflixit - ctum - ěre (γ') = καταθλίβω, repertus - a - um = ἀνευρεθεῖς.
 10 onēro (α') = (φροντίζω), ἐπιδεινώνω, cremo (α') = καίω, ad vindicandum = πρὸς ἐκδίκησιν, áuctor scelēris = αὐτουργὸς ἐγκλή-

ματος. Andromächo substituit = ἀφῆκε διάδοχον τοῦ Ἀνδρομάχου, 11
 adfectisque (iis) supplicio = καὶ ὄφου ἐτιμωρήθησαν διὰ τῆς ἐσχά-
 τῆς τιμωρίας οὗτοι, interīmo - ēmi - emptum - ěre (γ') = φονεύω,
 populāris - is = συμπολίτης, tortos (τοῦ torqueor) = βασανισθέντας, 12
 gratūlor (α') = συγχάριω, restituo (δ.) = ἀποκαθίσταμαι, δίδομαι ὀ-
 πίσω, impetravērunt (ea quae orābant), ob egregiam in partes su- 13
 as fidem = διὰ τὴν ἔξοχον πρὸς τὸ κόμμα του πίστιν, impendo - ndi-
 nsum - ěre (γ') = δαπανῶ, pro merīto = πρὸς ἀνταπόδοσιν τῆς εὐεργε- 14
 σίας, honos habītus est = τιμὴ ἀπενεμήθη, Spartāni - orum = οἱ 15
 Σπαρτιᾶται, vindīco (α') = ἐλευθερώνω, ἀπαλλάσσω, obnoxium erat
 = ἦτο ὑποχείριος, obnoxius-a-um ἐπίθ. = ὑποχείριος, utrōque rege:
 δηλ. τοῦ Ἀλεξ. καὶ τοῦ Δαρείου, cratēra-ae = κρατήρ, dico (α') = ἀφιε-
 ρώνω, ratēra-ae = φιάλη, πῆλινον ἢ μετάλλινον ἀγγεῖον, κυκλοτερές
 καὶ ἀβαθές, χρήσιμον ἰδίᾳ εἰς τὰς σπονδάς.

BIBLION ΠΕΜΠΤΟΝ

Κ Ε Φ. XV.

ut... circumīret et Dario... occurrēret = διὰ τὴν περικυκλώσῃ καὶ 1
 ἐπέλθῃ κατὰ τοῦ Δαρείου : τὸ δ. cirumeo-īvi - ἦ - ii-ītum-īre (δ') = 2
 περικυκλώνω, occurro-occurri ἢ occurri-cursum-ěre (γ') = ἐναντιοῦ-
 μαι, ἐπέρχομαι, tueor-ītus sum-ēri = διατηρῶ, κατέχω, oblīquus-a-
 um = λοξός, suum (agmen) obvertit = τὴν φάλαγγά του ἀντιστρέφει,
 Besso admonīto = διατάξας τὸν Βῆσσον. Οὗτος ἦτο σατραπῆς τῆς
 Βακτρίας, φονεύσας δὲ ἀπανθρώπως τὸν Δαρεῖον καὶ συλληφθεὶς ὑπὸ
 τοῦ Ἀλεξ. παρεδόθη εἰς τὸν ἀδελφὸν τοῦ Δαρ., ὑπὸ τοῦ ὁποῖου ἐφο-
 νεύθη κατόπιν πολλῶν βασάνων. a latēre invēhi = ἀπὸ τοῦ πλευροῦ 3
 νὰ ἐπιτεθῇ, νὰ πλευροκοπήσῃ τὸ ἀριστερ. κέρασ τοῦ Ἀλεξ. δι' ἐπελά-
 σεως τῶν ἱππέων, falcātos currus = δρεπανηφόρα ἄρματα. Ταῦτα κα-
 τὰ Ξενοφ. (Κύρ. Ἀνάβ. βιβλ. Α' § 8, 10, 11) « εἶχον τὰ δρέπανα ἐκ
 τῶν ἀξόνων εἰς πλάγιον ἀποτεταμένα καὶ ὑπὸ τοῖς δίφροις
 εἰς τὴν γῆν βλέποντα, ὡς διακόπτειν ὄτω ἐντυγχάνοιεν ». la-
 xo habēnas = χαλαρῶ τὰ ἡνία, aurīga-ae = ἡνίοχος, quo... plures
 obterērent = ἵνα περισσοτέρους κατασυντρίψουν, non satis proviso
 impřetu = δι' ἐπιθέσεως μὴ ἀρκοῦντως προβλεφθείσης « δι' αἰφνιδι-
 ασμοῦ », ultra temōnem eminentes = πέραν τοῦ ρυμοῦ (τοῦ ἄρ-

- ματος) ἐξέχοντα, emineo-*ui-ēre* (β') = ἐξέχω, demissae falces = τὰ ἐστραμμένα πρὸς τὰ κάτω δρέπανα, *falx-falcis* θηλ. = δρέπανον, *sensim* 6 ἐπίρ. = ἡρέμα, *effūsa fugā* = πρὺγντες ἀτάκτως, προτροπάδην (τὸ ὄ. *effundo-fūdi-fūsum-ēre* (γ') = ἐκχέω), Mazaeus = ὁ Μαζαῖος, σατραπῆς τῆς Κιλικίας, *perculsus - a - um* = τεταραγμένος, τοῦ ὄ. *percello-cūli-culsum-ēre* (γ') = καταπλήττω, ταρίσσω, *metum incutio* = ἐμβάλλω φόβον, *ad diripienda hostis impedimenta* (ἔλξ. γερονδ.) = πρὸς διαρπαγὴν τῶν σκευοφόρων τοῦ ἐχθροῦ (τὸ ὄ. *diripio - diripui - direptum-ēre* (γ') = διαρπάζω), *circumvēhi iussis* = ἀφ' οὗ διέταξε νὰ περικυκλώσουν, *ratus* (τοῦ *reor*) = νομίσας, *captivos ὑποκ. τοῦ ruptūros* 6 (*esse*), *qui simul adservabantur* = οἱ ὅποιοι μετὰ τῶν σκευῶν ἐφρουροῦντο. *fefellērat* (Mazaeus) τοῦ *fallo-fefelli - falsum-ēre* (γ') = διαφεύγω τὴν προσοχὴν, *propēre ἐπίρ.* = ἐσπευσμένως, *qui = ut is, et consulēret quid iubēret rex fieri* = καὶ διὰ νὰ ζητήσῃ ὁδηγίας, τί διέτασεν ὁ βασιλεὺς νὰ γίνῃ, *abi προστακτ. τοῦ abeo* = ἀπέρχομαι, *si* 8 *acie vicerīmus* = ἐὰν θὰ νικήσωμεν (εἰς μάχην) ἐκ παρατάξεως, *recupēro* (α') = ἀνακτῶμαι. *proinde* = ὅθεν, *quod quicquam virium subdūcat ex acie* = τὸ ὅποιον θὰ ἀπεμάκρυνε μέρος τῶν δυνάμεων ἐκ τῆς παρατάξεως, *contempto sarcinarum damno* (ἀφαιρ. ἀπόλ.) 9 = περιφρονηθείσης (χωρὶς νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν) τῆς φθορᾶς τῶν ἀποσκευῶν (τὸ ὄ. *contemno-mpsi-temptum-ēre* (γ') = περιφρονῶ), *sarcīna - ae* θηλ. = φορτίον (κατὰ πληθυντ. = ἀποσκευαί), *quidquid obvium erat* = ὅ, τι δῆποτε ἦτο πρόχειρον, *adgrēgor* (α') = (συναγελάζομαι), *συνενοῦμαι*, *anceps - ancipītis* = (δικέφαλος), *ἐκατέρωθεν*, *nuntiant ὑποκ. qui circa Sisig. erant, vicisse - prostratos (esse) - exūtos* 10 *esse*: ἀντικ. τοῦ *nuntiant*, *prosternor - prostrātus sum - prosterni* = καταβάλλομαι. *ad ultimum* = ἐν τέλει, *quippe*: ἡ συντακτικὴ σειρὰ: *quippe credēbant esse undīque eandem fortunam ubīque* = παν- 11 *ταχοῦ*, *allēno* (α') = ἀνακουφίζω, *in eodem (anīmo)* = ἐν τῇ αὐτῇ ψυχικῇ διαθέσει, *persevēro* (α') = ἐμμένω, *non vox ulla excīdit* = δὲν ἐξέφυγεν (ἀπὸ τὸ στόμα τῆς) οὐδεμία φωνή, τὸ ὄ. *excīdo* (*ex - cado*) - *cīdi - ēre* (γ') = κλίπτω, *ἐκφύγω*, *vultus - us ἀρσ.* = φουσιωγωμία, *verīta irritāre fortunam praecōqui gaudio* = ἐπειδὴ ἐφριβήθη νὰ ἐρεθίσῃ τὴν τύχην διὰ προώρου χαρᾶς: τὸ ὄ. *irritō* (α') = ἐρεθίζω, 12 *praecox - ὄcis καὶ praecōquis καὶ praecōquus* = πρόωρος, *adeo* = τοσοῦτον: ἡ συντακ. σειρὰ: *ut fuērit incertum intuentibus eam* (Si-

sigambim) quid mallet : quid=utrum mallet (τοῦ malo - lui - mal-
 le ἀνώμ. = προτιμῶ) τὴν νίκην δηλ. τῶν Περσῶν ἢ τοῦ Ἀλεξ., praefectus - i=ἀρχηγός, turma - ae=ἴλη (ἱππικῶν), incertum (est) suōne
 consiliō an=ἀρέβαιον (εἶναι) ἂν ἔξ ἰδίας πρωτοβουλίας ἢ... vix tenta-
 tātō certamīne=μόλις ἤρχισεν ὁ ἀγών, amissus - i = ὁ ἀπολεσθεὶς, 13
 testis - is ἀρσ.=μάρτυς, vindex - ūcis = ἐκδικητής, averto a proelio 13
 =ἀποτρέπω τῆς μάχης, non immerīto = ὄχι ἀτόπως. Arētes - ae=ὁ
 Ἀρέτης, hastāti - ōrum = ὀπλίται δορυφόροι ἢ ἱππεῖς, ὡς ἐνιαυθα,
 Sarissophōri=οἱ σαρισσοφόροι. Ἡ σάρισσα, ὄπλον τοῦ Μακεδ. πεζικοῦ
 εἶχε μῆκος 5—6 1/2 μέτρ., ἢ σάρισσα τῶν ἱππέων ἦτο 4 μέτρων. circa 14
 prima signa = περὶ τὰς πρώτας γραμμάς, temēre ἐπιρ.= ἀλογίστως, 15
 illia - ium (κατὰ πληθ.)=σπλάγγνα, suffodio - fōdi - ossum - ěre (γ')= 16
 διαπερῶ, praecipīto (α')=κατακορμηνίζω, ruīna - ae = πτώσις, acies
 =ἐδῶ τὸ πεδῖον τῆς μάχης, hi=αυτῖgae, terrītos (equos), crebra ia-
 ctatiōne = ἔνεκα τῆς συνεχοῦς κινήσεως, vulnerāti (equi), terrīti
 (equi)=ἐπειδὴ εἶχον φοβηθῆ, debīlis - e = ἀσθενής, ἠκρωτηριασμέ-
 νος, quadrīgae - ārum (quadri - iugae) συνήθ. κατὰ πληθ.=τέθριπ- 17
 πον ἄρμα. miserabīli morte consumptis=δι' ἔλλεινοῦ θανάτου ἀφα-
 νισθέντων, amputāta membra = ἀποκεκομμένα μέλη, truncus - a -
 um=(κολοβός), ἠκρωτηριασμένος, donec procumbērent=μέχρις οὗ
 ἤθελον καταπέσει : τὸ ὄ. procumbo - cubui - cubītum - ěre (γ') = 18
 καταπίπτω, gravius instabat=ὀρμητικώτερον ἐπετίθετο, τὸ ὄ. insto-
 instīti - āre (α') = ἐπιτίθεμαι, supervenio = ἔρχομαι ἀπροσδοκῆτως.
 verto fortunam pugnae=μεταβάλλω τὴν ἔκβασιν τῆς μάχης, clamō 19
 re sublātō = ἀλαλάξαντες (ἀφ' αἰο. ἀπόλ. τὸ ὄ. tollo - sustūli - sublā-
 tum - tollēre=αἴρω), ferocīter=θαρραλέως, quasi ubique profligā-
 tum=ὡς ἐὰν ἦτο πανταχοῦ συντετριμμένος, castīgo (α')=ἐμποδίζω,
 συγκρατῶ, elanguesco - nguī - ěre (γ') = ἀτονῶ, χαλαροῦμαι, confir- 20
 mātisque animis=καὶ ἀφοῦ ἀνακτήσουν θύραξ, rarior acies erat=
 ἀραιότερα ἦτο ἢ παράταξις (κατ' ἀκολουθίαν μὲ ὀλιγωτέραν συνοχήν),
 ad opprimenda impedimenta = πρὸς κατάληψιν τῶν σκευοφόρων,
 ordīnes invādīt=ἐναντίον τῶν χαλαρωθειῶν τάξεων ἐπιπίπτει. spe 21
 posse eum inclūdi = μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι δυνάται νὰ τὸν περικυκλώ-
 σουν : τὸ ὄ. inclūdo (in - clāudo) - clūsi - clūsum - ěre (γ', =ἐγκλείω,
 ingensque pericūlum.... adisset = καὶ ὑπερβολικὸν κίνδυνον θὰ διέ-
 τρεχε, haerens=ἐπιτιθέμενος (ὁ Ἀλέξ). calcaribus subdītis=κεντρί-

- σαντες τοὺς ἵππους : subdo calcaria equo = κεντρίζω ἵππον, calcar-
 āris οἶδ. = πτερονιστήρ, subdo - dīdi - dītum - ěre (γ') = ὑποβάλλω,
 ni... adorti essent et coëgissent = ἐὰν δὲν ἐπετίθεντο καὶ δὲν ἐξηνά-
 γκαζον (τὰ ρ adōrior - ortus sum - īrī = ἐπιτίθεμαι, cogō - coëgi - co-
 actum - ěre (γ') = ἀναγκάζω), aversosque caedendo = καὶ διὰ τῆς
 22 σφαιγῆς ἀπομακρύναντες, in se obverti = νὰ στραφοῦν πρὸς τὸ μέρος
 των (νὰ ὀπισθοχωρήσουν εἰς τὴν θέσιν των), qui averso ei instābant
 = ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐκ τῶν ὀπισθεν ἐπετίθεντο κατ' αὐτοῦ, plura si-
 mul abrupta a ceteris agnima = αἱ περισσότεροι φάλαγγες εὐθὺς ὡς
 διεσπάσθησαν ὑπὸ ἄλλων, ubicumque... miscuērat = ὅπου δῆποτε
 συνέκρουεν ἡ τίχη τὴν μίαν πρὸς τὴν ἄλλην, ferme ἐπίρ. = σχεδόν,
 23 sui immemōres = λησμονοῦντες τοὺς ἑαυτοῦς των (διότι ἡ προσοχή
 των ἦτο ἐστραμμένη πρὸς προφύλαξιν τοῦ βασιλέως των). occumbo
 mortem = ἀποθνήσκω. ducēbat egregium (esse) = ἐνόμιζεν ὅτι ἦτο
 25 ἔξοχος τιμῆ. adeo pericūlum = διατρέχω κίνδυνον, sibi quisque caesi
 regis expetēbat decus = διὰ τὸν ἑαυτὸν του ἕκαστος ἐπεδίωκε τὴν
 26 τιμὴν τοῦ φόνου τοῦ (ἀντιπάλου) βασιλέως. ludibrium oculōrum =
 ὀπτική ἀπάτη. paulūlum ἐπίρ. = πολὺ ὀλίγον, terrītam (aquīlam),
 27 pendens - ntis = αἰωροῦμενος («ζυγίζων»), certe = ὅπως καὶ ἂν εἶναι
 ἡ ἀλήθεια, indūtus = ἐνδεδυμένος (τοῦ induo - ui - ūtum - ěre (γ') =
 ἐνδύω), praefērens lauream = προτείων δόρυφην, intentis militībus
 = ἐνῶ οἱ στρατιῶται ἐπρόσεχαν, haud dubium = ὄχι ἀμφίβολος, ἀ-
 28 σφαλής, auspiciūm - ii = οἰωνός, alacritas - ātis = εὐθυμία, utīque
 postquam aurīga = διότι κατόπιν ὁ ἠνίοχος, quin... esset occisus =
 29 ὅτι δὲν εἶχε φονευθῆ, lugūbris ululātus = πένθιμος ὀλολυγμός, adhuc
 aequo Marte pugnantium = τῶν μέγρι τοῦδε ἰσορρόπως (ἐξ ἴσου πρὸς
 τοὺς Μακεδόνας ἀνδρείω.) ἀγωνιζόμενων Περσῶν, anceps Mars = ἀμ-
 φερσος μάχη, Mars - rtis = Ἄρης (μετῶν = μάχη). cognāti = οἱ
 συγγενεῖς : δὲν πρόκειται περὶ πραγματικῶν συγγενῶν, ἀλλὰ περὶ σώ-
 ματος ἐπιλέκτων σωματοφυλάκων, πιθανῶς ἀπογόνων τῆς βασιλ. οἴκο-
 30 γενεῖς τῶν Ἀχαιμενιδῶν, stipātī (τοῦ stipor) = συγκεντρωθέντες.
 acināce stricto = σύρας τὸν ἀκινάκην' acināces - is ἄρσ. = ὁ ἀκινάκης :
 βραχὺ καὶ εὐθὺ ξίφος τῶν Περσῶν. dedēcus - ōris (οὐσ.) = ὄνειδος.
 emīnens curru = ἐπειδὴ ὑπερεῖχε τοῦ ἄρματος (καὶ ἦτο δηλ. ὄρατος
 31 ὑπὸ πάντων τῶν στρατιωτῶν του), erubescēbat = ἠσχύνετο (τὸ ῥ. eru-
 besco - bui - ěre (γ') = ἐρυθριῶ, αἰσχύνομαι), destituēre omnem suo-

rum aciem = νὰ ἐγκαταλείψῃ ὅλην τὴν παράταξιν τῶν ἰδικῶν του.
 pondum proelio excedentem = ἡ ὁποία δὲν εἶχεν ἀκόμη ἀποχωρήσει 32
 ἐκ τῆς μάχης. haesīto (ῥ. α') = ταλαντεύομαι, sensim = ὀλίγον κατ'
 ὀλίγον. haerēbat in tergis = ἠκολούθει κατὰ πόδας ἐκ τῶν νότων,
 prospectus - us ἄρσ. = (ἡ πρόοψις), ἡ ἱκανότης νὰ βλέπῃ τις εἰς μα-
 κρὰν ἀπόστασιν, abstulerat = εἶχεν ἀποκρύψει: τοῦ ῥ aufēro-abstūli, 33
 ablātum - auferre = ἀφαιρῶ, ἀποκρίπτω, potus - a - um = γνωστός,
 subinde coēuntes = συχνάκις συγκεντρούμενοι, exaudio (δ') = ἀκούω
 εὐκρινῶς, identīdem = συχνάκις, verbēro (α') = μαστιγώνω.

BIBLION EKTON

Κ Ε Φ. ΙΙ.

Ut primum = εὐθὺς ὥς, instans cura = ἡ παροῦσα φροντίς, 1
 laxor (ῥ. α') = ἐλευθεροῦμαι, ἀπαλλάσσομαι, anīmus (Alex.), pati-
 ens - ntis = καρτερικός, frango-fregi - fractum - ěre (γ') = (θραύω),
 καταβάλλω, vitium-ii = ἐλάττωμα, intempestīva convīnia = τὰ εἰς ἀ- 2
 καταλήλους ὄρας συμπόσια, perpotandī... insāna dulcēdo = καὶ τοῦ
 πότου καὶ τῶν παννυχίδων ἡ ἄφρων ἠδονή, externus mos = ἀλλό-
 τριον, ξενικὸν ἔθος, lapsa (sunt) = κατήγησαν. quem (morem), ac-
 mīlor (α') = μιμοῦμαι, potior - ōris = καλύτερος, suo (more): β' ὄρ.
 συγκρ., populāris γεν. is = πατριώτης, offendo - ndi - nsum - ěre (γ') =
 λυπῶ, pro hoste = ὡς ξένος, tenax - ācis = σταθερός (ὁ διαφυλάτ- 3
 των), disciplīna-ae = ἀγωγή, solitosque parco ac parabiī victu =
 καὶ τοὺς συνειθισμένους εἰς εὐτελεῖ καὶ εὐκολοπαρασκευάστον (εὐπόρι-
 στον) διαίταν, ad implenda desideria = πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ἐπι-
 θιμιῶν. impulērat defungi = εἶχεν ὀθήσει εἰς τὸ νὰ εὐχαριστοῦνται :
 τὸ ῥ. defungor - defunctus sum - i = (ἐπιτελῶ), ἱκανοποιοῦμαι, in
 caput eius = κατὰ τῆς κεφαλῆς (ζωῆς) αὐτοῦ, secessio - ōnis = ἀπο- 4
 στασία, inter mutuas querelas = κατὰ τὰς ἀμοιβαίας μεμψιμοιρίας,
 ipsīus (Alex), nunc... nunc = ὅτε μὲν... ὅτε δέ... , inconsul- 5
 tus-a-um = ἀπερίσκεπτος, intempestīvus - a - um = ἀκαιρός, con-
 sūmo - mpsi - mptum - ěre (γ') = καταναλίσκω, satiētās - ātis = κό-
 ρος, ἀηδία, interpello (α') = διακόπτω, προλαμβάνω, turba - ae =
 (τύρβη), πλῆθος, excio - īvi ἢ ii - ītum - īre (δ') = (ἐγείρω), μεταφέρω,
 suo rītu = κατὰ τὸ ἔθος των, abhorrens carmen = ἔσμα ἀπροσάρο-

στον, ἀηδὲς δηλ. διὰ τὰ ὄτα τοῦ Ἰαλεξ., inter quas (captīvas), maestus - a - um = ληπημένος, prodūco-xi-ctum-ēre (γ') = (προάγω), σύρω, verecunde = ἐπίρ. μὲ αἰδημοσύνην (κοιν. «ντροπαλιά»), reluctor (α') = ἀνθίσταμαι, forma ἀφαιρ. ἀναφορ., honesto (α') = καλλωπίζω, deiectis in terram oculis = ἐκ τῶν ἀτενιζόντων τὴν γῆν ὀφθαλμῶν, os velātum = κεκαλυμμένον πρόσωπον (πρβλ. Τουρκ. «φρετζέν»), quam ut inter . . . ostendi = ὥστε νὰ μὴ ἐπιτρέπεται νὰ ἐπιδειχθῆ κατὰ τὰς συμποτικὰς παιδιὰς (διασκεδάσεις). Οἱ conivīales ludī ἤρχιζαν κατὰ τὰ ἐπιδόρπια, συνίσταντο δὲ ἐκ φαιδρῶν διηγῆσεων, αἰνιγμάτων, μουσικῆς καὶ χοροῦ, quaenam esset = ποία ἦτο, neptis-is = ἑγγόνη, Ochus-i = ὁ Ὡχος (Ἄρτοξέροξης) βασιλεύσας πρὸ τοῦ Δαρείου. tenues reliquiae pristīni moris haerēbant = λεπτὰ (μικρὰ) ὑπολείμματα τοῦ προτέρου ἤθους διεσώζοντο, regia stirpe genītae = τῆς ἐκ βασιλικῆς ρίζης γεννηθείσης, revereor-ītus sum - ēri = σέβομαι, dimittor = ἀφήνιμαι ἐλεύθερος, restituo opes = ἀποκαθιστῶ, ἀποδίδω τὴν περιουσίαν.

BIBLION ΔΕΚΑΤΟΝ

ΚΕΦ. V.

- 1] Intuentibus = oculis intuentium = ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν θε-
 2 ωμένων, speciem . . . exercitus, funus - ēris = (κηδεία), νεκρός, ma-
 3 ror-ōris = λύπη, lectus-i ἄρσ. = (λέκτρον), κλίνη, cum excessero =
 4 ὅταν θὰ ἔχω ἀποθάνει, in eodem habitu = ἐν τῇ αὐτῇ θέσει, cum
 admissurus milites esset = ὅτε ἔμελλε νὰ ὑποδεχθῆ τοὺς στρατιώτας,
 durasse = ἔκαρτέρησε, illud ultimum persalutatus est = διὰ τελευ-
 5 ταιάν φορὰν ἀπεχαιρετίσθη κατὰ σειρὰν δι' ἀσπασμοῦ, debitum - i =
 4 (χρέος), ὑποχρέωσις, reiecit = ἀνέπαυσε, vox deficit = ἡ φωνὴ ἀπολεί-
 5 πει, annulus - i = δακτύλιος μὲ ἐγχάρακτον πολύτιμον λίθον χρησι-
 6 μεύων ὡς σφραγίς, ἔμβλημα ἐξουσίας, digitus - i = δάκτυλος, ob id
 certamen = ἔνεκα τοῦ ἀνταγωνισμοῦ τούτου (περὶ τῆς διαδοχῆς),
 5 funēbris, e = ὀλέθριος, ludos : λογοπαικτῶν ὁ Ἰαλέξ. λέγει ὅτι οἱ
 6 ἐπιτάφιοι πρὸς τιμὴν του ἀγῶνες θὰ εἶναι μεγάλοι καὶ φοβεροί, ἀλη-
 7 θεῖς πόλεμοι, sibi (χαριστ.) quando ... vellet = πότε θὰ ἤθελε νὰ ἀπο-
 7 xtinguor - nctus sum - i = ἀποθνήσκω, ploratus - us = κλαυθμός,

lamentum - i ἢ σινηθῶς lamenta - ōrum = θρῆνος, planctus - us
 ἄρσ. = κοπετός, mox = μετ' ὀλίγον, putus - a - um = ἄφανος, torpeo -
 ui - ēre (β') = νορκοῦμαι, nobīles pueri : ἦσαν νέοι, φρουροὶ τῶν ἀ- 8
 νακτόρων, εἰσάγοντες εἰς αὐτὸ τοὺς ἐπισκέπτας, συντροφῶντες μετὰ
 τοῦ βασιλέως καὶ συνοδεύοντες αὐτὸν πανταχοῦ κατὰ τὰς ἐξόδους του,
 vagus - a - um πλανώμενος, nullis questibus omissis = χωρὶς νὰ παρα-
 λείψουν καμίαν μεμψιμοιρίαν (questus - us ἄρσ. = μεμψιμοιρία, omis-
 sis τοῦ omitto - si - ssum - ěre (β') = παραλείπω), quos suggĕrit = τὴν
 ὁποίαν θὰ ὑπηγόρευεν (τὸ ὄ. suggĕro - gessi - gestum - ěre (γ') = πορίζω, 9
 παρέχω). adsto - adstīti - stātum - āre = παρίσταμαι, discernor = διακρί-
 νομαι, certāmen quoddam maerōris edēbant = ἄμυλλάν τινα ἐν τῇ
 θλίψει ἐξεδήλωνον. maestus - a - um = λυπημένος, indignor (α') = ἀγα-
 νακτῶ, virīdis, e = θαλερός, ἀκμαῖος, deum = deōrum, ereptum esse :
 ἐξαοιᾶται ἐκ τοῦ indignantium, vigor - ōris = ἀκμή, evādo in mu-
 ros = ἀναβαίνω τείχη, pro contiōne = ἐν ἐκκλησίᾳ (συγκεντρῶσει τοῦ
 στρατοῦ), poenitēbant negasse ei = μετενοῶν διότι ἠρνήθησαν εἰς 11
 αὐτὸν (me poenitet (ἀπροσώπ.) alicuius rei = μετανοῶ), debīta ap-
 pellatiōne fraudā (vi) ssent = τῆς ὀφειλομένης προσφωνήσεως εἶ-
 χον ἀποστερήσει (frāudo ὄ. (α') = ἀπατῶ, ἀποστερῶ), nunc...
 nunc = ὁτὲ μὲν... ὁτὲ δέ, in ipsos = εἰς αὐτοὺς τοὺς ἰδίους, destitūtos 12
 se esse cernēbant = ἐνόμιζον ὅτι ἦσαν ἐγκαταλειμμένοι, heres -
 ědis = διάδοχος, publīcas vires = imperii vires. ad se quemque
 tractūrum (esse) = ὅτι πρὸς τὸν ἑαυτὸν του ἕκαστος ἔμελλε νὰ σύ- 13
 ρη. augūror (α') = μαντεύομαι, de rege (creando) = πρὸς ἐκλο-
 γὴν βασιλέως : τὸ ὄ. creo (α') = (δημιουργῶ), ἐκλέγω, ipsis ποιητ. 14
 αἴτ., fundendum esse = ἔπρεπε νὰ χυθῆ, rumpendas esse vetēres
 cicatrīces = ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀναξέσουν τὰς παλαιὰς οὐλὰς, modo =
 πρὸ ὀλίγου, missio ōnis = ἀπόλυσις (ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ),
 iustus rex = νόμιμος βασιλεύς, pro potentia = ὑπὲρ τῆς δυναστείας, 15
 volvo cogitationes = συλλογίζομαι, (ἀνακυκλῶ σκέψεις), e culmīne = 16
 ἐκ τῆς κορυφῆς, quasi certīōra visūri = ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ ἴδουν
 ἀσφαλῆστερον, accendo lumīna = ἀνάπτω φῶτα, cesso (α') = σχολά-
 ζω, (μένω ἀργός), áugeo - áuxi - ctum - ěre (β') = ἀυξάνω, fremītus -
 us = θόρυβος, capto (α') = προσπαθῶ νὰ συλλάβω, semīta - ae = στενή
 ὁδός, occurso (α') = συναντῶ, comis detonsis = κόψαντες τὰς κόμας 17
 (τοῦ detondeo - tonđi - tonsum - ěre (β') = κείρω), assuētus - a - um =

- 18 εἰθισμένος, qui imperāret = ut is imperāret. sed proximam regiō-
- 19 nem ab ea (regiōne)=ἀλλὰ ἀπὸ τῆς περιοχῆς ταύτης εἰς τὴν πλησι-
- στάτην (περιοχὴν), cis Euphrāten=πρὸς τὰ ἐντεῦθεν τοῦ Εὐφράτου,
abscissa veste=σχίσασα τὸ φόρεμα (τὸ ὄ. abscindo - cīdi - cissum -
ēre (γ') = ἀποσχίζω), induor - ūtus sum - i = ἐνδύομαι, lugūbrem
- 20 (vestem) sumpsit = « ἐφόρεσε μαῦρα », assideo - ēdi - essum - ēre
(β') = παρακάθημαι, neptis - is θηλ. = ἐγγόνη, cui nupserat = τὸν
ὁποῖον εἶχε συζευχθῆ, nūbo - psi - ptum - ēre (γ') (alicui) = ὑπαν-
- δρεῦομαι, proprius - a - um=ἀτομικός, retracto (α')=(μεταφραζομαι
- 21 ἐκ νέου), ἀναξέω, una cariēbat = μόνη (εἰς ἀνώτερον βαθμὸν) συνη-
- σθάνετο, vicem (γεν. vicis, αἰτ. vicem, ἀφαιρ. vice, πληθ. ὄνομ. αἰτ.
vices, ἀφαιρ. vicibus' ἢ ἀρχ. ὄνομ. vix ἢ vicis (ὄνομ. ἔλλειπτ.)=ἐν-
- αλλαγῇ, μεταβολῇ) τὴν μεταβληθεῖσαν τύχην, credēres = « ἐπίστευες
ἄν », exsequias esse ducendas = ὅτι τὰ λείψανα ἔπρεπε νὰ κηδευ-
- θοῦν, exsequiae - ārum (μόνον κατὰ πληθ.)=ἐκφορά. itērum... itē-
- 22 rum=ἔξ ἄλλου, ἐκ τρίτου, qui... ipsas tuerētur=ποῖος θὰ διεφύλατ-
- 23 τεν αὐτάς. subībat anīmum = ἤρχετο εἰς τὸν νοῦν, (ἐσυλλογίζετο),
trucidōr (α') = σφάζομαι, strages - is θηλ. = (καταστροφή), φόνος,
- 24 paulisper : ἐπιρ.=ἐπ' ὀλίγον χρόνον, dolōri succumbo = ὑποκύπτω
- εἰς τὴν λύπην, obvolūtōque capite=καὶ καλύψασα τὴν κεφαλὴν, ac-
- cidentes genibus suis=τοὺς προσπίπτοντας εἰς τὰ γόνατά της, cibo
- 25 parīter abstinuit et luce = τῆς τροφῆς ἔξ ἴσου ἀπέσχε καὶ τοῦ φω-
- 26 τός. indulgentia - ae=στοργή, documentum - i = δίδαγμα, δεῖγμα,
erubesco - ui - ēre (γ') = (ἐρυθριῶ), αἰσχύνομαι, liquet=εἶναι φανε-
- 27 ρόν, nimius - a - um = ὑπερβολικός, ἐξάρετος, sed inter illos quo-
- que (reges): ἐνοεῖ εἰδικῶς τὴν τάξιν τῶν κατακτητῶν βασιλέων, haec
sola virtus = δηλ. ἡ ἀνδρεία, liberalitas - ātis=ἐλευθεριότης, red-
- 29 dita (sunt), quibus ea dempsērat=εἰς ἐκείνους ἀπὸ τοὺς ὁποίους τὰ
- εἶχεν ἀφαιρέσει (τὸ ὄ. demo - dempsi - mptum - ēre (γ') = ἀφαιρῶ),
mortis perpetua contemptio = τοῦ θανάτου διηνεκῆς περιφρόνησις,
ita in iuvēne=ita ut in iuvēne=ἐπειδὴ τῷ ὄντι ἦτο νέος, iam=ἐπι
- 30 πλέον, consecrāre decreverat=εἶχεν ἀποφασίσει νὰ καθιερώσῃ (τὸ ὄ.
decerno - decrēvi - decrētum - ēre (γ') = (χρίνω), ἀποφασίζω), ulci-
- scor - ultus sum - i=λαμβάνω ἱκανοποίησιν, ἐκδικοῦμαι, fere = σχε-
- δόν : ὁ περιορισμὸς ἐτέθη πρὸς δικαιολογίαν τοῦ θανάτου τοῦ Κλεί-
- 31 του, Φιλώτα καὶ Παρμενίωνος, benignitas - ātis=φιλοφροσύνη, con-

sillium · ii=σύνεσις, par · paris=ἴσος, sollertia · ae=ἀγχίνοια, πολυ-
 τεχνία, Venēris usus=ἡ χρῆσις τῆς Ἐρωδότης (τῶν ἡδονῶν), intra
 naturāle desiderium = ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς φυσικῆς ἐπιθυμίας, nec
 ulla voluptas=καὶ οὐδεμία ἡδονή, nisi ex permisso=παρὰ μόνον ἡ
 ἐπιτετραμμένη, dos · dotis θηλ.= (προίξ), θεῖον δῶρον, dotes erant:
 ὑποκ. τοῦ erant εἶναι πάντα τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα προτερήματα,
 ὀφειλόμενα εἰς τὴν ὑπέροχον φύσιν τοῦ Ἀλεξάνδρου, illa (haec quae
 dicam) fortunāe = τὰ ἐπόμενα εἰς τὴν τύχην (πρέπει νὰ ἀποδοθοῦν, 33
 διότι εἶναι ἐλαττώματα), aequāre se=τὸ νὰ ἐξισώσῃ τὸν ἑαυτὸν του,
 accerso · sīvi · sītum · ēre (γ')=ἀναζητῶ, suadentibus oracūlis =
 χρησιμοδοτούντων τῶν μαντείων : τὸ ῥ. suadeo · āsi · āsum · ēre (β')
 =(πεῖθω), παραινῶ, irascor · irasci=ὀργίζομαι, dedignantibus ve-
 nerari... irasci = καὶ κατὰ τῶν ἀπαξιούντων νὰ σέβωνται αὐτὸν (ὡς
 θεὸν) σφοδρότερον ἢ ὅσον ἦτο δίκαιον νὰ ὀργίζεται, externus habi-
 tus=ξένη ἔξις (ξένοι συνήθειαι), iam iracundiam = ὅσον ἀφορᾷ τὸ 34
 ὀργίλον (τὸ εὐερέθιστον), sicūti iuventa irritaverat=ὅπως ἡ νεανικὴ
 ἡλικία εἶχε παροξύνει, mitīgo (α')=κατευνάζω, fatendum est=πρέ- 35
 πει νὰ ὁμολογηθῇ, quotiens=ποσάκις, renōco (α')=ἀνακαλῶ, ἐμπο- 36
 δίζω oriente perdomīto aditoque Oceano=ἀφοῦ ὑπέταξε τὴν Ἀνα-
 τολὴν καὶ ἐπλησίασε τὸν Ὠκεανὸν (τὰ ῥ. perdomo · domui · mītum ·
 āre (α')=(δαμάζω), ὑποτάσσω καὶ adēo · ivi ἢ · ii · ītum · īre (δ')=
 προσέρχομαι, πλησιάζω), dum... implēret=μέχρις ὅτου συνεπλήρωσε,
 quicquid mortalītas capiēbat=ὄ,τι δήποτε ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἐπέ- 37
 τρεπε. successor · ōris = διάδοχος, subīre (δ') (sub·eo)=νὰ ὑποβα-
 στήσῃ, diffundo (γ') = διασπείρω, sunt habīti = ἐνομίσθησαν, qui
 adhaesērunt = ὅσοι μετέσχον (τὸ ρ. adhaereo · haesi · haesum · ēre
 (β')=προσκολῶμαι).

ΠΑΙΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΦΑΙΔΡΟΥ
ΜΥΘΟΙ
G. JULII PHAEDRI
FABULARUM AESOPIARUM

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ΙΤΥΣΣΕ)

ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ Ν. ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ

ΓΑΪΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΦΑΙΔΡΟΥ

ΜΥΘΟΙ

(ΕΚΛΟΓΑΙ)

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1950

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΚΑΘΗΜΕΡΙΟΝ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΣΕΙΡΑΣ

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΟΝ

ΜΥΘΟΙ

(ΕΚΔΟΣΙΣ)

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

α') Βίος τοῦ Φαίδρου.

Ὁ Γάιος Ἰούλιος Φαίδρος (**G. Julius Phaedrus**) ἦτο Ἕλληνας γεννηθεὶς ἐν Μακεδονίᾳ ἀπὸ πατέρα δούλου, ὁ ὁποῖος ἀνέκτησε τὴν ἐλευθερίαν του. Ὡς τέκνον δούλου ἦλθεν εἰς τὴν Ρώμην καὶ προσελήφθη εἰς τὸν οἶκον τοῦ αὐτοκράτορος Αὐγούστου, τοῦ ὁποῖου ἔγινεν ἀπελεύθερος (*Augusti libertus*), ἐκεῖ δὲ ἐμορφώθη καὶ ἐξεπαιδεύθη.

Ὅ,τι γνωρίζομεν περὶ αὐτοῦ ἐξάγεται μόνον ἀπὸ τὸ ἔργον του, διότι οἱ παλαιοὶ οὐδὲν ἔγραψαν. Ἐζήσε πιθανῶς μεταξὺ τῶν ἐτῶν 10 π.Χ. καὶ 70 μ.Χ.

β') Ἔργον αὐτοῦ.

Νεώτατος ἐπεδόθη εἰς τὴν ποίησιν καὶ ἐφιλοδόξησε νὰ πλουτίσῃ τὴν Ρωμαϊκὴν ποίησιν μὲ νέον εἶδος, τὸ εἶδος τῶν μύθων. Πρὸς τοῦτο ἐπραγματεύθη τὴν ἐφευρεθεῖσαν ἀπὸ τὸν Αἴσωπον ὕλην εἰς ἱαμβικούς τριμέτρους στίχους.

Ἡ προσπάθειά του εἶχε σκοπὸν νὰ τέρψῃ καὶ νὰ δώσῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους συνετὰς καὶ χρησίμους διὰ τὸν βίον συμβουλὰς. Ἐγνώριζε κάλλιστα τὸ βαθύτερον νόημα, τὸ κεντρίον, τὸ ὁποῖον ὑπέκρυπτον οἱ μῦθοι τοῦ Αἰσώπου. Ἐκεῖνο δὲ τὸ ὁποῖον λέγει περὶ τοῦ Αἰσώπου, ὅτι δηλ. κατέφυγεν εἰς τὴν μυθογραφίαν, πρὸς ἀνακούφισιν τῆς καρδίας του, διότι ὡς δούλος δὲν ἠδύνατο ἀπροκυλύπτως νὰ ἐκφράξῃ τὰς ἰδέας του, τὸ αὐτὸ ἀκριβῶς ἐλέχθη καὶ περὶ τοῦ Φαίδρου ὑπὸ τῶν συγχρόνων του.

Τὰ θέματα του ἐδανείσθη παρὰ τοῦ Αἰσώπου, ἔδωκεν ὅμως εἰς αὐτὰ νέαν δροσερότητα καὶ νέον περιεχόμενον. Διὰ διαφορῶν δὲ καυστιῶν ὑπαινιγμῶν περὶ τῶν συγχρόνων του, καὶ μάλιστα κατὰ τοῦ πανισχύρου εὐνοουμένου τοῦ Νέρωνος, Σηϊανοῦ, ἐπέσυρε τὴν ὀργὴν του. Διὰ τοῦτο καὶ εἰσήχθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς δίκην, κατὰ τρόπον πρωτοφανῆ

εἰς τὰ δικαστικά χρονικά—διότι ὁ κατήγορος Σηϊανὸς ἦτο συγχρόνως δικαστὴς καὶ μάρτυς—καὶ καταδικάσθη ἐπὶ δυσφημήσει εἰς φυλάκισιν ἢ ἔξορίαν. Ἡ καταδίκη αὐτὴ ἐπύκρανε πολὺ τὸν Φαῖδρον. Ἐν τούτοις ὅμως οὐδέποτε ἔχασε τὸ θάρρος του, ἂν καὶ ἀπέκτησε καὶ ἄλλους πολιτικούς καὶ φιλολογικούς ἐχθρούς, ὑπὸ τῶν ὁποίων καὶ κατεδιώχθη.

Ἐξηκολούθει δηλ. νὰ γράφῃ, μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι τὸ ἔργον του θὰ ἀναγνωρισθῆ βραδύτερον. Πράγματι δὲ ἀνεγνωρίσθη ὡς κλασσικὸς κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, ἀφοῦ ἔμεινεν ἐπὶ μακρὸν λισημονημένος.

Τοῦ Φαίδρου διεσώθησαν 5 βιβλία μύθων, περιλαμβάνοντα 90 μύθους. Φαίνεται ὅμως ὅτι εἶχε γράψῃ περισσοτέρους. Διότι ἐνῶ εἰς τὸν πρόλογον τοῦ I βιβλίου γράφει περὶ δένδρων ὁμιλούντων, εἰς τοὺς σφζομένους μύθους του δὲν παρουσιάζονται τοιαῦτα. Καὶ ἐνῶ κατ' ἀρχὰς περιορίζετο εἰς τὴν ἡμετέραν μετάφρασιν τῶν Αἰσωπείων μύθων, ἔπειτα εἰς τὸν ἐπίλογον τοῦ II βιβλίου φιλοδοξεῖ νὰ ἐπαινέθῃ διὰ τὴν καλλιτεχνικὴν εὐρεσίαν τῶν μύθων του. Εἰς τὸν πρόλογον δὲ τοῦ III βιβλίου κανχᾶται ὅτι ὑπερηκόντισε τὸν Αἴσωπον.

Οἱ μῦθοι τοῦ Φαίδρου διακρίνονται διὰ τὴν κομψότητα τοῦ ὕφους, τὴν σαφήνειαν, τὴν λεπτότητα καὶ τὴν πνευματώδη σάτυραν. Σπουδαῖον ἐπίσης γνώρισμά των εἶναι ἡ συντομία, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἐντείνεται ἡ προσοχὴ καὶ κινεῖται ἡ σκέψις τοῦ ἀναγνώστου. Τὴν κατασκευὴν τοῦ στίχου του χαρακτηρίζει μεγάλη ἐπιμέλεια. Τὸ ὕφος του γενικῶς δὲν εἶναι μὲν ἔξοχον, ἀλλ' ἡ ἐκφρασίς του εἶναι σαφὴς καὶ καταληπτὴ, ἂν καὶ πολλάκις ξηρά.

KEIMENON*

LIBER PRIMUS

1. PROLOGUS

Aesopus auctor quam materiam repperit,
hanc ego polivi versibus senariis.
Duplex libelli dos est: quod risum movet
et quod prudenti vitam consilio monet.
Calumniari si quis autem voluerit,
quod arbores loquantur, non tantum ferae,
fictis iocari nos meminerit fabulis.

2. FABULA I.

LUPUS ET AGNUS

Ad rivum eundem lupo et agno venerant,
siti compulsi; superior stabat lupo
longeque inferior agno. Tunc fauce improba
latro incitatus iurgii causam intulit.
Cur inquit, turbulentam fecisti mihi
aquam bibenti? Laniger contra timens:
Qui possum, quaeso, facere, quod quereris, lupo?
A te decurrit ad meos haustus liquor.
Repulsus ille veritatis viribus;
ante hos sex menses male, ait, dixisti mihi.
Respondit agno: Equidem natus non eram.

---

* Το κείμενον κατὰ τὴν στερεότυπον ἔκδοσιν: Luc. Müller Lipsiae - Teubneri.

Pater hercle tuus ibi, inquit, male dixit mihi.
 atque ita correptum lacerat iniusta nece.
 Haec propter illos scripta est homines fabula,
 qui fictis causis innocentes opprimunt.

3. F A B U L A IV.

CANIS PER FLUVIUM CARNEM FERENS

Amittit merito proprium qui alienum adpetit.
 Canis per flumen carnem dum ferret natans,
 lympharum in speculo vidit simulacrum suum,
 aliamque praedam ab altero ferri putans
 eripere voluit: verum decepta aviditas
 et quem tenebat ore dimisit cibum,
 nec quem petebat potuit adeo adtingere.

4. F A B U L A V.

VACCA, CAPELLA, OVIS ET LEO

Numquam est fidelis cum potente societas:
 testatur haec fabella propositum meum.
 Vacca et capella et patiens ovis iniuriae
 socii fuere cum leone in saltibus.
 Hi cum cepissent cervum vasti corporis,
 sic est locutus partibus factis leo:
 ego primam tollo, nominor quoniam leo;
 secundam, quia sum fortis, tribuetis mihi;
 tum, quia plus valeo, me sequetur tertia;
 malo adficietur, siquis quartam tetigerit.
 Sic totam praedam sola improbitas abstulit.

5. F A B U L A XX.

CANES FAMELICI

Stultum consilium non modo effectu caret,
 sed ad perniciem quoque mortales devocat.
 Corium depressum in fluvio viderunt canes.

Id ut comesse extractum possent facilius,
aquam coepere ebibere ; sed rupti prius
periere, quam quod petierant contingerent.

6. F A B U L A XXIV.

RANA RUPTA ET BOS

Inops, potentem dum vult imitari, perit.
In prato quondam rana conspexit bovem
et tacta invidia tantae magnitudinis
rugosam inflavit pellem : tum natos suos
interrogavit, an bove esset latior.
Illi negarunt. Rursus intendit cutem
maiore nisu et simili quaesivit modo
quis maior esset. Illi dixerunt bovem.
Novissime indignata dum vult validius
inflare sese, rupto iacuit corpore.

LIBER SECUNDUS

7. F A B U L A VII.

MULI DUO ET PASTORES

Muli gravati sarcinis ibant duo :
unus ferebat fiscos cum pecunia,
alter tumentes multo saccos hordeo.
Ille onere dives celsa cervice eminent
clarumque collo iactat tintinnabulum,
comes quieto sequitur et placido gradu.
Subito latrones ex insidiis advolant,
diripiunt nummos, neglegunt vile hordeum.
Spoliatus igitur casus cum fleret suos :
equidem, inquit alter, me contemptum gaudeo,
nam nil amisi nec sum laesus vulnere.
Hoc argumento tuta est hominum tenuitas ;
magnae periculo sunt opes obnoxiae.

LIBER QUARTUS

8. FABULA III.

DE VULPE ET UVA

Fame coacta vulpes alta in vinea
 uvam adpetebat summis saliens viribus:
 quam tangere ut non potuit, discedens ait:
 nondum matura est; nolo acerbam sumere.
 Qui facere quae non possunt verbis elevant,
 adscribere hoc debebunt exemplum sibi.

9. FABULA X.

DE VITIIS HOMINUM

Peras imposuit Juppiter nobis duas:
 propriis repletam vitiis post tergum dedit,
 alienis ante pectus suspendit gravem.
 Hac re videre nostra mala non possumus;
 alii simul delinquant, censores sumus.

LIBER QUINTUS

10. FABULA VIII.

TEMPUS

Cursu volucris, pendens in novacula,
 calvus, comosa fronte, nudo occipitio,
 (quem si occuparis, teneas; elapsum semel
 non ipse possit Juppiter reprehendere),
 occasionem rerum significat brevem.
 Effectus inpediret ne segnīs mora,
 finxere antiqui talem effigiem Temporis.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

1. ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Aesōpus - i = ὁ Αἴσωπος, περίφημος μυθογράφος τῆς ἀρχαίας 1
Ἑλλάδος, áuctor - ōris = συγγραφεύς, materia - ae καὶ materies - ēi =
ὕλη, repperio - pēri - rtum - ĩre (δ') = ἐξευρίσκω, ἐπινοῶ, polio - ĩvi
ĩtum - ĩre (δ') = (λαεῖνω), λαμπρύνω, ἐπεξεργάζομαι τεχνικῶς, ver
sus senarius = ἑαμβικὸς τρίμετρος στίχος, libellus - i (ὕποκορ. τοῦ
liber - bri) = βιβλίον, συγγράμματιον, dos - dotis θηλ. = (δῶρον),
χάρις, risus - us ἄρσ. = γέλως, calumniōr (ἀποθ. α') = διαστρέφω τὸ
δίκαιον, ψέγω, παρεξηγῶ, tantum = μόνον, fera - ae = (θηρίον), ζῶν, 5
fictus - a - um = πλαστός, iocor (α') = παίζω, χαριεντίζομαι, nos
ὕποκ. τοῦ iocari.

2. ΜΥΘΟΣ Ι.

rivus - i = ρύαξ, agnus - i = ἀρνίον, siti compulsi = ὑπὸ τῆς δί
ψης παρακινήθέντες, sitis - is (θηλ. εὐχρηστον καθ' ἐνικὸν) = δίψα,
fauce ἀφαιρ. ἐν. ἢ μόνη ἀπαντῶσα εἰς τὸν ἀριθμὸν τοῦτον τοῦ fáu
ces - ium = φάρυγξ, γλῶσσα. latro - ōnis = ληστής, concitor (α') =
παρορμῶμαι, iurgium - ii = λογομαχία, turbulentus - a um = (ταραχῶ
δης), θολός, mihi . . . bibenti, bibo - bibi - potum ἢ háustum - ĩre (γ')
= πίνω, lanĭger - i = ἀρνίον (lana - gero) (ὧς κατ' ἔξοχὴν ἐριοφό
ρον ζῶν), qui ἐπιρρ. = πῶς, quaezo (παρενθετ.) = παρακαλῶ, queror
questus sum - i = μέφομαι, háustus - us ἄρσ. = (πόσις), τὸ πινόμε 7-15
νον ὕδωρ, liquor - ōris = ὕδωρ, repulsus - a - um = ἠτηθείς, male dixisti
mihi = με ἐκακολόγησες, ait = λέγει, equĩdem = (ἔγωγε), ἐγὼ τοῦ
λάχιστον, hercle καὶ hercũle ἐπιφών. = μὰ τὸν Ἡρακλέα, μὰ τὴν
ἀλήθειαν, correptus - a - um = ἀρπαγείς, lacero (α') = κατασπαράσσω,
nex - necis θηλ. = θάνατος, φόνος, innōcens - ntis = ἀθῶς, opprĩ-

mo - pressi - ssum - ěre (γ') = καταπιέζω. Ὁ μῦθος εἶναι Αἰσώπειος.

3. ΜΥΘΟΣ IV.

1 amitto-si-ssum-ěre (γ) = χάνω, merĭto = ἐπίρ. ἀξίως, δικαίως, proprium = τὸ ἀνήκον εἰς τινα, adpĕto-ĩni καὶ ii-ĩtum - ěre (γ') = ὁ εἰργομαι, canis-is ἄρσ. καὶ θηλ. = κύων, caro-tnis θηλ. = κρέας, nato (α') = κολυμβῶ, lymph-a-ae = καθαρὸν καὶ διαυγές ὕδωρ, specũium-i = κάτοπτρον, verum decepta avidĩtas = ἀλλ' ἢ ἀπατηθεῖσα ἀπληστία, dimitto (γ') = ἀφήνω, adeo = τοῦλάχιστον, adtingo - tĩgi - tactum-ěre (γ') = ἐγγίζω. Ὁ μῦθος εἶναι Αἰσώπειος.

4. ΜΥΘΟΣ V.

1—2 potens-ntis = ἰσχυρός, testor-ātus sum-āri (α') = μαρτυρῶ, βεβαίω, fabella-ae (ὑποκ.) = μυθόριον, propositum-i propōnor) = τὸ προκείμενον, σκοπός, vacca-ae = ἀγέλας, capella - ae ὑποκοριστ. τοῦ capra) = μικρὰ αἴξ, onis-is θηλ. («οἶς») = πρόβατον. patiens iniuriæ = ἀνεξίκακον, partĩbus factis = (μερίδων γενομένων), μετὰ 7—10 τὸν διαμελισμὸν, tollo-sustũli - sublātum - tollĕre (γ' ἀνώμ.) = (αἴρω), λαμβάνω, secundam (partem), plus valeo = εἶμαι ἰσχυρότερος : τὸ ὅ. valeo-ui-ĩtum-ěre (β') = εὐρωστῶ, εἶμαι ἰσχυρός, malo afficiētur = θὰ πάθη κακόν, θὰ τιμωρηθῆ: τὸ ὅ. afficio-ēci-ectum-ěre (γ') = (διαθέτω), περιβάλλω, afficior = πάσχω, improbĩtas-ātis = φανλότης.

5. ΜΥΘΟΣ XX.

famelĩcus-a-um = πειναλέος, stultus-a-um = μωρός, effectus-uis ἄρσ. = ἀποτέλεσμα, careo-ui-ēre (β') = στεροῦμαι, denōco (α') = (ἀνακαλῶ), ὀδηγῶ, corium-ii = δέρμα, depressum = βυθισθέν, id : ἡ συντακτ. σειρά : ut possent id extractum comesse facilius comesse ἀνὶ comedisse τοῦ comēdo (cum-edo) «ἔδομαι» κατατρῶγω, extractus-a-um = ἐξαχθεῖς τοῦ extrāho, ebĩbo-bi-potum-ěre (γ') = ἐκπίνω, periēre παρακ. τοῦ pereo = ἀπόλλυμαι, prius... quam contingērent = πρὶν ἢ ἐπιτύχουν. Ὁ μῦθος Αἰσώπειος.

6. ΜΥΘΟΣ XXIV.

1—5 inops - ὀpis = ἄπορος, ἀδύνατος, imĩtor (α') = μιμοῦμαι, pereo - ii - ĩtum - ĩre (δ') = χάνομαι, pratum - i = λειμών, rana - ae = βά-

τραχος, tacta invidia = ὑπὸ φθόνου καταληφθεῖς, παρακινήθεις, τὸ ὄ. tango - tetīgi - tactum - ěre (γ') = (ἄπτομαι), πλήττω, rugosus - a - um = ρυτιδώδης (ὁ ἔχων ρυτίδας, ζάρες), inflo (α') = ἐμφυσῶ (φουσκώνω), pellis - is θηλ. = δέρμα, natus - i = τέκνον, an bove esset latior = ἂν ἦτο τοῦ βοῦς ὀγκωδέστερος, intendo - ndi - ntum καὶ - nsum - ěre (γ') = ἐπιτείνω, αἰξάνω, cutis - is θηλ. = (σκῦτος), δέρμα, 6-10
nisus - us ἄρσ. = ἔντασις, novissime = διὰ τελευταίαν φορᾶν, indignor (α') = ἀγανακτῶ, rupto corpore iacuit = διαρραγέντος τοῦ σώματος ἀπέθανε. Ὁ μῦθος Αἰσώπειος.

BIBLION ΔΕΥΤΕΡΟΝ

7. ΜΥΘΟΣ VII.

mulus - i = ἡμίονος (κοιν. μουλάρι), gravātus - a - um = φορ- 1- 5
τωμένος, sarcīna - ae = φορτίον, duo... muli, fiscus - i = κόφινος, κι-
βώτιον, tumeo - ui - ěre (β') = ὀγκοῦμαι, (φουσκώνω), saccus - i =
σάκκος, hordeum - i = χοιθίη, celsus - a - um = (ὑψηλός), ὑπερήφανος,
emineo - ui - ěre = διαπρέπω, clarumque... tintinnabulum = καὶ ἡχη-
ρὸν ἐκ τοῦ λαιμοῦ ἀφήνει ὀγκηθμόν.

comes - itis = συνοδοιπόρος, quiēte ἐπίρ. = ἡσυχως, gradus - us 6-14
ἄρσ. = βῆμα, advolo (α') = ὀρμῶ, saucio (α') = τραυματίζω, num-
mus - i = νόμισμα, vilis, e = εὐτελής, casus - us ἄρσ. = (πτῶσις), ἀτύ-
χημα, contemptus - a - um = περιφρονημένος: τὸ ὄ. contemno - mpsi-
mptum - ěre (γ') = περιφρονῶ, nil = nihil, nec sum laesus = οὔτε
ἐβλάβην τὸ ὄ. laedo - si - sum - ěre (γ') = βλάπτω, tutus - a - um =
ἀσφαλής, ἀκίνδυνος, tenuitas - ātis = εὐτέλεια (φτώχεια), magnae:
ἡ συντ. σειρὰ magnae opes sunt obnoxiae periclo (pericūlo) = τὰ
μεγάλα πλούτη ὑπόκεινται εἰς κίνδυνον.

BIBLION ΤΕΤΑΡΤΟΝ

8. ΜΥΘΟΣ III.

fames - is θηλ. = πείνα, coactus - a - um (cogor) = ἀναγκασθεῖς,
vulpes - is θηλ. = ἀλώπηξ, alta vinea = (ὑψηλὴ ἀμπελος), ἀναδενδράς

(κοιν. κληματαριά), uva - ae = σταφυλή, salio - ui ἦ - ii - īre (δ') = (ἀλλομαι), πηδῶ, summis viribus = με ὄλας (της) τὰς δυνάμεις, discēdo - cessi - cessum - ěre (γ') = ἀποχωρῶ, matūrus - a - um = ὄριμος, nondum matūra = « ὄμφαξ », ἄωρος, acerbus - a - um = στρουφνός, ἄωρος, sumo - sumpsi - sumptum - ěre (γ') = λαμβάνω, σφετερίζομαι, elēno (α') = ἀνακουφίζω, ἔξευτελίζω. Ὁ μῦθος Αἰσώπειος.

9. ΜΥΘΟΣ Χ.

pēra - ae = πήρα, (σακκούλι), propriis replētam vitiis = τὴν πλήρη ἀτομικῶν (ιδικῶν μας) ἐλαττωμάτων, aliēnis (vitiis) gravem = τὴν δὲ ἐξ ἀλλοτριῶν (ἐλαττωμάτων) βαρεῖαν (πλήρη), suspendo - ndi - nsum - ěre (γ') = ἀναρτῶ, (κρεμνῶ), hac re = τούτου ἕνεκα, simul delinquant = εὐθὺς ὡς ἁμαρτάνουν : τὸ ῥ. delinquo - liqui - ictum - ěre (γ') = ἁμαρτάνω, censor - oris = (τιμητής), ἐπικριτής, κατήγορος. Ὁ μῦθος Αἰσώπειος.

BIBLION ΠΕΜΠΤΟΝ

10. ΜΥΘΟΣ VIII.

Tempus - oris : ἐνταῦθα ἐν στενωτέρα σημασία = ἄρχ. ἕλλ. « καιρός », εὐνοϊκὴ περίστασις, cursu volūcri = φορᾶς πτερωτῆς, ταχυκίνητος, (τὸ ἐπίθ. volūcer - ūcris - ūcre = πτερωτός), pendens = κρεμάμενος, τὸ ῥ. pendeo - perendi - pendēre (β') = κρέμαμαι, novacula - ae = νεωστὶ ἀκονηθεῖσα μάχαιρα, « ξυράφι » πρβλ. « ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς », calvus - i = φαλακρός, comōsus - a - um = ὁ τρέφων κόμην, (μαλλιαρός), nudus - a - um = γυμνός, occipitium - ii = τὸ ὀπίσθιον μέρος τῆς κεφαλῆς (ὀπισθοκράνιον), elapsus - a - um (elābor) = διαφυγών, elapsus semel = ὅταν ἅπαξ διαφύγη : τὸ ῥ. elābor - elapsus sum - elābi = ἐξολισθαίνω, διαφεύγω, significo (α') = φανερώνω, effectus - us ἄρσ. = ἐνέργεια, ἀποτέλεσμα ἢ συντακτ. σειρὰ : antīqui finxēre talem effigiem tempōris ne inpediret effectus segnis mora. finxēre παραι. τοῦ fingo - finxi - fictum - ěre (γ') = πλάττω, φαντάζομαι. impedio - iui - itum - īre (δ') = ἐμποδίζω, mora - ae = ἀναβολή, segnis, - e = νοθρός, βραδύς, effigies - eī = εἰκόν, παράστασις.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

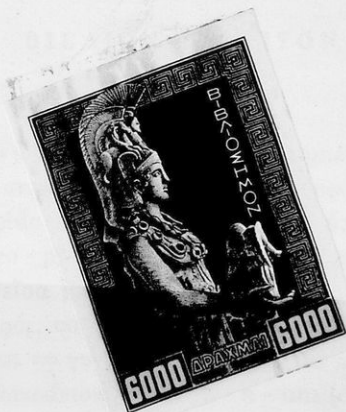
Α'.— Κ. Ρούφου :	Ἱστορία τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου	σελ. 1—74
1.	Εἰσαγωγή. Βίος τοῦ Κ. Ρούφου. Ἔργον αὐτοῦ	» 5
2.	Ἐκλογαὶ ἐκ τοῦ Κειμένου	» 17—20
3.	Ἐρμηνευτικαὶ Σημειώσεις	» 35—74
Β'.— Γαῖου Ι. Φαίδρου :	Μῦθοι	» 75—88
1.	Εἰσαγωγή. Βίος τοῦ Φαίδρου. Ἔργον αὐτοῦ .	» 79—80
2.	Ἐκλογαὶ ἐκ τῶν Μύθων	» 81—84
3.	Ἐρμηνευτικαὶ Σημειώσεις	» 85—88

Ἐπιμελητὴς τῆς ἐκδόσεως καὶ ὑπεύθυνος ἐπὶ τῆς διορθώσεως
τῶν δοκιμίων τοῦ βιβλίου ὁ φιλόλογος Σ. ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΙΟΥ

Τὰ ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου φέρουν τὸ κάτωθι βιβλιόσημον εἰς ἀπόδειξιν τῆς γνησιότητος αὐτῶν καὶ εἰς ἔνδειξιν τῆς τιμῆς λιανικῆς πωλήσεως ἐκάστου ἀντιτύπου.

Ἐντίτυπον στερούμενον τοῦ βιβλιόσημου τούτου θεωρεῖται κλεψίτυπον. Ὁ διαθέτων, πωλῶν ἢ χρησιμοποιοῦν αὐτὸ διώκεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ νόμου 1129 τῆς 15/21 Μαρτίου 1946 (Ἐφ. Κυβ. 1946 Α 108).

ΕΚΔΟΣΙΣ Α΄, 1950 (VII) — ΑΝΤΙΤΥΠΑ 75.000

ΚΤΥΠΩΣΙΣ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ ΙΩ. ΓΚΟΥΦΑ

